12 Imamdan Hadisler

Yazar:

al-shia.org Sitesinden alınmıştır

Türkçe

0000-00-00 00:00:00

12 Imam Kimdir Hz. ALİ (A.S)'DAN

RİVAYET EDİLEN HADİSLER

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

Hz. Ali (a.s)'dan Hikmet, züht, güzel ahlak ve takva HAKKINDA nakledİlen hadİsler

Resulullah Salla'llâhu alayhi ve alih'in Vasisi Emir-ul Müminin Hz. Ali el- Murtaza (a.s)'dan tevhit takva, hikmet, züht ve benzeri konularla ilgili çok sayıda hadis nakledilmiştir.

Bu yüzden biz onların hepsini burada zikredemeyeceğiz. Çünkü sadece tevhitle ilgili sözlerini nakledecek olsak bile bu kitapta var olan tüm hadisler kadar olur.

Tevhitle ilgili olarak, sadece bir hutbesini bu bölümün başında nakletmekle yetineceğiz; daha sonra, bu kitabın hacmine uygun olan ve herkesin üstünlüğünde birleştiği ilgi çekici sözlerini nakledeceğiz. Bu kadarı yeterli olur inşaallah teâla

Tevhitle İlgili Hutbesi

"Şüphesiz Allah'a ibadetin başı O'nu tanımaktır. O'nu tanımanın esâsı ise O'nu tek ve eşsiz bilmektir. O'nu tek ve eşsiz bilmenin ölçüsü ise O'ndan nitelikleri (diğer varlıklarda bulunan noksan sıfatları) nefyetmektir.

Çünkü akıllar bütün niteliklerin ve nitelik sahiplerinin yaratık olduğuna tanıklık eder. Tüm yaratıklar da, nitelik ve nitelik sahibi olmayan bir yaratanın varlığına tanıklık eder.

Çünkü her nitelik ve nitelik sahibi bir bileşimi gösterir. Bileşim hudûsa (sonradan meydana gelişe), hudûs ise ezeli olmanın muhal olduğuna tanıklık eder.

Allah'ın zatını tanıdığını iddiâ eden O'nu tanımamıştır. O'na sınır koyan, O'nu tek bilmemiştir. O'na bir eş tasarlayan O'na inanmamıştır. O'nu (diğer bir varlığa) benzeten kimse, O'nun hakikatine varmamıştır.

Her kim O'nun vehme sığdığını sanarsa, O'na yönelmemiştir. O'nun (zâtının) künhüne varmak isteyen, birliğini tasdik etmemiştir. O'na işaret eden, O'na yönelmemiştir. O'na sınır tanıyan O'nu kastetmemiştir.

O'nu bölümlere ayıran O'na teslim olmamıştır. O'nun zatıyla ayakta duran her şey başkasına bağımlıdır ve başkasına bağımlı olan her şey bir sebep vasıtasıyla oluşmuştur.

Yaratıkları O'nun varlığının nişanesi ve akıllar O'nu tanımanın vesilesidir. Fikirle hüccet kesinleşir. Nişanelerini yaratıklarına hüccet kılmış ve onları yaratarak kendisi ve onlar arasında bir perde oluşturmuştur. Varlığıyla yaratıklarından ayrılır.

Onları araçlarla donatması, kendisinin araçsız olduğuna tanıktır; çünkü araçlar; araç sahiplerinin muhtaç olduklarına delildir. Yaratıklara bir başlangıç belirlemesi O'nun başlangıcının olmadığına tanıklık eder, çünkü bir başlangıcı olan, başkasını yoktan var edemez.

İsimleri, gerçeğe ulaşmak için bir vesiledir ve işleri, gerçeği anlamak için vasıtadır; Zatı hakikatin özüdür. Zatı, O'nunla yaratıklarını ayırmaktadır. Her kim Allah'ı nitelendirirse O'nu tanımamıştır ve O'na bir benzer tasarlayan O'ndan uzaklaşmıştır. O'nun hakikatine vardığını sanan hata etmiştir.

Her kim, nerededir derse O'na bir mekan tasarlamıştır; her kim, nededir derse O'na bir mekan isnat etmiştir; her kim, nereye yönelmiştir derse O'na bir sınır tayin etmiştir; her kim, neden derse O'na bir sebep belirlemiştir; her kim, nasıldır derse O'nu bir şeye benzetmiştir; her kim, ne zaman derse O'na bir zaman tanımıştır;

her kim, şuraya kadar derse O'na bir son belirlemiştir; ve kim O'na bir son belirlerse O'nu bölmüştür; kim O'nu bölerse O'nu nitelendirmiştir ve kim de O'nu nitelendirirse O'nu inkar etmiştir; O'nu parçalara ayıran değişmeleri zevallarından O'ndan yüz çevirmiştir.

Allah, mahluklarının değişmesiyle değişmez; sınırlı varlıkların sınırıyla sınırlanmaz; birdir ama birliği sayıya dayanmaz; O hiç bir ihtiyacı olmayan ihtiyaçsızdır; bir şeye girmeden batın ve hiç bir şeyden ayrılmaksızın zahirdir; görmekle kavranılmayandır; aşikardır;

cisim olmayandır latiftir; harekete ihtiyacı olmayandır faildir; fikre ihtiyaç duymadan yaratıkların ölçüsünü belirleyendir, hareket etmeksizin onları düzene koyandır;

araç ve organa ihtiyacı olmadan duyan ve görendir; yaklaşmaya ihtiyaç duymadan yakın ve mesafe söz konusu olmaksızın uzaktır; vardır; yokluktan sonra değil; zamanlar O'na eşlik etmez ve yerler

O'nu kapsamaz; O’nu uyku tutmaz; vasıflar O'nu sınırlamaz; vasıtalar O'na engel olmaz; varlığıyla zamandan ve yokluktan öne geçmiş ve ezeli oluşuyla başlangıcı olma sınırını aşmıştır.

Duygu ve hisleri verenin O, olması hasebiyle zatının his ve duygulardan uzak olduğu, cevherleri yaratan olduğu için de cevherinin olmadığı, yaratıkları yoktan vareden olmasıyla O'nun yaratıcısının olmadığı,

eşyalar arasındaki çelişkileri icat eden olmasıyla da zıddının olmadığı bilinir. Varlıkları birbirine eş olarak yaratan olduğu için de O'nun bir eşi olmadığı anlaşılır.

Karanlığı nura ve sıcağı soğuğa karşıt kılmış; değişik unsurları birleştirmiş zıt olanları birbirine yaklaştırmış; onları ayırmak ve birleştirmekle ayıran ve birleştireni göstermiş.

Bütün bunları kendi rabbliğine delil; gaybına şahit ve hikmetinin açıklayıcısı kılmıştır. Çünkü bu varlıkların oluşumu sonradan var olduklarını gösterir; varlıkları, yokluklarını bildirir;

değişmeleri zevallerini bildirir, ve yok olmaları yaratıcılarının zevalinin olmadığını gösterir; Allah Teâla buyuruyor ki; “Ve her şeyden iki eş yarattık ki belki, siz (Allah’ı) hatırlayasınız” (1)

Önce ve sonrayı ortaya çıkararak kendisinin öncesi ve sonrası olmadığını göstermiştir. Yaratıklarını çeşitli içgüdülerle yaratarak içgüdüsünün olmadığını, yaratıkları birbirlerinden farklı kılarak kendisinde değişikliğinin olmadığını göstermiştir.

Onları belirli bir süre ve zamana bağlı kılmakla kendisinin zamanla bir bağlantısının olmadığını ve yaratıklarını birbirinden ayırmakla ve birbirine gizli kılmakla O'nunla yaratıkları arasında bir örtünün olmadığını göstermiştir. Kullar varolmadan Rabliğin hakikati ve yaratık olmadan ilahlığın hakikati O'nda var idi.

Duyulacak bir ses olmadan duyma gücüne, bilinen bir şey olmadan bilginin gerçeğine ve kudretini göstermeden hakiki güce sahip idi. Yaratıklar olmadan yaratıcı ismine ve mahlukat olmadan öncede halik vasfına layık idi.

Yaratıkları bir şeye dayanmadan yaratmıştır ve bir şeyden yararlanmadan aralarında uyum sağlamıştır. Bir zorluğa düşmeden onlara ölçü vermiştir. Fikirler O’nun zatını kavrayamaz ve düşünceler O'nun hakikatini kuşatamaz.

“Ne zaman” diyerek O sınırlanamaz; “şimdi” kelimesi O’nu yaklaştırmaz; “beraber” diyerek bir şeyle beraber kılınamaz; “şayet” diyerek de gizlenemez. “O” kelimesi O’nu kuşatamaz. Bu kelimeler ancak kendilerini sınırlarlar.

Bu kelimelerin O’nun yarattığı eşya arasında geçerliliği vardır; çünkü bu bağlaçlar ihtiyacı bildiriler; tezat, zıddının varlığına benzeyen, benzerinin olduğunu ve olaylar zamanla birlikte olduklarını gösterirler.

İsimleriyle sıfatları birbirinden farkedilir, o isimlerle, birlikte olanlar birbirinden ayrılır; olaylar o isimlerle vuku bulur. Yaratıkların başlangıcının olması kadim olmadıklarını,

süreye bağlı olmaları ezeli olmadıklarını ve “eğer böyle olmasaydı” sözü cebre boyun eğmediklerini gösterir. Dağılmaları dağıtıcı olanı bildirmiş ve kopmaları koparanı göstermiştir.

Yaratıkları vasıtasıyla akıllara tecelli ederek gözlerden gizli kalmış ve fikirler yaratıklarına yönelmiş bunlarla ibretler ortaya konmuş ve sabit olmuş ve bunlardan deliller açıklık kazanmıştır. Akıllarla Allah tasdik edilir ve ikrarla iman kamil olur.

Marifet (Allah’ı tanımak) olmadan din olmaz, tasdik olmadan marifet mümkün olmaz ve ihlaslı bir inanç olmaksızın tasdik gerçekleşmez. İhlas olmaksızın tevhid olmaz; Allah bir şeye benzetilirse ihlas gerçekleşmez; nitelikler O'na atfedilirse eksiklikler O'ndan tam olarak nefy olmaz ve halis tevhit gerçekleşmez.

Bazı yönlerden benzetmeği geçerli bilmek bütün yönlerinde benzetmenin geçerli olmasını gerekli kılar; bazı benzerliklerden O'nu münezzeh bilip bazısını kabul etmek tam tevhitten insanı uzak düşürür.

İkrar etmek inkarı nefyetmektir; her türlü inkar, ihlasa ulaşmayı önler.

Yaratıklarda olan özellik yaratıcıda olmaz; yaratılmış için mümkün olan bir şey yaratıcısında mümkün olmaz; O'nun için hareket cari olmaz; bölünme ve birleşme O’nda vuku bulmaz. O’nun uyguladığı şey kendisi hakkında nasıl uygulanabilir?

O'nun başlattığı şey nasıl kendisine dönebilir? O'nun oluşturduğu oluşum nasıl kendisi hakkında geçerli olabilir? Yoksa O'nun zatı değişir, bölünür ve ezelden oluşu mümkün olmaz ve ezeli oluşunun bir manası kalmaz.

Bu takdirde yaratıcı mahluka dönüşür; arkası olursa önü de olur; tamamlanmaya ihtiyaç duyarsa eksik olması gerekir. Değişebilirse ezeli diye vasıflanamaz. Zamanın geçmesi O’nu etkilerse nasıl sürekli olabilir?

Eşyadan etkilenen nasıl onları yoktan var edebilir? Böyle olursa yaratıkların nişanesini taşır. Yaratıklar O’na nişane olacağına kendisi de diğer bir yaratıcının nişanesi olur ve sıfatı yaratıkların sıfatlarına benzer.

Bu ise, batıl olduğunu ispatlamak için delile ihtiyacı olmayan bir sözdür; bu

hususta ki soruya cevap vermek bile yersizdir.(2)

İMAM HASAN (A.S)'A YAZDIKLARI VASİYETNAME

Zaman(ın kahrını) ikrâr eden, ömrü sönmeğe yüz tutan, kadere boyun eğen, dünyayı yeren, ölüler mahallinde yurt edinen, yarın da oradan göçüp gidecek olan fâni babadan; erişilmeyecek şeyleri arzulayan,

yok olup gidenlerin yolunu tutmuş olan, zamanın rehini, musibet oklarının hedefi, dünyanın kulu, gurur taciri, ölümün esiri, gam ve hüzünlerin arkadaşı, hastalıklara ve afetlere maruz olan, arzularına mağlup düşen ve ölenlerin yerine halife olan oğluna.

Dünyanın benden yüz çevirip zamanın bana karşı serkeşlik etmesi, ahiretin ise bana yönelmesi; beni, başkasını düşünmekten ve ardımda kalanları hatırlamaktan ve onları önemsemekten alıkoydu.

Halkın dertleri değil, yalnızca kendi derdim beni sarınca, artık fikir ve isteğim değişti ve işimin gerçeği bana aydınlandı, bu ise beni şakası olmayan bir ciddiyete ve yalan lekesi dokunmayan bir doğruluğa sevketti.

Senin, vücudumun bir parçası, hatta vücudumun bütünü olduğunu gördüm; sana bir musibet gelse bana gelmiş olur, sana ölüm gelip çatsa bana çatmış olur. Bu sebeple, senin işlerin (sorunların), kendi işlerim gibi beni ilgilendirmeğe başladı; onun için ölsem de, kalsam da, yardımcın olsun diye sana bu vasiyetnameyi yazdım.

Oğlum, ben sana Allah'tan çekinmeyi (ilahî takvayı), devamlı olarak Allah'ın emirlerine itaat etmeyi, O'nu anmakla kalbini onarmayı ve O'nun ipine (Kur'an'a) sarılmayı tavsiye ederim. Eğer ona (Kur’an’a) sarılırsan, artık seninle Allah arasında ondan daha sağlam bir bağ olamaz!

Kalbini öğütle dirilt; zahitlikle öldür; yakinle (tam inançla) kuvvetlendir; ölümü anmakla alçalt; fani oluşuna ikrar ettir; dünyanın feci olaylarıyla basiret sahibi kıl; zamanın saldırısından,

gecelerin ve gündüzlerin kötü geçişinden çekindir. Göçüp gidenlerin haberlerini ona sun, senden öncekilerin başlarına gelenleri hatırlat; onların yurtlarında

ve bıraktıkları eserler arasında gez ve ne yaptıklarına, nereye konduklarına ve nereden göçtüklerine bak. Göreceksin ki, onlar dostlarından ayrılmış, gurbet diyarına inmişlerdir.

Onların yurduna (geldin mi) şöyle seslen: Ey ıssız diyar, ehlin nerede? Sonra onların kabirlerinin başına git ve şöyle hitap et: Ey çürümüş cesetler ve birbirinden

dağılmış organlar, içinde bulunduğunuz bu diyarı nasıl buldunuz?

Ey aziz oğlum, yakında sen de onlardan biri gibi olacaksın; öyleyse konağını ıslah et, ahiretini dünyana satma.

Bilmediğin şey hakkında konuşmayı ve üzerine düşmediği halde söz söylemeyi terket. Sapıklık olacağından korktuğun bir yola girme; çünkü sapıklık şaşkınlığından sakınmak,

korkunç belalara duçar olmaktan daha iyidir. Marufu emret ki, maruf ehlinden (iyilerden) olasın. Kötülüğü elinle, dilinle önle ve kötü iş yapanlardan bütün çabanla uzaklaş.

Allah yolunda hakkıyla cihat et; bu uğurda hiç bir kınayıcının kınaması seni tutmasın (yolundan alıkoymasın). Nerede olursa olsun, hakka ermek için güçlüklerin en şiddetlilerine korkusuzca atıl.

Dinde fakih (anlayış ve kavrayış sahibi) ol; nefsini sabretmeye alıştır. Bütün işlerde Allah'a sığın ki, tam koruyan bir koruyucuya ve tam güçlü bir savunucuya sığınmış olursun.

Rabbinden bir şey dilerken ihlaslı ol; çünkü vermek de vermemek de O’nun elindedir. Hayrı çok dile; vasiyetimi iyice anla; önemsemeyerek yanından geçme. Çünkü sözün hayırlısı fayda verenidir. Bil ki, fayda vermeyen bilgide hayır yoktur; neşredilemeyen(3) bilgiden de faydalanılmaz.

Ey oğlum, senin olgun bir yaşa ulaştığını, benim ise zaafımın (günden güne) arttığını görünce, gönlümdekileri sana söylemeden ecelim gelir, yahut bedenimin zayıfladığı gibi görüşümde de bir zayıflık olur,

yahut da bazı galip gelen heva ve hevesler veya dünya fitneleri benden önce sana gelip çatar da sen de buyruk dinlemez serkeş deve gibi olursun endişesiyle sana birtakım hasletleri vasiyet etmeye koyuldum. Çünkü gencin kalbi ekilmemiş alana benzer; oraya ne ekilirse tutar, boy atar.

Ben de kalbin katılaşmadan ve aklın meşgul olmadan seni edeplendirmeye çalıştım ki, tecrübe edenlerin senin yerine arama ve sınamasını yüklendikleri gerçekleri tam kesin bir kararla karşılayasın.

Böylece arama zahmetinden kurtulur, deneme zorluğundan da muaf olursun. İşte bizlerin, peşi sıra gittiğimiz şeylerin (bilgilerin) kendisi sana gelmiş; bazen bize karanlık (ve gizli) olan şeyler sana apaçık ve gün ışığına çıkmıştır.

Ey oğlum, ben her ne kadar öncekiler gibi ömür sürmediysem de, onların yaptıklarına baktım, haberleri hakkında düşündüm, geriye kalan eserlerini gezip

gördüm. Öyle ki onlardan

biri gibi oldum; hatta onların yaşayışlarından bana ulaşan haberler bakımından onların ilkinden sonuncusuna kadar, onlarla ömür sürmüşe döndüm. Sonuçta, hallerinin durusunu bulanığından,

faydalısını zararlısından ayırt ettim; senin için ise her işin en seçkinini, en güzelini seçtim; açık olmayanını senden uzaklaştırdım; senin durumunun şefkatli bir baba olarak beni de ilgilendirdiğini görünce daha genç olup tertemiz bir kalbe

ve iyi niyete sahip olduğun bir vakitte seni terbiye etmeye (eğitmeye) karar verdim. Bu uğurda önce Allah'ın kitabını ve te'vilini, İslam şeriatını ve hükümlerini, helal ve haramını sana öğretmekle başlayıp bundan öteye

(başka bir konuya) geçmemeye karar verdim. Sonra insanların, ihtilafa düşmelerine sebep olan heva ve heveslere, onların kapıldığı gibi senin de kapılmandan korktum.

]

İstemediğim halde seni tembih ederek bu konuda da senin işini sağlamlaştırmak, seni helak olmayacağından emin olmadığım bir işe bırakmaktan daha sevimli geldi bana.

Allah Teâla'nın seni doğru yolu bulmanda ve maksadına ermende başarıya ulaştırmasını dilerim. Bu nedenle bu vasiyetimi senin için yazdım ve bununla birlikte bu konuyu sağlamlaştırmaya koyuldum.

Ey aziz oğlum, vasiyetimden uyacağın şeylerin bence en sevimlisi, Allah'tan çekinmen, ilahi farizaları eda etmekle yetinmen ve senden önce gelip geçen atalarının ve dindaşlarından salih kişilerin yolunu tutmandır.

Çünkü senin bakıp durumunu gözden geçirdiğin gibi onlar da kendi durumlarına bakıp dikkat ettiler; senin düşündüğün gibi onlar da düşündüler;

sonra aldıkları netice onları, bildiklerini almaya ve mükellef olmadıkları şeylerden kaçınmaya sürükledi. Ama eğer nefsin, onların bildikleri gibi bilmeden onların sünnetini kabul etmeye hazır olmazsa,

bu ilimleri anlama ve öğrenme yoluyla talep et, şüphelere düşerek, husumetleri çoğaltarak değil. Böyle bir işe girişmeden önce Allah'tan bu uğurda yardım iste;

seni muvaffak kılması için O'na yönel; seni şüpheye sokacak ve sapıklığa sevk edecek her şüpheli işi terket. Gönlünün arılığa ulaşıp da kabul etmeye hazır bulunduğuna,

düşüncenin kâmil olup toplanarak bu yolda tek bir amaca sahip olduğuna yakin ettiğinde sana açıkladığım şeylere bak; eğer sevdiğin şekilde düşüncen henüz halisleşmemişse bilmelisin ki,

geceleyin gözü görmeyen kimse gibi bilmeden adım atmaktasın. Bilmeden adım atan ve hakla bâtılı birbirine karıştıran birisi dini dileyen olamaz. Bu durumda el çekip durmak daha doğrudur. Bu konuda ilk ve son sözüm şudur:

Sana kendi ilahımı, senin ilahını, senin ilk ve son babalarının ilahını, göklerin ve yeryüzü ehlinin Rabbini layık olduğu ve sevdiği bir şekilde (makamına layık olan hamt ile) övüp hamt ediyor ve

Allah-u Teâla'dan bizim tarafımızdan Peygamber'e, onun Ehl-i Beyt'ine ve bütün peygamberlere, tüm salavat gönderenlerin salavatınca salavat göndermesini niyaz eder ve O'ndan bizi dua etmeye muvaffak kıldığı şeylerde bize olan nimetini, icabetiyle kâmil etmesini dilerim. Çünkü salih işler O'nun nimeti ile tamamlanır.

Ey oğlum, tavsiyelerimi iyice anla. Bil ki, ölümün sahibi yaşayışın da sahibidir; yaratan öldürendir; yok eden tekrar diriltendir; dert veren derdi giderendir. Dünya, Allah'ın nimetler verip ve sınamalara uğratarak, ahirette karşılık vermesi veya Allah Tebareke ve Teâlâ'nın bizim bilmediğimiz diğer birtakım şeyleri takdir etmesinden başka bir şey değildir.

Bunlardan biri sana ağır gelirse (iyice tasdik edemediğin takdirde) onu kendi cehaletine hamlet; çünkü sen önce cahil (bilgisiz) olarak yaratıldın; sonra bilgi sahibi oldun. Nice şeyler vardır ki bilemezsin;

o konuda şaşkınlığa düşersin; gözün görmez olur da sonra görür, anlarsın. Seni yaratana, sana rızk verene, senin yaratılışını düzgün bir hale getirene sığın, ümidin ve ilgin O'na ve korkun da O'ndan olsun.

Bil ki, ey aziz oğlum, hiç bir kimse noksan sıfatlardan münezzeh olan Allah'tan, bizim Peygamber'imizin salla'llâhu aleyhi ve alih haber getirdiği gibi haber getirmemiştir. Buna göre, bir önder ve bir kurtuluş kılavuzu olarak ona razı ol ve gönül ver.

Ben sana öğüt vermede kusur etmiyorum; sen de her ne kadar dikkat edersen et, benim kadar hayrını görüp anlayamazsın.

Şunu bil ki, ey aziz oğlum, eğer Allah'ın ortağı olsaydı, O'nun da peygamberleri gelirdi sana; O'nun da tasarruf ve kudret eserlerini görürdün; O'nun da sıfatlarını ve işlerini tanırdın.

Fakat kendisini vasıflandırdığı gibi O bir Allah'tır; kudretinde ve ilahlığında O'nunla zıddiyet ve husumet edecek bir varlık yoktur; her varlığın yaratıcısı O'dur,

rabblik makamı, gönülle veya gözle kavranmaktan çok yücedir. Bunu böyle bildiğinde (Allah'ı böyle tanıdığında) o zaman da senin gibi kadri küçük, kudreti az, aczi çok,

Rabbine ihtiyacı fazla olan kişinin nasıl hareket etmesi gerekiyorsa, O'na itaat etmekte, O'ndan korkup gazabından çekinmek hususunda öyle davran. Çünkü O, seni güzel şeylerden başka bir şeye emretmemiş, çirkin şeylerden başka bir şeyden de men etmemiştir.

Ey oğlum, sana dünyaya, dünya ahvaline, onun zevaline, ehlinin ebedi olmayışına (halden hale girişine) dair haberler verdim; ahiretten, ahiret ehli için hazırlanan şeylerden de seni haberdar edip bu konuda örnekler getirdim.

Dünyaya basiretle bakan (ve dünya halini bilen) kimseler yıkık dökük, kıtlık ve darlık içinde olan bir yerden, bayındır ve iklimi iyi olan bir yeri kasdedip yola düşen topluluğa benzerler;

onlar sonunda yerleşecekleri geniş, hoş mu hoş olan evlerine varmak için yolun zahmetine katlanırlar, dostların ayrılığına dayanırlar, yolculuğun uyku ve yiyecek sıkıntısı gibi birçok güçlüklerine sabrederler;

onlar bunların hiç birisinden herhangi bir acı duymaz ve bu yolculuğun masrafını zarar ve ziyan olarak kabul etmezler. Onlar için kendilerini konaklarına yaklaştıracak şeyden daha sevimli bir şey yoktur.

Dünyaya aldanan kimseler ise verimli, nimeti bol, mâmur bir konaktan, kıtlık ve kupkuru bir yere göç ettirilen topluluğa benzerler. Onlara, önce bulundukları yerden ayrılmak ve ansızın öyle bir yere gelmekten daha korkunç ve kötü bir şey olamaz.

Ben seni çeşitli bilgisizliklerden dolayı, kendini alim bilmemen için daha önceden kınadım ki, bildiğin bir şeyle karşılaştığında onu büyük saymayasın. Çünkü alim bir kimse bildiğini,

bilmedikleri şeyler karşısında pek az görür. Bu yüzden kendisini cahil bilip, neticede ilim tahsil etmede daha çok çaba gösterir; daima onu ister, ona ilgi duyar,

onu arar durur. İlim ehlinin karşısında mütevazı olup ona yönelir. Susmaya sarılıp, hata yapmaktan çekinir, ondan utanır. Bilmediği bir meseleyle karşılaştığında da onu inkâr etmez;

çünkü önceden nefsi kendi cehaletine ikrar etmiştir. Cahil kimseyse bütün cehaletiyle birlikte kendisini alim sayar; reyini yeterli görür; daima alimlerden uzaklaşır;

onları ayıplayıp durur; onunla muhalefet edenleri, hata ettin diyerek dışlar; bilmediği her şeyi sapıklık sayar; bilmediği bir meseleyle karşılaştığında onu inkâr ve tekzip eder;

cehaleti yüzünden: Ben onu böyle bilmiyorum, böyle olduğuna inanmıyorum, böyle olduğunu sanmıyorum, bu söz de nereden çıktı? der durur. (Bu sözlerle onun batıl olduğunu söylemek ister.)

Bütün bunlar kendi görüşüne (yersiz olarak) itimat ettiğinden ve kendi cehaletini pek az tanıdığından ileri gelir. Böylece, bilmediği konularda yanılgıya düştüğü için, sürekli cahilliklerle başbaşa kalır ve (yeni) cahillikler arar; hakkı inkâr edip, cehalet içinde şaşırıp kalır; ilim talep etmekten böbürlenerek kaçınır.

Ey oğlum, vasiyetimi iyice anla ve nefsini, kendinle başkaları arasında bir tartı (ölçü) haline getir; kendin için sevdiğin, dilediğin şeyi başkaları için de sev, dile;

kendin için istemediğin şeyi onlar için de isteme. Nasıl zulme uğramayı istemezsen, sen de kimseye zulmetme. Nasıl sana iyilik yapılmasını istiyorsan, sen de iyilik et.

Başkasında çirkin bulduğun şeyi kendin için de çirkin bul. Diğerlerine davrandığın gibi onların da sana davranmasına razı ol. Bilmediğin şeyi söyleme; hatta bildiğin şeylerin de hepsini açığa vurma.

Sana söylenmesini istemediğin şeyi, sen de başkalarına söyleme. Bil ki, kendini beğenmek, hakka ters düştüğü gibi aynı zamanda akılların da afetidir. Doğru yola hidayet edildin mi, Rabbine karşı daha da fazla eğil, huşu et.

Bil ki, önünde uzak mı uzak, çetin mi çetin, korkunç mu korkunç bir yol var; o yol için hazırlıklı olmaktan başka çaren yok. Gücün yettiği kadar azık al ve sırtındaki yükünü hafiflet.

Gücünün üstünde olan yükü yüklenme. Yüklenirsen sana ağırlık verir, vebal getirir. Senin azığını yüklenecek ve muhtaç olduğunda sana geri verecek yoksul birisini buldun mu bunu ganimet bil. Durumun iyiyken senden borç isteyen bir kimseyi ganimet bil; ödeme vaktini de darlığa düştüğün zamana bırak.

Bil ki, önünde sarp bir geçit var; istesen de istemesen de o geçitten ya cennete doğru gideceksin ya da cehennemi boylayacaksın. Bu geçitte yükü hafif olanın hali, yükü ağır olandan çok daha iyidir; öyleyse konmadan önce kendine konak hazırla.

12 Imam Kimdir İMAM HASAN (A.S.)'DAN

NAKLEDİLEN HADİSLER

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

İmam Hasan(a.s)'ın Hikmet, Öğüt, Teşvik, Korkutma, İyiliği Emretme ve Kötülükten Nehyetme vb. Konularda Babası Hz. Ali (a.s) ve Başkalarının Sorularına Verdiği Cevaplar(1)

İmam Hasan aleyhi's-selâm'a “Zühd nedir?” denildi; İmam: "Takvalı olmaya rağbet etmek (ilgi göstermek) ve dünyaya gönül vermemektir." buyurdu.

“Hilim nedir?” denilince; "Öfkeyi belirtmeyip yutmak ve ken-dine hakim olmaktır." buyurdu.

“Doğruluk nedir?” denilince; "Kötülüğü iyilikle önlemektir." buyurdu.

“Şeref nedir?” diye sorulduğunda; "Akrabalara iyilik etmek ve suçlarının malî cezasına (diyete) katlanmaktır." buyurdu.

“Yiğitlik nedir?” diye sorulunca; "Sığınmış olan kimseyi (mülteciyi) savunmak, savaş meydanlarında direnmek ve zor durumlarda girişken olmaktır." buyurdu.

Ululuk nedir? denilince; "Darlıkta da olsan ihsanda bulunman ve suçu affetmendir." buyurdu.

“Mürüvvet nedir?” diye sorulunca; "Dini korumak, onur ve şahsiyetine önem vermek, yumuşak davranmak, ihsanda bulunmayı adet edinmek, hakları eda etmek ve halka sevgi göstermektir." buyurdu.

“Kerem nedir?” diye sorulunca; "Muhtaç olan kimsenin isteme-sini beklemeden ona bağışta bulunmak ve kıtlıkta yemek vermek-tir." buyurdu.

“Alçaklık nedir?” denilince; "Titiz olup, küçük kusurları büyük görmek ve değersiz şeyleri esirgemektir." buyurdu.

“Adilik nedir?” diye sorulunca; "Cimrilik ve çirkin konuş-maktır." buyurdu.

“Cömertlik nedir?” diye sorulunca; "Bolluk ve darlıkta bağışta bulunmaktır." buyurdu.

“Cimrilik nedir?” diye sorulduğunda; "Elinde olanı kendine şeref bilmek, bağışladığını da boşa gitmiş saymaktır." buyurdu.

“Kardeşlik nedir?” diye sorulunca; "Zorlukta ve bollukta yardımlaşmaktır." buyurdu.

“Korkaklık nedir?” denilince; "Dosta karşı cesur olup, düşman-dan çekinmektir." buyurdu.

“Zenginlik nedir?” diye sorulunca; "Az olsa bile, nasip ne ise ona razı olmaktır." buyurdu.

“Fakirlik nedir?” diye sorulunca; "Her şeye göz dikmektir." buyurdu.

“Cömertlik nedir?” diye sorulduğunda; "Kişinin gücü yettiği kadar, bağışta bulunmasıdır." buyurdu.

“Kerem nedir?” diye sorulunca; "Darlıkta ve bollukta himaye etmektir." buyurdu.

“Cesaret nedir?” diye sorulunca; "(Çekinmeden) rakiplerin karşısında durmaktır." buyurdu.

“Kahramanlık nedir?” denilince; "Savaşta direniş göstermek ve güçlü insanlara karşı koymaktır." buyurdu.

“Zillet nedir?” diye sorulunca; "Doğru konuşurken korkmaktır." buyurdu.

“Sertlik nedir?” diye sorulduğunda; "Kendi hükümdarına ve sana zarar vermeye gücü yeten kimseye, karşı çıkmaktır." buyurdu.

“Yücelik nedir?” diye sorulunca; "Güzel işleri yapmak ve kötü işleri terketmektir." buyurdu.

“Mutkan olmak nedir?” diye sorduklarında; "Ağır başlı olmak, yöneticilerle geçinmek ve bütün insanlardan kendini muhafaza etmektir." buyurdu.

“Şeref nedir?” diye sorulunca; "Din kardeşiyle uyum sağlamak ve komşuların (hakkını) riayet etmektir." buyurdu.

“Mahrumiyet nedir?” diye sorulunca; "Sana sunulan nasibini (hakkını) al-mamandır." buyurdu.

“Akılsızlık nedir?” denilince; "Alçaklara uymak ve sapıklarla arkadaş olmaktır." buyurdu.

“Konuşmada acizlik nedir?” diye sorulunca; "Konuşurken sakalla oynamak ve boğazı çok temizlemektir." buyurdu.

“Şecaat nedir?” diye sorulunca; "Rakiplerinden çekinmemek ve savaş alanında dirençli olmaktır." buyurdu.

“Külfet (kişinin kendisi için zorluk çıkarması) nedir?” diye sorulunca; "Seni ilgilendirmeyen konularda konuşmandır." bu-yurdu.

“Aklın azlığı nedir?” diye sorulduğunda; "Malında ahmaklık yapmak ve haysiyetini

önemsememektir." buyurdu.

“Alçaklık nedir?” diye sorulunca; "Kişinin kendisini koruması ve hanımını serbest bırakmasıdır." buyurdu.

HİKMETLİ SÖZLERİ

Ey insanlar! Kim Allah'a karşı ihlaslı olur ve O'nun sözünü kılavuz edinirse, en doğru olana hidayet olur. Allah onu olgunluk yolunda muvaffak kılar ve en güzel akıbete yönlendirir.

Allah'a sığınan kimse, emniyette yaşar ve mahfuz kalır; Allah'ın düşmanı ise yardımcısız kalır ve daima korku içerisinde olur. Çok zikir etmekle kendinizi Allah'ın azabından koruyun, takva yolunu tutarak Allah'tan korkun ve itaatle O’na yaklaşın.

Zira O pek yakın ve duayı kabul edendir. Allah-u Teâla buyuruyor ki: "Kullarım senden beni sorarlarsa (bilsinler ki) ben, şüphesiz (onlara) pek yakınım.

Benden isteyenin, dua ettiğinde duasını kabul ederim. Artık onlar da davetimi kabul edip bana inansınlar ki doğru yolda yürüyenler olsunlar."(2) Öyleyse Allah'ın çağrısına icabet ederek O'na iman edin.

Gerçekten Allah'ın yüceliğini bilenin, büyüklük taslamaması (böbürlenmemesi) gerekir. Çünkü O'nun yüceliğini bilenlerin yüceliği, O'na karşı tevazu etmelerin-dedir. Allah'ın celalini idrak edenlerin izzeti ise,

O'na karşı alçalmalarındadır. O'nun kudretini bilenlerin (rahatı ve) selameti ise; O'na teslim olup kendilerini inkâr etmemeleri ve hidayeti bulduktan sonra sapmamalarındadır.

Kesin olarak bilin ki, hidayetin ne olduğunu anlamadıkça takvaya ulaşamazsınız. Kur'an'a sırt çevirenleri tanımadıkça onun ahdine sarılamazsınız. Kitabı tahrif(3) edenleri tanımadıkça da hakkıyla onu okuyamazsınız.

Bunları tanıdığınızda ancak, bid’at ve tekellüflere (din adına çıkarılan yersiz çetinliklere) vakıf olursunuz; Allah'a isnat edilen iftiraları ve (O'nun kitabında yapılan) tahrifleri görürsünüz; helak olanların da nasıl helake düştüğünü bilirsiniz. Bilgisizler sizi cehalet uçurumuna düşürmesinler!

Bunu, (Kur'ân'ın ilmini, hak ve batılın teşhisini) ehlinden isteyin. Çünkü sadece onlar, aydınlatıcı nurlar ve uyulmaya lâyık olan önderlerdir. İlim onlarla yaşar ve hayat kazanır.

Cehalet de onların vasıtasıyla yok olup ortadan kalkar. Bunların hilimleri başkalarının cehaletinden,(4) hikmetli sözleri susmalarının değerinden, zâhirleri

batınlarından haber verir size.

Onlar hakka muhalefet etmez ve onda ihtilafa da düşmezler. Allah tarafından onlar hakkında, (geçmiş peygamberler hakkında cari olduğu gibi) bir sünnet uygu-lanmış ve bir hüküm geçmiştir.

(Yani onların geleceği bir ilahî sünnet ve hüküm olarak önceki peygamberlere bildirilmiştir.) Bunda, öğüt alanlar için bir hatırlatma vardır. Bu sözleri duyarken onu anlamak ve riayet etmek için kavrayın; nakil ve rivayet etmek için ezberlemeyin.

Çünkü kitabı rivayet edenler çoktur; fakat ona riayet edenler azdır. Yardım dilenilecek yalnız Allah'tır.

KENDİSİNDEN SORULAN SORULARA VERDİĞİ CEVAPLAR(5)

Muaviye, Rum kayserinin kendisine yönelttiği soruları Hazret-i Ali aleyhi's-selâm'dan öğrenmek için, değişik kıyafetli bir adamı Küfe'ye gönderdi. Adam Kûfe'ye girip,

Hazret-i Ali aleyhi's-selâm'ın huzuruna vardığında, Hazret-i Ali onun yabancı olduğunu anlayıp, kendisini sorguya çekti. O adam da durumun neden ibaret olduğunu itiraf etti. Bunun üzerine Hazret-i Ali aleyhi's-selâm, şöyle buyurdu:

"Allah ciğer yiyen (Hind)in(6) oğlunu öldürsün; o ve onunla beraber olanlar ne kadar da sapıktırlar! Allah onu öldürsün; o bir cariye azat etti, onunla evlenseydi ne de iyi olurdu!

(Islah etmek adı altında harekete geçti ama, işinin mahiyeti bozgunculuk ve fesat idi, onun için böyle bir harekete geçmeseydi daha iyi olurdu.) Benimle bu ümmetin arasında Allah hükmetsin.

Peygamber'le olan yakınlığıma riayet etmediler, yüce makamımı küçülttüler ve ömrümü zayi ettiler." Sonra: "Hasan, Hüseyin ve Muham-med'i yanıma getirin." buyurdu. Onları çağırdılar

(geldiklerinde) İmam aleyhi's-selâm buyurdu ki: "Ey Şamlı kardeş! Bu iki çocuk Resulullah salla'llâhu aleyhi ve alih'in çocuklarıdır, bu da (Muhammed-i Hanefiyye) benim oğlumdur. Sorularını dile-diğine sorabilirsin." Şamlı adam İmam Hasan aleyhi's-selâm'a işaret ederek: "Buna sormak istiyorum." dedi. Sonra sorularını sor-maya başladı:

"Hak ile batılın arası ne kadardır?

Yer ile göğün arasındaki mesafe ne kadardır?

Doğu ile batının arası ne kadardır?

Ayın yüzündeki leke nedir?

Kavs-i Kuzah (gök kuşağı) nedir?

Samanyolu nedir?

Yeryüzünde yayılan ilk şey nedir?

Yeryüzünde ilk filizlenen şey nedir?

Mü’minlerin ve müşriklerin ruhlarının mesken tuttuğu (iki) çeşme hangi çeşmelerdir?

Müennes nedir?

Birbirinden daha şiddetli olan on şey nedir?"

İmam aleyhi's-selâm şöyle buyurdu: "Ey Şamlı kardeş! Hak ile batılın arasında dört parmak mesafe vardır. Gözünle gördüğün haktır; ama kulağınla çok batıl şeyler duyabilirsin.

Gök ile yerin arasındaki mesafe, mazlumun duası (icabete ulaşıncaya) kadar ve göz alabildiğincedir. Kim bundan başkasını söylerse tekzip et. Doğu ile batının arası,

güneşin bir gün boyu (güneş doğduğu andan batıncaya kadar) hareket ettiği mesafe kadardır. Güneşe bir doğ-duğu sırada bakarsın, bir de batarken. Bundan başka bir şey söyle-yen kimseyi yalanla.

Samanyolu, gökdeki kümelerdir ki, Nuh aleyhi's-selâm'ın zamanında amansızca yağan yağmur da oradan kaynaklanmıştır.

Kavs-i Kuzah'a gelince; kuzah deme. Çünkü kuzah, Şeytan anlamındadır; fakat o Allah'ın kavsi ve boğulmaktan emanda olmanın işaretidir.

Ayın yüzünde görülen lekeye gelince; (İlk önce) ayın ışığı güneşin ışığı gibiydi, sonra Allah onun ışığını yok etti. Allah-u Teâla Kur'ân'da buyuruyor ki: "Sonra gecenin ayetini sildik ve gündüzün ayetini aydınlatıcı kıldık."(7) Yeryüzünde ilk yayılan şey Deles (zulmet) vadisiydi. Yeryüzünde ilk filizlenen şey, hurma ağacıdır.

Mü'minlerin ruhlarının mesken tuttuğu çeşme, "Selma" çeşme-sidir. Kâfirlerin ruhlarının yerleştiği çeşme ise "Berehut" çeşme-sidir.

Müennes, erkek veya kadın olduğu belli olmayan kişidir. Büluğa erinceye kadar

beklenilir, kadın olursa göğsü belirir, erkek olursa sakalı çıkar. Bu alametler olmadığı takdirde ona, duvara idrar etmesi söylenilir. Eğer idrarı duvara yetişirse erkektir, ama eğer de-venin idrarı gibi arkaya akarsa kadındır.

Birbirinden daha şiddetli olan on şey şunlardır: Allah'ın yarattığı şiddetli şey taştır, taştan daha şiddetlisi demirdir, demirden daha şiddetli olan ateştir, ateşten daha şiddetli olan sudur,

sudan daha şiddetli olan buluttur, buluttan daha şiddetli olan rüzgardır, rüzgardan da şiddetli olan melektir, melekten de şiddetli olan ölüm meleği (Hazret-i Azrail)dir, ölüm meleğinden de şiddetli olan ölümdür, ölümden de şiddetli olan Allah'ın emridir.

Şam'lı adam: "Şehadet ederim ki sen Resulullah salla'llâhu aleyhi ve alih'in evladısın ve Ali de onun vasisidir." dedi. Sonra bu cevapları yazıp Muaviye'ye götürdü.

O da bunu İbn-i Asfer'e (Rum melikine) gönderdi.(8) Bu cevaplar Rum melikinin eline ulaşınca; "Şehadet ederim ki bunlar Muaviye'nin sözü değildir ve bu sözler ancak nübüvvet madeninden kaynaklanmıştır." dedi.

(1)- Bu hadiste bazı sorular tekrarlanmış ve aynı soruya verilen cevapların bazısı birbirine benzemekte ve bazısı ise birbirinden farklıdır. Soruların tekrarlanmasının nedeni,

bu hadisin bir hadis değil birkaç hadisten oluşmasıdır. Cevapların birbirlerinden farklı olmasının sebebi de bu tür soruların, farklı münasebetlere göre birçok cevabının bulunmasıdır.

Yerine göre o doğru cevaplardan belli birisi zikredilmiştir. Mesela, “Alçaklık nedir?” sorusunu göz önüne alalım; bu soruda yer alan alçaklık sıfatının, çeşitli belirti ve tezahürleri vardır.

Cimrilik, çirkin konuşmak, namusuna sahip olmamak, alçaklığın çeşitli belirtilerinden birkaçıdır. cevap olarak bunlardan herhangi biri söylenirse doğrudur.

(2)- Bakara/186.

(3)- Bu hadiste geçen tahriften maksat, Kur’an’ın tefsir ve açıklamasında vuku bulan yanlış açıklama ve tevillerdir. Nitekim bir hadiste şöyle denilmiştir: “Onlar

(Ümeyye oğulları vb.) Kur’an’ın harflerini (yazılış ve okunuşunu) korudular, ama hükümlerini tahrif ettiler.” Bu tür hadislerde Kur’an’ın lafzına ait bir tahrif kastedilmemiştir.

(4)- Bu cümlenin aslında "hilimleri ilimlerinden ve susmaları hikmetli sözlerinden haber verir" şeklinde olması muhtemeldir. Hadisin akışı bunu icap ediyor.

(5)- Uzun bir hadis olan bu hadisten burada sadece konuyla ilgili bölümlerini naklettik. (Müellif)

(6)- Hind, Muaviye'nin annesidir. Uhud savaşında Peygamber'in amcası Hamza'nın ciğerini çıkarttırıp yemeye kalkışmıştı.

(7)- İsrâ/12.

(8)- İbn-i Asfer, sarı adamın oğlu demektir. Cedleri olan Rum ibn-i Ays ibn-i İshak İbn-i İbrahim sarı olduğu için Rumlara sarının oğulları denilmiştir.

12 Imam Kimdir İMAM HÜSEYİN (A.S.)'DAN

NAKLEDİLEN HADİSLER

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

İmam Hüseyin (a.s)'dan Hikmet, Züht, Nasihat, Takva, İyiliği Emretme ve Kötülükten Nehyetme Hakkında Nakledilen Hadisler

İYİLİĞİ EMRETME VE KÖTÜLÜKTEN NEHYETME(1)

Ey insanlar! Allah'ın kendi velilerine öğüt vermek için Yahudi alimleri hakkında yaptığı kınamadan öğüt alın. Allah-u Teâla (Yahudi alimlerini kınayarak şöyle) buyuruyor: "Niçin onların din alimleri, onları (Yahudileri) günah olan sözleri söylemekten (ve haram yemekten) men etmediler."(2)

Yine Allah-u Teâla buyuruyor ki: "İsrailoğullarından kâfir olanlara Davud'un diliyle de lanet edilmişti, Meryem oğlu İsa'nın diliyle de. Bu da isyan ettiklerinden ve aşırı gittiklerindendi. İşledikleri kötülükten, birbirlerini men etmezlerdi. Gerçekten de yaptıkları iş, ne de kötüydü."(3)

Allah'ın onları kınaması, onların, aralarında bulunan zalimlerin yaptıkları kötü işleri görüp, onlar vasıtasıyla elde ettikleri dünya mal ve makamına olan bağlılıkları ve maruz kalmaktan korktukları baskı yüzünden onları alıkoymamaları içindir. Halbuki Allah-u Teâla: "İnsanlardan korkmayın, Ben'den korkun." diye buyur-maktadır.(4)

Yine buyurmaktadır ki: "Erkek ve kadın mü'minler, birbirlerinin (gözetleyen ve koruyan) dostlarıdırlar, iyiliği emrederler ve kötülüklerden de alıkoymaya çalışırlar. (Namaz kılarlar, zekât verirler, Allah'a ve Peygamberine itaat ederler.)"(5)

Görüldüğü gibi Allah-u Teâla (mü'minlerin sıfatını saydığında) emr-i bil maruf ve nehy-i anil münkerle başlayıp ilk olarak onu farz kılıyor. Çünkü biliyor ki eğer bu

farize hakkıyla yerine getirilip uygulanırsa,

(artık) bütün farizeler ister kolay olsun, ister zor yerine getirilip uygulanır. Çünkü iyiliği emredip kötülükten alıkoymak; zulme uğrayanların haklarının alınmasını,

zalimlere muhalefeti, Beyt'ül-malın ve ganimetlerin (adaletle) dağıtılmasını, zekâtın gereken yerlerden alınıp gerektiği şekilde sarf edilmesini sağlamakla, İslam'a yapılan (amelî) bir davettir.

Sonra siz, ey ilimle meşhur olup hayırla anılan, nasihatle tanınıp Allah'ın vesilesiyle halkın gönüllerinde heybetli görünen topluluk! (Bilin ki) şerefli insanlar sizden çekinir,

zayıflar size saygı gösterir, kendi düzeyinizde olan ve iyilikte bulunmadığınız kimseler sizi kendilerine tercih ederler. (İnsanların) ihtiyaçları karşılanmadığı zaman sizin arabuluculuğunuzla karşılanır.

Yolda giderken padişahların heybeti ve büyüklerin de izzetiyle yürürsünüz. Acaba bunların hepsi sizden beklenilen ilahî vazifenizi yapmanız (hakkı hakim kılmanız) için değil midir?

Ama siz vazifenizin çoğunu yapmıyorsunuz, kusur ediyorsunuz. İmamlar'ın hakkını küçümsüyor, zayıfların hakkını çiğniyorsunuz. Fakat kendiniz için sandığınız hakka gelince onu talep ediyorsunuz.

Siz Allah yolunda ne bir mal harcadınız; ne de O'nun için, yarattığı nefsi herhangi bir tehlikeye attınız ve ne de O'nun rızası için bir kabileye (topluluğa) düşman oldunuz. (Bununla birlikte) Allah'ın cennetine girmeyi, peygamberleriyle komşu olmayı ve azabından da kurtulmayı arzu ediyorsunuz.

Ey (amelsiz olarak) Allah'tan hayır bekleyenler; sizlerin O'nun azap ve intikamına duçar olmanızdan korkarım. Çünkü sizler, Allah'ın size ikramı sayesinde makam ve üstünlük kazanmış ve O'nun ismiyle kulları arasında hürmet görmektesiniz. Oysa Allah'a itaat etmekle tanınan kimselere hürmetiniz yoktur.

Kendi gözlerinizle Allah'ın ahitlerinin bozulduğunu görmeniz sizleri tedirgin etmiyor. Oysa ki babalarınızın bazı ahitlerinin (söz ve vasiyetlerinin) çiğnenmesinden tedirgin oluyorsunuz.

Peygamber salla'llâhu aleyhi ve alih'in ahitleri küçümsenmekte; kör, dilsiz ve kötürüm kimseler şehirlerde sığınaksız ve bakıcısız kalmış, acıyanları bile yoktur; sizler de ne makamınızdan yararlanıp onların hakkında bir iş yapıyorsunuz ve ne de

(sığınaksız insanlara) bir iş yapan kimselere yardımcı oluyorsunuz. Zalimlere

dalkavukluk ve yaltaklık yaparak güvence elde etmeye çalışıyorsunuz. Bütün bunları Yüce Allah size yasaklamıştır; oysa sizler bundan gaflet ediyorsunuz.

Eğer şuurunuz olsaydı, anlardınız ki insanların içerisinde en büyük musibete uğrayan, ulemanın hakiki makamından uzak düşmüş bulunan sizlersiniz. Çünkü işleri yürütmek ve hükümleri uygulamak,

Allah'ın helal ve haramına emin olan ulemanın elinde olmalıdır. Oysa bu mevki sizin elinizden alınmıştır. Bu mevki sadece açık deliller geldikten sonra hakta tefrikaya düşmeniz ve sünnette ihtilaf etmeniz yüzünden elinizden çıktı.

Eğer eziyetlere sabredip Allah için zorluklara katlanacak olsaydınız, ilahî işler sizden çıkar ve size dönerdi. Ama siz mevkiinizi zalimlere bırakarak ilahî meseleleri onlara teslim ettiniz.

Onlar da şüphe üzerine hareket edip nefsani arzularına uyuyorlar. Zalimleri bu işe musallat kılan, siz alimlerin ölümden kaçmanız ve sizden ayrılacak hayata gönül bağlamanızdır. Sizler güçsüz halkı onlara teslim ettiniz.

Onlardan bazıları ezik köleler durumuna düşmüş, bazıları da geçimini sağlayamayan yenik mustaz'âflar haline gelmiştir. Onlar (zalimler) eşrarla (kötülerle) birlikte Allah'a karşı gelmeye yeltenerek, memleketten istedikleri şekilde faydalanıyorlar; heva ve heveslerine uyup her kötülüğe başvuruyorlar.

Her şehirde belagatlı hatipleri vardır. Memleketin her tarafı onlara boyun eğmiş durumdadır; her tarafta egemenliklerini kurmuş, halk da onların köleleri durumuna gelmiş ve kendilerini savunacak bir güçleri kalmamıştır.

Halka egemen olanlar gaddar, isyankâr ve zayıflara karşı acımasızca davranan zalimlerdir. Ya da Allah'a ve kıyamete inancı olmayan, emrine uyulan yetki sahipleridir. Hayret! Nasıl hayrete düşmeyeyim ki,

İslam toprakları sahtekâr ve zalim zekât toplayıcılarının ve mü'minlere karşı şefkatsiz ve insafsız olan hain hükümdarların otoritesi altındadır. Münakaşa ettiğimiz hususta, bizimle sizlerin arasında hüküm verecek olan, yalnız Allah'tır. İhtilafa düştüğümüz konularda da bizleri yargılayacak olan O'dur.

Allah'ım, sen biliyorsun ki bizim tarafımızdan gerçekleşen (kıyam), saltanat için yarış ve değersiz dünya mallarından bir şeye ulaşmak için değildir. Senin dininin nişanelerini (öğretilerini)

göstermek, beldelerinde işleri düzeltip rayına oturtmak, mazlum kullarına emniyet ve güvence kazandırmak ve İslam'ın farzlarına, Resulullah'ın sünnet ve hükümlerine amel olunması içindir. Sizler de bize yardım etmeyip hakkımızda insaflı olmazsanız, zalimler sizlere egemen olur ve Peygamber'inizin nurunu

söndürmeye çalışırlar.

Allah bize yeterlidir. O'na tevekkül etmişiz, O'na yönelmişiz ve dönüşümüz de O'nadır.

ÖĞÜT

Ben size Allah'ın takvasına sarılmaya tavsiye ediyor, azabından korkutuyor ve nişanelerini gözünüzün önüne koyuyorum. Gelmesi sevilmeyen ve tadı kötü olan korkunç ve dehşetli ölüm gününün gelip çatmasına az kalmıştır.

(O ölüm ki,) ruhunuzdan asılıp sizi amel etmekten tamamen koparır. Öyleyse yaşadığınız sürece onun ansızın gelecek belalarına hedefmişsiniz gibi, sıhhatinizi ganimet bilin, amel etmeye koşun.

O (ölüm), sizi yerin üzerinden alıp içine bırakır, (yerin) üstünden düşürüp aşağısına salar. Ülfet ve beraberlikten koparıp vahşet ve yalnızlığa atar; rahatlık ve aydınlığından yerin karanlığına ve darlığına götürür.

Orası öyle bir yerdir ki ne dostlar orada ziyaret edilir, ne hastaların yanına gidilir ve ne de yardım dileyenin yardımına koşulur.

Allah o günün korkunç ve dehşetli anlarında bize ve sizlere yardımcı olsun, bizi ve sizi o günün azabından kurtarsın ve geniş mükâfatından bağışta bulunsun.

Ey Allah'ın kulları! Eğer son menzil ve nihai maksat bu (ölüm ve kabir menzili) olsaydı, yine de amel ehli olan bir insanın, bütün fikirlerini ona ayırması, dünyasını unutması ve bu zorluklardan kurtulmak uğruna elinden geldiği kadar çaba göstermesi yeterdi.

Oysa ki (bu ilk menzildir,) bundan sonra kişi yaptığı işlerin rehinesi ve hesabının tutsağıdır. Ne onu azaptan kurtaracak bir yardımcısı olur ve ne de onu savunacak bir destekçisi bulunur.

"Artık o gün önceden iman etmeyen veya imanı var iken hayır bir amel yapmayanın imanı fayda vermez. Onlara de ki, siz bekleyin biz de bekliyoruz."(6)

(Ey insanlar!) Allah'tan sakınmayı size vasiyet ediyorum. Zira Allah takvalı kimseyi, hoşlanmadığı durumdan kurtarıp hoşlandığı bir duruma götürmeyi ve ummadığı yerden rızkını vermeyi uhdesine almış ve garanti etmiştir.

Öyleyse sakın kulların yaptıkları günahlardan dolayı onlara acıyan ve kendi günahının cezasından emin olan kimselerden olma. Zira Allah'ı aldatarak cennet kazanılmaz ve O'nun nimet ve sevabına; O'nun izniyle gerçekleşen itaatten başka bir yolla erişilmez.

KÛFE'YE DOĞRU HAREKET EDİP KÛFE HALKININ VEFASIZLIĞINI GÖRDÜĞÜNDE ONLARA YAZDIĞI MEKTUP(7)

Allah'a hamd, Peygamber'e salat ve selamdan sonra: Ey cemaât, kahrolup kederden kurtulmayasınız. Bizi yardımınıza çağırdığınızda biz koşarak size yardım etmeye geldik;

sizse elimizdeki kılıcı kendi aleyhimize çektiniz; ortak düşmanımızı yakmak için tutuşturduğumuz ateşi bize karşı alevlendirdiniz. Dostlarınızın aleyhine ittifak edip, düşmanlarınıza destek oldunuz. Halbuki onlar ne aranızda bir adalet yaymışlardır, ne onların geleceğine bir ümidiniz vardır ve ne de bizde bir bid'at ve hata görülmüştür.

Yazıklar olsun size! Kılıç kınında iken, kalp rahat ve karar kesinleşmemişken bizi kendi halimize bırakmadınız; çekirge seli gibi süratle (bize) geldiniz ve kelebekler gibi uçuşup kaçtınız.

Ey ümmetin tağutları, hiziplerden ayrı düşenler, Kur'ân'ı atanlar, şeytanın tükürükleri, sözleri tahrif edenler, sünnetleri söndürenler, zinayı nesebe karıştıranlar,

ve Kur'ân'la alay edip onu parçalayanlar! Yazıklar olsun size! Allah'a andolsun ki bu vefasızlık, sizin herkesçe bilinen tavrınızdır; damarlarınıza işlemiştir bu. Kökleriniz bundan kuvvet almıştır.

Sizler, sahibinin boğazında kalan, ama gasıba tatlı bir lokma olan en kötü meyve-siniz. Allah'ın lâneti, antlaşma kesinleştikten sonra, Allah'ı kefil kılmakla birlikte onu bozanların üzerine olsun.

Bilin ki, zinazade oğlu zinazade (Ziyad oğlu Ubeydullah) bizi iki şeyden birini seçmeye mecbur bırakmıştır: Din veya zillet. Zilletse bizden uzaktır. Ne Allah, ne Resulü, ne mü'minler,

ne bizi yetiştiren pâk etekler ve ne de izzetli ölümü alçak kimselere itaate tercih eden onurlu kimseler bunu bizden kabul etmezler. Ben düşmanın yırtıcılığına ve sayısının çokluğuna ve yardımcının yardımını kesmesine rağmen,

bu az sayıdaki ailemle onlara doğru yürüyeceğim. Bilin ki, (bu kavim benden sonra) ancak süvarinin bineğe bindiği bir süre miktarınca eğlenip durur ve daha sonra savaşın değirmeni onların aleyhine dönüp boyunları dara çekilir.

İşte bu, babamın aleyhi's-selâm bana ilettiği bir vasiyettir. Kararınızı alın ve bana mühlet vermeden planınızı uygulayın.

"Rabbim ve Rabbiniz olan Allah'a tevekkül etmişim. Bütün canlı varlıklar, O'nun

kudreti altındadır. Gerçekten Rabbimin yolu doğru ve muhkem yoldur." (Hud/56)

RUM PADİŞAHININ SORULARINA VERDİĞİ CEVAP

Rum padişahı tarafından gönderilen elçi, İmam Hüseyin aleyhi's-selâm'dan: "Samanyolu ve anne rahminde kalmadan Allah'ın yarattığı yedi şey nedir?" diye sorduğunda İmam aleyhi's-selâm güldü.

Elçi: "Neden güldünüz" dedi. İmam aleyhi's-selâm şöyle buyurdu: "Çünkü sen ilmin nihayeti açısından denizin ortasındaki çerçöpe benzeyen şeyler hakkında bana soru sordun.

Samanyolu Allah'ın kavsidir. Anne rahminde yaratılmayan yedi şey ise: Onların ilki Adem, sonra Havva'dır, sonra da (Allah tarafından gönderilen) karga, İbrahim aleyhi's-selâm'ın koçu, (Salih aleyhi's-selâm'ın mucizesi olan) Allah'ın devesi, Hazret-i Musa aleyhi's-selâm'ın asâsı ve Hazret-i İsa ibn-i Meryem aleyhi's-selâm'ın yarattığı kuş."

Daha sonra elçi kulların rızkı hakkında soru sordu ve İmam aleyhi's-selâm şöyle buyurdu: "Kulların rızkı dördüncü göktedir. Allah-u Teâla o rızkı istediği miktarda az veya çok olarak gönderir." Yine elçi "Mü'minlerin ruhları nerede toplanıyor?" diye sorunca İmam şöyle buyurdu: "Cuma geceleri Beyt-ül Makdisin büyük taşı altında toplanırlar.

Çünkü o, Allah'ın en aşağıdaki ârşıdır; Allah-u Teâla yeri oradan genişletip yaymış, ona doğru dürecek ve oradan göğü yaratmaya yönelmiştir. Kâfirlerin ruhları ise bu dünyada Yemen diyarının arkasında bulunan "Hadremut" çölünde toplanır.

Sonra Allah-u Teâla bir ateş doğudan, bir ateş de batıdan gönderir; bunların arasında iki rüzgar vardır; bütün insanları Beyt-ül Makdis'te olan bu taşın yanına toplar.

Sonra onlar, bu taşın sağ tarafında hapsedilirler. Cennet takvalılar için yaklaştırılır. Cehennem ise yerlerin sınırında o taşın sol tarafındadır. "Felak" (cehennem'in korkunç yerlerinden birisinin ismi) ve "Siccin" de oradadır; bütün insanlar o taşın yanından dağılacaktır. Cennete girecek olan o taşın kenarından cennete girecek, ve cehenneme girecek olan da yine o taşın kenarından cehenneme girecektir."

CİHADIN KISIMLARI

İmam'a: "Cihad sünnet mi, yoksa farz mı?" diye sorulunca şöyle buyurdular: "Cihad dört kısımdır; bunlardan ikisi farzdır, biri ancak farzla birlikte yapılan sünnettir, (diğer) biri de sünnettir.

Farz olan cihadlardan biri insanın kendisini günahtan koruması için nefsi ile cihad

etmesidir. İşte bu cihad, cihadların en büyüğüdür. Biri de yakınınızdaki kâfirlerle cihad etmektir ki, bu da farzdır.

Farzla birlikte yapılan sünnet cihad ise şöyledir: Düşmana karşı cihad etmek bütün ümmete farzdır. Zira cihadı terkederlerse, onlara azap gelir; (elbette) bu azap sadece millete gelir,

(imama değil). İşte bu cihad imama sünnettir. (Yani, imama yalnız başına farz olmaz; halkın imamın yanında yer almasıyla farz olur.) Bunun haddi de imamın ümmetle beraber düşmana saldırıp onlara karşı cihad etmesidir.

Sünnet olan cihad ise, kişinin bir sünneti (genel bir âdeti) ayakta tutmak, uygulamak ve ihya etmek için çalışmasıdır. Bu yolda çalışmak ve çaba sarfetmek en faziletli amellerdendir.

Çünkü bu (güzel olan) bir sünneti diriltmektir. Nitekim Resulullah salla'llâhu aleyhi ve alih buyurmuştur ki: "Kim güzel bir sünnet (âdet ve gelenek) bırakırsa, kıyamet gününe kadar o sünnetle amel edenlerin sevabı kadar ona sevap yazılır, ve amel edenlerin sevabından da bir şey eksilmeden."

TEVHİD

Ey insanlar! Allah'ı kendilerine benzeten "Marikinden" (dinden çıkmış olan insanlardan) kaçının. Bunların sözleri, Kitap ehlinden kâfir olanların sözlerine benziyor. Hayır, Allah'ın eşi ve benzeri yoktur. O duyan ve görendir; gözler O'nu görmez, fakat O gözleri görür. O latif ve habirdir (her şeyden haberdardır).

Vahdaniyyeti ve azameti kendisine mahsus kılmıştır. Bütün varlıklara meşiyyeti, iradeyi, kudreti ve ilmi O vermiştir. Hiçbir işte O'na karşı çıkacak bir muhalif, O'na denk olacak bir eş, O'na muhalefet edecek bir zıd, O'na benzeyecek bir adaş ve O'na intibak edecek bir benzer yoktur. Olaylar O'nu halden hale çevirmez; haller O'na cari olmaz;

vücudunda hadiseler baş göstermez; hiçbir methedici O'nun azametinin künhüne varmaz ve ceberutu hiçbir kalbe yerleşmez. Çünkü eşyada O'nun hiçbir benzeri yoktur.

Akıl gücüyle düşünen bilginler de düşünceleriyle O'nun zatını idrak edemezler; hayır, sadece kalben tasdik ve gaybe imanla onu anlayabilirler. Çünkü O, yaratılanların hiçbir sıfatı ve niteliği ile vasıflandırılamaz.

O tek ve ihtiyaçsızdır. O düşüncelerde tasavvur edilen her şeyden farklıdır. (Düşünceyle) ulaşılabilen şey Rabb olamaz. (Düşüncenin varabile-ceği şey ilah olmaz.) Hava ve havanın ötesinde bulunan bir şey de mâbud olamaz.

O her şeyde mevcuttur; ama onlarla sınırlanan ve onlarda gizlenen bir varlık gibi değil. Bütün şeylerden de ayrıdır; ama onlardan gayıp (habersiz ve uzak) olanın ayrılığı gibi değil,

çünkü zıddı veya eşi olan (bir şey) kadir sayılmaz. Kadimliği zamanla olmadığı gibi, önü de belli bir yöne doğru değildir. Gözlerden gizli olduğu gibi, akıllardan da gizlidir.

Yeryüzündekilerden gizli olduğu gibi göktekilerden de gizlidir. Yakınlığı değerli kılması ve uzaklığı ise küçümsemesidir. Ne mekân O'nu sınırlar ne de zaman; eğer'le de şartlanmaz.

Yüceliği, yükseğe çıkmakla olmadığı gibi, gelmesi de yer değiştirmekle değildir. Yoku var eder; varı da yok. Bu iki sıfat hiçbir zaman O'ndan başkasında bulunmaz. Düşünce yalnız varlığına varır,

O'na iman edebilir; ama vasfından acizdir. Sıfatlar O'nunla sıfat kazanır, O sıfatlarla sıfat kazanmaz. Tarifler O'nunla tarif edilir, O tariflerle tarif edilmez. İşte O, öyle bir Allah'tır ki onun ismini taşıyan biri yoktur, münezzehtir; hiçbir şey O'nun gibi değildir; duyan ve görendir.

KISA SÖZLERİ

1- Kerbela'ya doğru hareket ettiklerinde şöyle buyurdular:Doğrusu bu dünya değişip tanınmaz olmuş ve bütün iyiliklerine sırt çevirmiş; kabın dibindeki azıcık kalıntı sudan ve havası ağır olan otlaktaki gibi alçak yaşantıdan başka bir şey kalmamıştır.

Hakka amel edilmediğini ve batıldan da kaçınılmadığını görmüyor musunuz? Böyle bir durumda mü'minin ölümü arzulaması haktır. Ben ölümü saadet, zalimlerle yaşamayı ise alçaklık biliyorum.

İnsanlar dünya kullarıdır; din ise onların dillerine bir yalaktır; dinin sayesinde geçimlerini sağladıkları müddetçe onu koruyup gözetirler; (ama) zorluklarla imtihan edildiklerinde dindarlar azalır.(8)

2- Yanında başkasının gıybetini eden bir adama şöyle buyurdu: "Ey adam! Gıybet etmekten sakın. Çünkü gıybet, cehennem köpeklerinin katığıdır."

3- Bir adam İmam'ın nezdinde: "Liyâkatli olmayan birine ihsan yapıldığında zayi olur." dediğinde İmam aleyhi's-selâm şöyle buyurdu: "Hayır! Öyle değildir; ihsan hem iyilere ve hem de kötülere yağan yağmura benzer."

4- Allah, gücünü aldığı kimseden itaat istemediği gibi, teklif yükünü de ondan kaldırır.

5- Bazıları Allah'tan bir şey umarak ibadet ederler; bu tacirlerin ibadetidir. Bazıları da korkarak ibadet ederler; bu da kölelerin ibadetidir. Bazıları ise Allah'a şükür olarak ibadet ederler; bu da hür insanların ibadetidir; işte en faziletli ibadet budur.

6- Bir adam İmam aleyhi's-selâm'a selam vermeden: "Nasılsınız? Allah âfiyet versin." dediğinde şöyle buyurdu: "Evvel selam, sonra kelam. Allah sana da âfiyet versin." Daha sonra buyurdular ki: "Selam vermedikçe hiçbir kimseye konuşma müsaadesi vermeyin."

7- Allah'ın, kendi kulunu istidracı (gafil avlaması), ona bol nimet verip şükretmekte başarısız kılmasıdır. (Fırsatı elinden kaçıncaya kadar nimetle meşgul olup velinimetini hatırlamamasıdır.)

8- Abdullah ibn-i Zübeyr,(9) Abdullah ibn-i Abbas'ı Yemen'e sürgün ettiğinde, İmam aleyhi's-selâm ona şöyle bir mektup yazdı: "Allah'a hamd, Peygamber'e salat ve selamdan sonra:

Zübeyr oğlunun, seni Tâif'e sürgün etme haberi bana ulaştı; Allah bu vesileyle ismini yüceltip günahını affetti. Şüphesiz salih insanlar, bela ve zorluklara duçar olurlar.

Eğer Allah sadece iyi işlerle seni mükâfatlandırsaydı, sevabın az olurdu. Allah-u Teâla, musibet vakti sabır, nimet vakti ise şükretmeyi bize ve size mukadder eylesin ve kıskanç olan düşmanı ebedi olarak (musibete uğradığımızdan dolayı) sevindirmesin.

9- Bir adam gelip İmam aleyhi's-selâm'dan yardım istediğinde İmam şöyle buyurdu: Ağır bir borcu, gücü aşan yüklü bir tazminatı ödemek ve aşağılayıcı fakirlik dışında ağız açmak doğru değildir. O adam: "Bunlardan biri için gelmişim" dediğinde, İmam aleyhi's-selâm kendisine yüz dinar verilmesini emretti.

10- İmam aleyhi's-selâm oğlu Seccad aleyhi's-selâm'a şöyle buyurdu: "Ey oğlum! Allah'tan başka yardımcısı olmayan kimseye zulmetmekten sakın."

11- Adamın biri: "Rabbinin nimetini ise durmadan an."(10) ayetinin anlamının ne olduğunu sorduğunda İmam aleyhi’s-selâm şöyle buyurdular: "Allah-u Teâla, din hususunda ona (Peygamber'e) bağışta bulunduğu nimetleri sürekli anmasını emretmiştir."

12- Ensardan birisi İmam aleyhi's-selâm'a ihtiyacını karşılaması için ricada bulunmak istediğinde, İmam şöyle buyurdu: "Ey ensari kardeş, yüzünün suyunu dökme,

isteğini bir kâğıda yaz, ben Allah'ın izniyle seni sevindirecek bir şey yaparım." Ensari şöyle yazdı: "Ya Eba Abdillah, filan adamın benden beş yüz dinar alacağı

vardır, beni sıkıştırıyor;

durumum düzelinceye kadar bana mühlet vermesi hakkında onunla konuş." İmam aleyhi's-selâm mektubu okuyup evine girdi ve içerisinde bin dinar olan bir kese getirip şöyle buyurdu: "(Bu) beş yüz dinarla borcunu öde,

geri kalan beş yüz dinarla da geçimini sağla. Bu üç kimsenin dışında hiç kimseye ağız açma: Dindar, yiğit ve soylu. Çünkü dindar kendi dinini koruması için ihtiyacını karşılar.

Yiğit de (seni ümitsiz etmeyi) kendi yiğitliğine sığdırmaz, utanır. Soylu ise ihtiyacın için yüzünün suyunu dökmeye mecbur kaldığını bildiğinden, haysiyetini korumak için seni eli boş geri çevirmez."

13- Kardeşler dört kısımdır: 1- Sena ve kendine yararı olan. 2- Sena yararı olan. 3- Senin zararına olan. 4- Ne sana ve ne de kendine yararı olan.

"Bunlardan maksat nedir?" diye sorulduğunda; İmam aleyhi's-selâm şöyle buyurdu: Senin ve kendi yararına olan kardeş, davranışıyla kardeşliğin sürekli olmasını isteyip yok olmasını istemeyen kardeştir.

Böyle bir kardeşlik hem senin, hem de onun yararınadır. Çünkü kardeşlik devam ederse, her ikisinin hayatı tatlı olur, bozulduğu takdirde de kökten batıl olur (her ikisi zarar görür).

Senin yararına olan kardeş de kendisini tamahkârlıktan uzaklaştırıp sırf kardeşlik için sana ilgi gösteren ve dünyevi hiçbir yarar ve çıkar gözetmeyen kardeştir.

İşte bu kardeş tüm vücuduyla senin yararınadır. Senin zararına olan kardeş de felaket ve sıkıntıya düşmeni bekleyen, sırlarını açan, kabileler arasında adına yalan uyduran ve kıskançlar gibi de yüzüne bakan kardeştir. Yegane Allah'ın lâneti bu kardeşin üzerine olsun. Sana ve kendine yararı olmayan kardeş de Allah'ın,

vücudunu ahmaklıkla doldurduğu ve rahmetinden uzaklaştırdığı kimsedir. (Böyle bir adamın) kendisini sana tercih ettiğini ve senin yanında olan şeye cimrilikle göz diktiğini görürsün.

14- Kabul görmenin belirtilerinden biri akıllılarla birlikte oturmaktır. Kâfirden gayrisiyle çekişmek cahillik alametlerinden biridir. Alimin nişanelerinden biri de kendi sözünü eleştirmesi ve muhtelif görüşlerin hakikatinden haberdar olmasıdır.

15- Mü'min, Allah'ı kendisine sığınak, sözünü ise ayna edinir; bazen mü'minlerin, bazen de gaddarların sıfatına bakar; onların sıfatlarından incelikler elde eder, kendisini iyice tanır, üstün zekâsıyla yakin makamına ulaşır ve nefsini temizlemekte de güçlü olur.

16- Özür dilenecek hareketten sakın. Zira mü'min ne suç işler ve ne de özür diler, ama münafık her gün suç işleyip özür diler.

17- Selamın yetmiş hasenesi (sevabı) vardır; altmış dokuzu selam verene, biri ise selamın cevabını alan kimseyedir.

18- Gerçek cimri, selam vermekte cimrilik yapan kimsedir.

19- Allah'a isyan ederek bir şeye ulaşmak isteyen kimse umduğundan uzaklaşarak, korktuğu şeye yaklaşmaktadır.

(1)- Emr-i bil maruf ve nehy-i anil münker hakkında Hazret-i Hüseyin aleyhi's-selâm'dan nakledilen bu hutbe Hazret-i Ali aleyhi's-selâm'dan da nakledilmiştir.

(2)- Maide/63.

(3)- Maide/78-79.

(4)- Maide/44.

(5)- Tevbe/71.

(6)- En'am/158.

(7)- Hz. Hüseyin'in kıyamını anlatan mekatil kitaplarında bu mektup, Hazret-i Hüseyin aleyhi's-selâm'ın âşura gününde Kufe halkına hitaben buyurduğu bir hutbe olarak nakledilmiştir.

(8)- İmam aleyhi's-selâm bu kısa konuşmayı Kerbela'ya giderken yapmıştır.

(9)- Abdullah ibn-i Zübeyr hicri 65'de, yani Kerbela vakıasından 5 yıl sonra Mekke'de hilafete ulaştı. Binaenaleyh bu mektubun, İmam Hüseyin aleyhi's-selâm'dan olması mümkün değildir.

Bu mektubun, Hz. Seccad aleyhi's-selâm'dan olması daha muhtemeldir. Abdullah ibn-i Abbas'ın, hadisin metninde zikredildiği gibi ve tarih kitaplarının da naklettiğine göre, sürgün edildiği yer "Tâif"dir; Yemen'le hiçbir ilişkisi yoktur.

(10)- Duha/11.

12 Imam Kimdir İMAM ZEYN'ÜL ABİDİN (A.S.)'DAN

NAKLEDİLEN HADİSLER

İmam Zeyn-ül Abidin (a.s)'dan Züht, Hikmet, Marufu Emretme, Münkerden Nehyetme ve Benzeri Konularda Nakledilen Hadisler

öğüt

İmam aleyhi's-selâm'ın her cuma günü ashap ve taraftarlarına yaptığı nasihatler:

Ey insanlar! Allah'tan korkun ve bilin ki, O'na döneceksiniz ve o gün herkes, yaptığı her hayır ve kötü amelini hazır bir halde karşısında bulacak ve işlediği kötülükle arasında çok uzun bir mesafenin olmasını dileyecektir. “Allah kendisinden sakınmanızı emretmektedir.(1)”

Yazıklar olsun sana ey gafil Adem oğlu! Oysa senden gaflet edilmemekte; ecelin her şeyden daha hızlı sana doğru süratle gelmektedir; seni arıyor, seni yakalamasına bir şey kalmamıştır. Neredeyse vaktini tüketmişsin, ölüm meleği canını almış ve kabrinde yalnız başına bırakılmışsın, ruhun tekrar sana döndürülmüştür.

Münker ve Nekir adlı iki melek seni sorgu ve sıkı imtihana çekmek için aniden, habersiz olarak yanına gelmişlerdir. Bil ki, onların senden soracakları ilk soru, taptığın Rabbin,

sana gönderilen peygamber, inandığın din, okuduğun kitap, itaat ettiğin imam hakkında ve ömrünü nerede geçirdiğinden, malını nereden kazanıp ve nerede harcadığından olacaktır.

Korunmak için kendine bir vesile hazırla! Nefsini yokla, imtihan ve sorguya tabi tutulmadan önce kendine cevap ara. Eğer iman eden, dinini tanıyan, doğrulara uyan ve Allah'ın velilerini sevenlerden olursan (o zaman)

Allah, delilini (vereceğin cevabı) sana bildirir, dilini doğruya açar ve böylece güzel cevap vererek cennet ve Allah’ın rızasına kavuşmakla müjdelenirsin. Melekler rahmet ve nimetle seni karşılarlar. Böyle olmadığın takdirde dilin tutulur, delilin batıl olur, cevap vermekten aciz kalarak cehennemle müjdelenirsin ve azap melekleri cehennemin kaynar suyu ve yakıcı ateşiyle seni karşılarlar.

Ey Adem oğlu! Bil ki, bunun ötesi kıyamet günüdür O gün daha büyük, daha korkunç ve gönülleri daha çok incitendir. İşte o gün bütün insanların bir araya toplanıp hazır olacağı ve her şeyin ortaya çıkacağı bir gündür. O günde Allah öncekileri ve sonrakileri bir araya toplar; o gün sûra üfürülür; kabirler alt-üst edilir;

o gün pek yakındır. O gün korkudan yüreklerin ağızlara gelerek hapsedildiği bir gündür. O gün hatalardan geçilmez, hiç kimseden fidye alınmaz, hiç kimseden mazeret kabul edilmez ve hiç kimseye tövbe etme müsaadesi verilmez. O gün iyiliklere karşı mükâfat, kötülüklere karşı da cezadan başka hiçbir şey ortada yoktur. Kim bu dünyada mü'min olur ve bir zerre kadar hayır veya şer işlerse (o gün) onu bulur.

Öyleyse ey insanlar! Allah'ın sizleri, kitab-ı sadık ve beyan-ı natıkta yasakladığı isyan ve günahlardan korkup sakının. Mel'un Şeytan sizleri çabuk erişilebilen şehvet ve dünya lezzetlerine davet ettiğinde kendinizi Allah'ın mekr (düzen) ve azabından emin görmeyin. Zira Allah buyuruyor ki: "Takvalı kimseler, Şeytan'ın bir vesvesesine uğradılar mı düşünürler bir de bakarsın ki basiret sahibi olmuşlar bile."(2)

Allah korkusunu, kalbinize yerleştirin ve Allah'ın vaad ettiği dönüşteki güzel sevapları ve korkuttuğu şiddetli azapları hatırlayın. Çünkü bir şeyden korkan, ondan sakınır ve bir şeyden sakınan, onu terkeder.

Dünya hayatının süslerine gönül bağlayan ve kötülük düzenleri kuran gafillerden olmayın; Allah buyuruyor ki: "Kötülük düzenleri kuranlar, Allah'ın onları yere batırmayacağından, yahut hiç anlamadıkları bir yerden başlarına bir azap gelmeyeceğinden, yahut dönüp dolaşırlarken tutup onları helak etmeyeceğinden emin mi oldular? Onlar O'nu aciz bırakamazlar."(3)

Allah'ın kitabında sizleri korkuttuğu şeylerden korkun ve zalimlere verdiği azap vadelerinin bazılarının size de inmeyeceğinden emin olmayın. Allah-u Teâla başkalarının hikâyesini anlatmakla size öğüt vermiştir.

Mutlu kimse, başkalarından öğüt alan kimsedir. Allah, kitabında sizden önce şehirlerde zulmeden insanlara ne yaptığını, şöyle duyurmuştur: "Zulmeden nice şehirleri helak ettik ve ondan sonra diğer kavimler yarattık.

Onlar azabımızı hisseder etmez oradan kaçmaya başlıyorlardı. Kaçmayın, dönün sahip olduğunuz mallara, nimetlere ve evlere; çünkü sorguya çekileceksiniz." Onları azap yakaladığında: "Yazıklar olsun bize, gerçekten de zulmetmiştik biz." derlerdi."(4)

Ey İnsanlar! "Eğer Allah-u Teâla, bu ayetten kâfirleri kasdetmiştir" derseniz o zaman nasıl olur bu? Oysa ki Allah (sonraki ayetlerde) şöyle buyuruyor: "Kıyamet günü, adalet terâzilerini kuracağız, hiç kimseye zulüm olunmayacak; hatta hardal tanesi ağırlığında bir şey bile olsa getireceğiz onu. Hesap gören olarak biz yeterliyiz."(5)

Ey Allah'ın kulları! Bilin ki, müşrikler için terazi kurulmayacak ve hesap defterleri de açılmayacak; onlar hesapsız, grup grup cehenneme dahil olacaklardır. Teraziler sadece Müslümanlar için kurulur ve amel defterleri de sadece onlar için açılır. Öyleyse ey Allah'ın kulları! Allah'tan korkun ve bilin ki, Allah dünya süslerini hiçbir dostu için sevmemiş;

onları dünyanın malına, varlığına ve çabuk erişilebilen zahiri güzelliklerine de rağbet ettirmiştir. Allah, dünya ve dünya ehlini, yalnızca insanlardan hangisinin ahiret için daha güzel çalıştığını denemek için yaratmıştır. Allah'a andolsun ki, bu

konu hakkında sizlere örnekler verilmiş ve akledenler için ayetler beyan edilmiştir. Öyleyse ey mü'minler! Akleden kimselerden olun. Güç ancak Allah'tandır.

Allah'ın, ilgisiz olmanızı istediği bu dünya hayatının çabuk erişilebilen nimetlerine meyletmeyin. Zira sözü hak olan Allah buyuruyor ki: "Dünya hayatı gökten indirdiğimiz su gibidir ki,

onunla insan ve hayvanların yiyeceği bitkiler yetişip birbirlerine karışmıştır. Yeryüzünün süslenip bezendiği ve yerin sahiplerinin bütün bunlara malik olduklarını sandıkları sırada gece veya gündüz, buyruğumuz o yere gelmiş ve orayı, sanki bir gün önce üzerinde yaşantı yokmuş gibi biçip kurutuvermişti. Düşünen millet için ayetleri böylece uzun uzun açıklıyoruz.(6)

Dünyaya meyletmeyin. Zira Allah-u Teâla Hz. Muhammed salla'llâhu aleyhi ve alih'e şöyle buyuruyor: "Zulmedenlere meyletmeyin; sonra ateş size de dokunur..."(7) Bu dünyaya ve dünyada olana,

bu dünyayı kendisine ebedi yurt ve sabit vatan edinenin güvendiği gibi güvenmeyin. Çünkü bu dünya sabit kalmayacaktır. Burası azık toplanacak ve amel edilecek bir evdir. Günleri yok olmadan ve Allah tarafından tahrip edilmesine izin verilmeden önce, salih amelleri azık edinin. Zira Allah ilk olarak dünyayı icat ve bayındır kıldığı gibi, onu yok edecektir. Çünkü O'dur, bu dünyanın velisi (sahibi).

Allah-u Teâla'dan, takvayı azık etmekte ve dünyaya karşı ilgisiz kalmakta bize ve size yardım etmesini, bizi ve sizi dünya hayatının çabuk elde edilen geçici metasına meyletmeyen ve

ahiretin kalıcı sevabına rağbet edenlerden kılmasını niyaz ederim. Şüphesiz ki biz O'nun içiniz ve varlığımız da ondandır. Allah'ın selamı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

ÖĞÜT, Zühd ve hİkmet

Allah, bizi ve sizi zalimlerin hilesinden, kıskançların zulmünden ve zorbaların zorbalığından korusun. Ey mü'minler! Dünyaya ve onun yarın çürüyüp yok olacak mal ve solup gidecek otlarına meyleden tağutlar ve onların yandaşları,

sakın sizleri aldatmasınlar. Allah'ın, dünyada sakınmanızı istediği şeylerden sakının ve ilgi göstermemenizi istediği şeylere de ilgi göstermeyin. Bu dünyaya, onu ebedi kalacak yurt zanneden kimselerin güvendiği gibi güvenip meyletmeyin.

Allah'a andolsun ki, dünyadaki süslerde, günlerinin dönüp dolaşmasında, durumunun değişmesinde, cezalarında ve ehliyle oynamasında sizler için dünyanın mahiyetini gösteren birtakım deliller vardır.

Bu dünya ahmakları yüceltir, şereflileri alçaltır ve sonunda da bazı kavimleri cehenneme götürür. İşte bunlarda, akledenler için ibret, imtihan ve korunma vesilesi vardır.

Sürekli olarak karşılaştığınız karanlık fitneler, yeni bid'atler, adaletsiz gelenekler, zamanın musibetleri, sultanın korkusu ve şeytanın vesvesesi, Allah'ın koruduğu pek az kimseler hariç gönüllerinizi hedeflerinden alıkoymak, doğru yolu ve hak ehlini tanımaktan gafil etmek için başınıza gelmektedir. Dünyanın günlerinin dönmesini,

durumlarının değişmesini ve fitnelerinin zararlı sonuçlarını, -Allah'ın koruduğu, hidayet yolunda yürüyen, sonra bunun (bu yolun devamı) için zahitlikten yardım alan, çok düşünen,

ibretlerden öğüt alan ve çekinen, dünyanın peşin güzelliğine ilgi göstermeyen, lezzetlerinden ayrılan, ahiretin daimi nimetlerine meyleden, onun için gereken çabasını gösteren,

ölümü bekleyen, zalimlerle yaşamayı sevmeyen kimseler hariç- hiç kimse tanıyamaz. Ancak böyle kimseler, dünya metasına basiretli ve keskin bir bakışla bakar ve yeni fitneleri, bid'atlerin dalaletini ve zalim padişahların zulmünü iyice görür.

Canıma andolsun ki, geçmiş günlerde ardınızda öyle üst üste yığılmış fitneler bıraktınız ki, onunla (edindiğiniz tecrübelerle), azgın, bid'atçi, zalim ve haksızca yeryüzünde bozgunculuk çıkaran kimselerden uzaklaşmanın yolunu öğrenebilirsiniz. Öyleyse Allah'tan yardım dileyin. O'nun ve itaat edilmeye layık olan kimselerin itaatine dönün.

Korkun ve sakının; pişmanlık duymadan, hasret çekmeden ve Allah'ın huzuruna çıkıp, karşısında durmadan önce. Allah'a andolsun ki, günah işleyen hiçbir kavimin Allah'ın azabından başka bir gidiş yönü olmamıştır

ve dünyayı ahirete tercih eden hiçbir kavmin de dönüş yeri (sonucu) bedbahtlıktan başka bir yer olmamıştır. Allah'ı tanımak ve O'na itaat etmek, birbirinden ayrılmayan iki arkadaştır.

Allah'ı tanıyan O'ndan korkar ve bu korku da onu Allah'a itaat etmeye sevkeder. Gerçekten bilgi sahipleri ve onlara tabi olanlar, Allah'ı tanıyıp O'nun için amel eden ve O'na doğru rağbet gösteren kimselerdir. Zira Allah buyuruyor ki: "Allah'tan, ancak kullarının bilgili olanları korkar."(8)

Allah'a karşı günah işlemekle bu dünyada hiçbir şey elde etmeye çalışmayın. Bu dünyada Allah'ın itaatiyle meşgul olun, günlerinizi ganimet bilin ve sizi yarın Allah'ın azabından kurtaracak şey için çalışın. Şüphesiz böyle davranmanız, kötü

sonucu daha az, mazeretli olmaya daha elverişli ve kurtuluş için daha ümit verici bir tavırdır.

Allah'ın emrini ve itaatini ve Allah'ın itaatini farz kıldığı kimsenin itaatini bütün şeylerden öne geçirin. Size yönelmiş olan dünyanın süslerine aldanmayın ve tağutların itaatini, Allah'ın emir ve itaatiyle sizden olan ululemrin itaatinden öne geçirmeyin.

Bilin ki, hepiniz Allah'ın kullarısınız, biz de sizinle beraberiz. Yarının efendisi ve hakimi (Allah) bize ve size hükmedecek ve durdurup sorguya çekecektir. Öyleyse, durdurulmadan, sorguya çekilmeden ve âlemlerin Rabbinin huzuruna çıkarılmadan önce cevap hazırlayın. O gün hiç kimse Allah'ın izni olmaksızın konuşamaz.

Bilin ki, Allah yalan konuşanları tasdik edip doğru konuşanları yalanlamaz, mazeret-linin özrünü reddedip mazeretsizin özrünü de kabul etmez. Allah'ın peygamberler ve onlardan sonra vasileri göndermesiyle bütün yaratıklarına hücceti vardır.

Allah'tan çekinin, kendinizi ıslah edip Allah'ın ve velayetini kabul ettiğiniz kimselerin itaatine yönelin. Umulur ki geçmişte, Allah'ın haklarında tefritte (ihmalkârlıkta) bulunan ve O'nun haklarını zayi eden kimse pişman olur.

Allah'tan mağfiret dileyin ve O'na yönelerek tövbe edin. Çünkü O, tövbeyi kabul eden, günahları affeden ve yaptığınız her şeyi bilendir. Günahkârlarla dost olmaktan, zalimlere yardım etmekten ve fasıklarla komşu olmaktan sakının; fitnelerine karşı ihtiyatlı olun ve çevrelerinden uzaklaşın. Bilin ki, kim Allah'ın velilerine karşı muhalefet eder,

O'nun dininden başka bir din seçer ve velisinin emri karşısında zorbalık yaparsa, cehennemin alevli ateşine atılır; öyle ateş ki, şekaveti (kötü yönleri) kendilerine galip olan bedenleri yer.

Ey akıl sahipleri! İbret alın ve sizi hidayet ettiği şeye karşılık Allah'a hamdedin. Bilin ki, siz Allah'ın kudretinden çıkıp O'ndan başkasının kudretine sığınamazsınız. Allah yaptığınız amelleri görür; sonra O'na doğru haşrolunacaksınız. Öyleyse öğütten faydalanın ve salih insanların âdâbıyla edeplenin.

HUKUK RİSALESİ DİYE MEŞHUR OLAN MEKTUBU

Allah sana rahmet etsin; bil ki Allah-u Teâla'nın senin her hareketinde, duruşunda, gittiğin yerde, azaları hareket ettirmende ve kullandığın aletlerde seni kuşatmış hakları vardır.

Bu haklardan bazıları bazılarından daha büyüktür. Allah'ın sana farz kıldığı, bütün hakların esası ve diğer hakların da kaynaklandığı en büyük hak O'nun kendi hakkıdır.

Sonra Allah-u Teâla, başından ayağına kadar çeşitli azaların için senin üzerinde hak belirlemiştir; gözün, kulağın, dilin, elin, ayağın, karnın ve fercin için sana bazı haklar farz kılmıştır. İşte bütün işler, yedi tane olan bu uzuvlarla yapılmaktadır.

Yine Allah (Azze ve Celle) namazın, orucun, sadakan, kurbanın ve diğer bütün amellerin için sana bazı haklar farz kılmıştır. Daha sonra sıra, başkalarının senin üzerinde farz olan haklarına gelmektedir.

Bütün haklardan daha çok senin üzerine farz olan hak, önderlerinin, sonra raiyyetinin (emrin altında olanların) ve daha sonra da akrabalarının haklarıdır. İşte bu hakların her birinden de diğer haklar ayrılmaktadır.

Önderlerin senin üzerinde olan hakları üç kısımdır: Üzerinde hakkı hepsinden daha çok farz olan, kudretiyle seni yöneten, sonra ilmiyle seni eğiten ve daha sonra maddi varlığı vesilesiyle seni idare eden kimsenin hakkıdır; her yönetici de önderdir.

Raiyyetinin senin üzerinde olan hakları da üç kısımdır: Hakkı herkesten daha çok farz olan, hakimiyetin altında bulunan kimsenin hakkıdır; sonra ilminle raiyyetin olan kimsenin; zira cahil, alimin raiyyetidir ve daha sonra kadın ve köleler gibi sahipliğinle raiyyetin olan kimselerin haklarıdır.

Akrabalarının senin üzerinde olan hakları ise çok ve akrabalık bağının yakınlığı miktarıncadır. Bütün haklardan daha çok üzerine farz olan hak, annenin, sonra babanın,

sonra evladının, sonra kardeşinin ve daha sonra yakınlık sırasıyla diğer akrabalarının haklarıdır. Daha sonra sana ihsan eden efendinin, sonra ihsanının ulaştığı kölenin, sonra sana bir iyiliği dokunanın, sonra müezzinin (ezan okuyanın),

sonra cemaat imamının, sonra arkadaşının, sonra komşunun, sonra dostunun, sonra ortağının, sonra malının, sonra alacaklı olduğun adamın, sonra borçlu olduğun kimsenin,

sonra muaşeret ettiğin arkadaşının, sonra aleyhine dava açanın, sonra aleyhinde dava açtığın kimsenin, sonra seninle istişare edenin, sonra istişarede bulunduğun kimsenin,

sonra senden nasihat isteyenin, sonra sana nasihat edenin, sonra senden büyük olanın, sonra senden küçük olanın, sonra senden bir şey isteyenin, sonra bir şey istediğin şahısın, sonra, sözü veya ameli ile sana kötülükte bulunanın, sonra, sözü veya ameliyle seni hoşnut edenin, sonra bütün dindaşlarının ve daha sonra zimmet ehlinin haklarıdır; daha sonra da çeşitli durum ve sebeplerin gerektirdiği miktardaki olan haklardır.

Ne mutlu üzerine farz kılınan hakları eda etmek için Allah'ın yardımda bulunduğu, tevfik ve istikamet bağışladığı kimseye.

1- Yüce Allah'ın senin üzerinde olan hakkı, O'na tapman ve O'na hiçbir şeyi ortak koşmamandır. İhlasla bu işi yaptığında Allah, dünya ve ahiret işlerinde sana yeterli olmayı ve dünyada sevdiğin şeyi senin için korumayı taahhüt eder.

2- Kendi üzerinde olan kendi hakkın ise, vücudunu tamimiyle Allah'ın itaatine vermen, dilinin, kulağının, gözünün, elinin, ayağının, karnının ve fercinin hakkını eda etmen ve bu yolda Allah'tan yardım dilemendir.

3- Dilin (senin üzerinde olan) hakkı, onu çirkin sözden koruyup güzel söze âdet ettirmen, edebe riayet etmeye zorlaman, ihtiyaç olan yerler, din ve dünya menfaatleri dışında onu kullanmaman, pek az yararı olmasıyla birlikte zararlı ve faydasız olan, çirkin ve boş sözlerden uzaklaştırmandır. Velhasıl dil aklın şahidi ve onun nişanesi olup akıllının kendi aklıyla süslenmesi de, dili hususundaki doğru tavrıyladır. Güç ancak azamet sahibi yüce Allah'tandır.

4- Kulağın (senin üzerinde olan) hakkı, kalbinde hayır icat eden veya güzel huy kazandıran değerli sözden başka hiçbir şey için onu kalbine bir yol karar kılmamandır. Çünkü kulak sözün kalbe girecek olan kapısıdır; hayır ve, şer içeren çeşitli manaları ona (kalbe) ulaştırmaktadır. Kuvvet ancak Allah'tandır.

5- Gözün (senin üzerinde olan) hakkı, helal olmayan şeye onu kapaman ve ibret alınacak, basiret kazandığın ve ilim elde ettiğin yerler hariç, onu kullanmamandır. Zira göz ibret alma kapısıdır.

6- Ayakların (senin üzerinde olan) hakkı, onlarla sana helal olmayana doğru gitmemen ve katedenlerini küçük düşüren bir yolda onları kullanmamandır. Çünkü ayak, seni taşıyan, din yoluna götüren bir araç ve senin için bir ilerleme vesilesidir. Kuvvet ancak Allah'tandır..

7- Elin (senin üzerinde olan) hakkı, onu helal olmayan şeylere doğru uzatmamandır; uzattığın takdirde ahirette Allah'ın azabına uğrar ve dünyada ise halkın kınamasına maruz kalırsın.

Allah'ın ona farz kıldığı şeylerde de onun önünü almamalısın. Aksine, helal şeylerin çoğundan onu alıkoymak ve ona farz olmayan şeylerin (müstahapların) tarafına uzatmakla onu aziz kılmalısın. İşte o zaman, dünyada haddini bilip şeref kazanır ve ahirette de ona güzel mükâfat farz olur.

8- Karnın (senin üzerinde olan) hakkı, onu haramın azına da, çoğuna da kap yapmaman, helalde ifrat ve tefritten sakındırman, takviyet haddinden gevşeklik ve haysiyetin yok olması haddine çıkarmaman,

açlık ve susuzluğu hissettiğinde de ona hakim olmandır. Çünkü ağırlığa sebep olacak derecede doymak gevşetici, tembelleştirici ve her hayır ve erdemden uzaklaştırıcıdır. İnsanı sarhoş edecek derecede su içmesi de akılsızlaştırıcı, cahilleştirici ve mürüvveti gidericidir.

9- Fercin (tenasül organının) senin üzerinde olan hakkı, onu sana helal olmayan şeylerden koruman ve gözü kapatmakla onun kontrolüne yardımcı olmandır.

Zira gözü helal olmayan şeylere kapamak, ölümü çok anmak ve nefsi Allah'ın azabıyla tehdit edip korkutmak, onu korumak için en iyi yardımcılardandır. Güç ve Kuvvet ancak Allah'tandır.

Amellerin Hakları

10- Namazın (senin üzerinde olan) hakkı şudur: Bilmelisin ki, namaz Allah'ın huzuruna çıkmaktır; sen bu halde Allah'ın karşısında duruyorsun. Bunu bildiğin takdirde, kendi küçüklüğünün farkında olan, ilahî nimetlere meyleden, korkan, ümitli, miskin ve yalvarıp yakaran, sükunet halinde başını ve gözlerini öne dikip, kollarını sarkarak,

huzurunda bulunduğu kimseye tazim eden, gönlünde onunla güzel münacat eden bir kulun makamında olur, hata ve helak edici günahlarla çevrilmiş olan bir kul gibi kurtuluşunu istemeye layık olursun. Ve kuvvet ancak Allah'tandır.

11- Orucun, senin üzerinde olan hakkı şudur: Bilmelisin ki oruç, Allah'ın, seni cehennem ateşinden koruması için, diline, kulağına, gözüne, fercine, karnına çektiği bir perdedir.

Nitekim hadiste de şöyle geçer: "Oruç ateşe karşı bir siperdir." Eğer uzuvların, o perdenin arkasında sakin olursa (korunursa), umulur ki ateşten örtülü kalırsın.

Eğer uzuvlarının perdenin arkasında (ve böyle bir sığınakta) taşkınlık göstermelerine ve perdenin açılmasına müsaade edersen, uzuvlar kendi hadlerini aşarak, bakılması câiz olmayan şeye şehvetle bakarlar;

ve güçler de Allah'a uyma yerine başka bir yerde harcanırlar, artık o zaman perdenin yırtılarak bedenin dışarıya çıkmayacağına güvenme. Ve kuvvet ancak Allah'tandır.

12- Sadakanın senin üzerinde olan hakkı şudur: Bilmelisin ki sadaka, senin Rabbinin katındaki azığın ve şahide ihtiyacı olmayan emanetindir. Bunu bildiğinde, gizli verdiğin emanete, açıkta verdiğin emanetten daha emin olacaksın ve aşikâr etmekte olduğun şeyi gizlice Allah'a emanet vermeye daha fazla liyakat kazanacaksın.

Her halükârda bu iş seninle O'nun arasında bir sır olmalıdır. (Sakın) Allah'a emanet verdiğin şeyde, kulak ve gözleri O'nun aleyhine şahit tutmayasın. Allah'a emanet vermede kulak ve gözlere daha çok itimat etmeyesin; ve Allah'a güvenmeyen birisi gibi davranmayasın. Daha sonra sadakada hiç kimseye minnet etmemelisin.

Çünkü o senin kendin içindir (kendin için biriktirdiğin bir maldır). Onunla bir kimseye minnet ettiğinde senin durumunun da karşı tarafın durumu gibi kötü olmayacağına güvenme. Zira minnet etmen, onu kendin için biriktirmediğine bir delildir. Eğer kendin için biriktirmiş olsaydın (o zaman) onunla bir kimseye minnet etmez olurdun. Ve kuvvet ancak Allah'tandır.

13- Kurbanlığın senin üzerinde olan hakkı şudur: Onunla kastını Allah'a halis etmen (halis bir niyetle onu yapman), rahmetine ulaşmayı ve kabul buyurmasını arzulaman ve O'ndan başka diğerlerinin dikkatini çekmeyi istememendir. Böyle olduğunda kendini meşakkate düşürmez ve riyakâr olmazsın; ve sadece Allah'ı kastedip O'na doğru yönelirsin.

Bil ki, Allah'ın rızasına kavuşmanın yolu kolaydır, zor değil. Nitekim Allah da kulları için kolaylığı istemiştir, meşakkati değil. Böylece alçak gönüllülük de senin için, ağalık yapmaktan daha iyidir. Çünkü ağalığın sıkıntı ve masrafı da çoktur. Ama tevazu ve alçak gönüllülüğün ne zahmeti vardır ve ne de masrafı. Çünkü bunlar yaratılıştan insanın tabiatında mevcut olan şeylerdir. Ve kuvvet ancak Allah'tandır.

Önderlerin Hakları

14- Sana önderlik yapan yöneticinin senin üzerinde olan hakkı şudur: Bilmelisin ki, Allah seni ona bir imtihan vesilesi kılmıştır; sana olan hakimiyetinden dolayı da imtihana tabi tutulacaktır.

Halisane bir şekilde onun hayrını istemelisin. Sulta ve iktidarını nazara alıp ona karşı mücadele etmemelisin. Çünkü bu iş, hem senin helak olmana sebep olur, hem de onun. Alçak gönüllülük ve yumuşaklıkla, şerrini kendinden uzaklaştıracak şekilde ve dinine zararı dokunmayacak derecede onu razı etmelisin ve bunu yapmak için de Allah'tan (onu defetmeye)

yardım dilemelisin. Ona karşı böbürlenme ve mücadeleye de kalkışma. Aksi takdirde ona asilik yapmış olursun ve kendine eziyet edip kendini onun çirkin davranışına maruz bırakır ve onu da helak olmaya sevkedersin. (Sonuçta) onunla kendi aleyhine yardımlaştığın gibi, sana karşı yapacağı zulümde de ona ortak olursun. Ve kuvvet ancak Allah'tandır.

15- İlmiyle seni eğiten üstadın senin üzerindeki olan hakkı: Ona tâzim etmen, meclisini muhterem (ve ganimet) sayman, sözlerini iyice dinleyip ona dikkat etmen, kendi cehaletini gidermekte ve öğrenmeye muhtaç olduğun ilmi elde etmede hocana yardımda bulunmandır.

Şöyle ki, ondan istifade etmek için aklını her türlü meşguliyetten arındırarak zihnini toparlamalısın ve lezzetleri terkedip şehvetleri azaltmakla kalbini temizleyip gözünü cilalamalısın.

Şunu da bilmelisin ki, sana öğrettiği şeylerde, karşılaştığın her cahile, üstadın mesajını iyice ulaştırmak için onun elçisisin. Öyleyse bu risaleti üstlendiğinde, bu vazifeyi yerine getirmekle ona hıyanet etmemen gerekir. Güç ve kuvvet ancak Allah'tandır.

16- Malikiyeti vesilesiyle seni idare eden efendinin senin üzerinde olan hakkı, kudretiyle seni terbiye edip yetiştiren önderin hakkı gibidir; (şu farkla ki) seni idare eden efendinin malik olduğu şeye, o malik değildir.

(Bu yüzden) efendinin her emrine, ister büyük olsun, ister küçük itaat etmen lazımdır. Ama eğer Allah'ın hakkını eda etmekte, Allah'ın ve halkın haklarını yerine getirmene engel olursa, o zaman ilk önce Allah'ın ve halkın hakkını yerine getirirsin ve daha sonra da onun hakkını eda etmeye koyulursun. Güç ve kuvvet ancak Allah'tandır.

Raiyyetin Hakları

17- Hakimiyetin altında olan kimselerin senin üzerinde olan hakları şunlardır: Bilmelisin ki, sen gücünün çok olması vasıtası ile onları raiyyet etmişsin (elinin altına geçirmişsin).

Onları sana raiyyet eden (sadece) onların zaaf ve güçsüzlükleri olmuştur. Zaaf ve zilletleri kendilerine yeterli gelen, hatta onları senin elinin altına sokan,

hükmünü onlara geçerli kılan ve sözünden çıkmaya kudretleri olmayan ve senin bir emrini ağır ve zor gördüğünde de Allah'tan başka yardımcısı olmayan kimseler, (senin) şefkat, himaye ve hilmine ne kadar da layıktırlar.

Allah'ın sana verdiği egemenlik vesilesi olan bu izzet ve kudreti tanıdığında da O'na şükretmen senin için ne kadar evlâdır. Kim Allah'a şükrederse, Allah ona verdiği nimetini çoğaltır. Kuvvet ancak Allah'tandır.

18- İlmin için sana tabi olan kimsenin (öğrencinin) senin üzerindeki hakkı şudur: Bilmelisin ki, Allah'ın sana ilim vermesi ve seni hikmet hazinelerine veli kılması onlara hizmet etmen içindir.

Eğer Allah'ın seni veli kıldığı (uhdene bıraktığı) şeylerde, vazifeni güzel yapar ve onlar için, köleleri hakkında efendisinin hayrını isteyip bir ihtiyaç sahibini gördüğünde elindeki maldan ona veren sabırlı bir hazinedar gibi olursan,

doğru yolu bulur ve buna ümit eden ve inanan bir kimse olursun. Aksi takdirde

hıyanetkâr ve Allah'ın yaratıklarına zulmeden biri olup O'nun sana verdiği izzetini almasına maruz kalırsın.

19- Evlenmekle raiyyetin olan kimsenin senin üzerindeki hakkı şudur: Bilmelisin ki, Allah onu (senin için) bir sükûnet, huzur, üns ve koruma vesilesi kılmıştır. Yine sizlerin her biriniz eşi için Allah'a hamd etmelidir ve bilmelidir ki,

bu (evlilik), Allah'tan ona verilen bir nimettir ve Allah'ın nimetine iyi davranıp ona ikram etmesi ve yumuşaklık göstermesi gerekir. Gerçi senin, onun üzerinde olan hakkın daha çok ve Allah'a karşı günah işlemek dışında sevdiği veya sevmediği (her) şeyde sana itaat etmesi daha lazımdır.

Onun da senin üzerinde olan hakkı: Ona karşı merhametli davranmak, ve samimi olmak, ona huzur bağışlamak ve gereken zevk ve lezzetleri sağlamaktır. İşte bu büyük bir haktır. Kuvvet ancak Allah'tandır.

20- Sahip olduğun köle ve cariyenin senin üzerindeki hakkı şudur: Bilmelisin ki o, Rabbinin yarattığı bir kuldur; seninle aynı vücut ve kandandır (et, kan ve beden yapısı açısından hiçbir farkınız yoktur, aynı köktensiniz).

Sen onun malikisin, (ama) onun yaratıcısı, ona kulak, göz ve rızk veren sen değilsin. Bunları Allah yaratmış ve daha sonra onu senin emrine vermiş, seni ona emin kılmış,

onu koruman, Allah'ın gösterdiği yol üzere ona davranman, yediğinden ona yedirmen, giydiğinden ona giydirmen ve gücü yetmediği bir işi ona yüklememen için onu sana emanet vermiştir. Onu sevmezsen Allah'ın emri üzere ondan uzaklaşırsın ve bir diğerini alırsın; ve ona işkence etmezsin. Kuvvet ancak Allah'tandır.

(1)- Al-i İmran Sure'sinin 28. ayetine işarettir.

(2)- A'raf/200.

(3)- Nahl/47-49.

(4)- Enbiya/11-14.

(5)- Enbiya/49.

(6)- Yunus/23.

(7)- Hud /112.

(8)- Fatır/25.

NAKLEDİLEN HADİSLER

İmam Muhammed Bâkır (a.s)'dan Hikmet, Züht, Nasihat, İyiliği Emir ve Kötülükten Neyhetme ve Benzeri Konularda Nakledilen Hadisler

Cabir-i Cu'fi'ye vasiyeti

İmam aleyhi's-selâm Cabir'e şöyle buyurdu: Ey Cabir kendi zamanının insanlarından beş şeyi ganimet bil: Hazır olduğunda tanınmamanı, hazır bulunmadığında aranmamanı, bir toplantıda bulunduğunda seninle istişare edilmemesini, bir şey söylediğinde kabul edilmemesini, evlenme teklifinde bulunduğunda da reddedilmesini.

Yine beş şeyi sana tavsiye ediyorum: Zulme uğradığında zulüm yapma; hıyanet ederlerse hıyanet etme; tekzip edildiğinde sinirlenme; methedildiğinde sevinme; kınandığında sabırsızlanma.

Hakkında söylenen sözler hususunda düşün; söyledikleri şeyleri kendinde bulursan, (bil ki) söylenen hak söze karşı öfkelendiğinde Allah'ın gözünden düşmenin musibeti, seni kaygılandıran halkın gözünden düşmek musibetinden daha büyüktür. Ama eğer sende olanın aksini söylerlerse, (o zaman) zahmetsiz sevap elde etmiş olursun.

(Yine) bil ki, yaşadığın şehrin bütün halkı sana: "Sen kötü insansın." derlerse, bu, seni üzmemeli; "Sen iyi insansın" derlerse de, bu, seni sevindirmemeli; böyle olmadıkça bizlerin dostu olamazsın.

(Her halukârda) sen kendini Allah'ın kitabına sunmalısın; eğer onun yolunda gidiyor, onun küçümsediğini küçümsüyor, sevdirdiğini seviyor ve korkuttuğundan da korkuyorsan,

o zaman sebat göster ve hakkında söylenen sözlerin sana bir zararı olmadığı için de kendini müjdele. Ama eğer Kur'ân'dan uzak isen, (o zaman) neden kendini aldatasın? Mü'min heva ve heveslerine galip gelmesi için daima nefsine karşı cihad halindedir; bazen nefsin eğriliklerini düzeltip Allah rızası için heva ve hevesine muhalefet eder; bazen de nefsi,

onu mağlub eder ve kendi heva ve hevesine uydurur; ama Allah-u Teâla hemen onun elinden tutar ve o da kendine gelir. Allah onun sürçmesine göz yumar; o da Allah'ı anar, tövbe ve korkuya yönelir; (azap ve cezadan) korkusu arttığı için basiret ve marifeti de artar. Nitekim Allah-u Teâla şöyle buyuruyor: "Allah'tan korkanlara Şeytan'dan bir vesvese eriştiğinde (önce) iyice düşünürler (Allah'ı zikredip-anarlar), sonra hemen bakarsın ki doğru yolu görüp bilmişlerdir." (1)

Ey Cabir! Allah'ın sana verdiği rızkın şükrünü yerine getirebilmen için az rızkı çok

say. Nefsinin ayıplarını görebilmen ve affolunman için Allah'a olan ibadet ve itaatini az bil.

Karşılaştığın kötülüğü, edindiğin bilgiyle kendinden uzaklaştır; bilgiyi de halis amelle çalıştır; halis ameli de, tam bir uyanıklıkla büyük gafletlerden koru; kâmil olan uyanıklığı da, gerçek korkuyla elde et. Mevcut yaşantıya razı olarak gösterişten kaçın. Akla uyarak heva ve heves tehlikesinden kendini koru.

Nefsani istekler galip geldiğinde ilmin irşadıyla kendini kontrol et. Halis amelleri mükâfat günü için koru. İhtirastan (aşırı istekten) kaçınmakla, kanaatkâr olmaya çalış. Kanaatı seçmekle şiddetli tamahkârlığı kendinden uzaklaştır. Arzuları azaltmakla, zahidliğin tadını al; insanlardan ümidini keserek tamahın kökünü kurut. Nefsi tanımakla, bencilliğin yolunu kapa.

(Çünkü nefsinin, kötü ahlak ve tabiatını ve gizli isteklerini bilen insan kendini büyük görmez.) Doğru bir tefvizle (işi Allah'a bırakmakla) ruhi rahatlığa kavuş. Beden rahatlığını kalbin huzurunda ara. Az hata yapmakla, kalp huzuruna kavuş. Yalnızlıkta çok zikir etmekle, yumuşak kalpli olmaya çalış. Daimi hüzünle, kalbini aydınlat. Gerçek korkuyla Şeytan'dan korun.

Yalan ümitten sakın (günah işleyip Allah'ın rahmetine boşuna ümit bağlama). Çünkü böyle bir ümit seni, gerçek korkuya (hakiki azaba) sokar. Allah karşısında, amellerde doğru olmakla (ihlasla) kendini süsle. Göçmeye acele etmekle (ölüme hazırlanmakla) kendini O'na (Allah'a) sevdir. İşi geciktirmekten ve, sonra yapacağım, demekten sakın.

Çünkü helak olanlar bu denizde gark olmuştur. Gafletten uzak ol. Zira kalbin katılaşması gaflete dalmaktadır. Özrün olmadığı yerlerde gevşeklik yapma. Çünkü pişman olanlar ona sığınır.

Tam bir pişmanlık ve çok tövbe etmekle geçmiş günahlarından dön. Güzel bir dönüşle, Allah'ın rahmet ve affına yönel. Güzel dönüş için de, gecelerin karanlığında, hâlis dua ve münacat ile Allah’tan yardım talebinde bulun.

Az rızkı çok ve çok itaati da az saymakla, büyük şükrü elde

et. Çok şükür etmekle, nimetin çoğalmasını kazan. Nimetin elden çıkması korkusuyla, büyük şükre sarıl. Tamahı öldürmekle, ebedi izzeti talep et. Halktan ümitsizliğin verdiği izzetle, tamahın zilletini kendinden uzaklaştır.

Yüce himmetle de, halktan ümidi kesmek izzetini elde et. Arzuyu azaltmakla, dünyadan (ahiretin için) azık topla. Fırsat varken hedefe kavuşmak için çabuk davran. Bedenin sıhhatli olmalı ve boş zaman gibi, iyi bir fırsat olmaz. Güvenilmez insanlara, itimat etmekten sakın. Çünkü yemek alışkanlığı gibi kötülüğe de alışkınlık vardır (kötülüğe alışkın birisi alışkanlığını bırakamaz).

Bil ki, sağlık talep etmekten üstün bir ilim ve kalp sağlığından da üstün bir sağlık yoktur. Nefsin istek ve arzularına muhalefet etmek gibi akıl, günahtan alıkoyan korku gibi korku, hayırlı amele teşvik eden ümit gibi de ümit, kalp fakirliği (tamah vs.) gibi fakirlik, gönül zenginliği gibi zenginlik, nefsani isteklere galip olmak gibi de güç yoktur.

Yakin nuru gibi nur, dünyayı küçük görmek gibi yakin ve kendini tanımak gibi de bilgi yoktur. Huzur gibi nimet, şartların elverişli olması gibi huzur yoktur. Yüce himmet gibi şeref, arzuyu azaltmak gibi zühd, makam üzere yarışmak gibi de ihtiras yoktur. İnsaf gibi adalet, zulüm gibi tecavüz, heva ve hevese uymak gibi de zulüm yoktur. Farzları eda etmek gibi itaât,

üzüntü gibi de korku yoktur. Akılsızlık gibi musibet, yakin azlığı gibi akılsızlık, korkusuzluk gibi yakin azlığı, korkunun olmamasına üzülmenin azlığı gibi de korkusuzluk yoktur.

Günahı küçük saymak ve mevcut durumuna razı olmak gibi musibet, cihad gibi fazilet, heva ve hevese karşı mücadele etmek gibi de cihad yoktur. Öfkeyi yenmek gibi kuvvet, daimi yaşamak sevgisi gibi günah, tamah zilleti gibi de zillet yoktur. Fırsat varken, ihmalkârlık yapmaktan sakın. Zira ihmalkârlık, ehlini hüsrana uğratan bir sahadır.

cabİr İle bİr konuşmasI

Cabir diyor ki: İmam Muhammed Bâkır aleyhi's-selâm, bir gün evinden dışarı çıkıp şöyle buyurdu: Ey Cabir! Allah'a and olsun ki, ben bugün üzüntülü olarak sabahladım. "Canım sana feda olsun, bu üzüntünüz dünya için midir?" diye sorduğumda, İmam buyurdular ki: "Hayır, üzüntüm ahiret içindir. Ey Cabir! Kimin kalbine imanın halis hakikati girerse, dünya süslerinden yüz çevirir.

Gerçekten dünya süsleri ancak oyuncak ve eğlencedir; (ama) ahiret evi, odur gerçek hayat. Ey Cabir! Mü'mine, dünya hayatının şatafatı ve yaldızına yönelip bel bağlaması yakışmaz. Bil ki, dünyaya uyanlar; gaflet, gurur ve cehalet ehlidirler. Ahiret talipleri ise; inanan, amel eden, dünyaya meyilsiz olan, ilim ve fıkıh ehli, düşünüp ibret almaktan ve Allah'ı anmaktan bıkmayan kimselerdir.

Ey Cabir! Bil ki, takva ehli olan kimseler, gerçek zenginlerdir; dünya malından az bir miktar onları ihtiyaçsız kılar; masrafları azdır; hayrı unuttuğunda hatırlatırlar; hayır iş görmek istediğinde de sana yardımda bulunurlar; şehvet ve lezzetlerini geriye atar,

Rablerinin itaatine öncelik verirler, hayır yola ve Allah'ın dostlarının velayetine yönelirler; onları severler ve velayetlerini kabul edip onlara uyarlar.

Dünyayı, bir saat kalacağın ve sonra da oradan göçüp gideceğin bir menzil veya

uykuda hoşnut olupta uyandığında elinde kalmayan bir mal farz et. Bu misali söylemem, Allah'ın tevfikiyle akıl edip amel etmen içindir.

Ey Cabir! Allah'ın dini ve hikmetinden emanet verdiğim şeyi koru. Kendi hayrını düşün ve hayatında, Allah'ın senin nazarında olan mevkiine dikkat et. Çünkü sana, kıyamet günü Allah'ın nezdinde, buna göre davranılacaktır.

Bak, eğer dünya, nazarında vasfettiğim gibi olmazsa, artık bugünden itibaren Allah'ın razı olduğu eve (ahiret evine) doğru yönel. Nice insanlar vardır ki, dünya metaına haris olup ona ulaşmışlar; ulaştıklarında da bu meta vebal olup onların bedbahtlığına sebep olmuştur. Yine nice insanlar vardır ki, ahiret işlerinden birini sevmedikleri halde ona ulaşmışlar; ona ulaşmakla da saadete ermişlerdir.

KILIÇLAR HAKKINDAKİ SÖZÜ

Şiilerden biri, Emir-ül Mü'minin Ali aleyhi's-selâm'ın savaşları hakkında İmam'a soru sorduğunda şöyle buyurdu: Allah-u Teâla Hazret-i Muhammed salla'llâhu aleyhi ve alih'i beş kılıçla göndermiştir:

O kılıçlardan üç tanesi, kınından çıkmıştır ve savaş, ağırlığını atmadıkça (insanlar arasındaki savaş sona ermedikçe) kınlarına konulmayacaktır; savaş da, güneş batıdan doğmadıkça (Hz. Mehdi aleyhi's-selâm zuhur etmedikçe) sona ermeyecektir (yani mücadele

ve cihad o güne kadar devam edip sürecektir). Ancak güneş batıdan doğunca artık bütün insanlar emniyet içerisinde olacaktır. Artık o gün, "...önceden iman etmeyenin veya imanı varken hayır bir iş yapmayanın imanı fayda etmez.(2)

Bir kılıç da, kınında hazır olan kılıçtır.

Diğeri ise, kınındadır; çıkarılması başkasıyla, hükmü ise bizimledir.

Kınından çıkmış olan üç kılıç şunlardır:

Birinci kılıç, Arap müşriklerinin üzerine çekilmiş olan kılıçtır. Allah (Azze ve Celle) buyuruyor ki: "Haram aylar çıkınca müşrikleri bulduğunuz yerde öldürün; onları yakalayıp hapsedin; her gözetleme yerinde onları bekleyin." "Eğer tövbe eder, (iman edip) namaz kılar ve zekât verirlerse artık onlar sizin din kardeşlerinizdir..."(3)

Bu gruptan öldürülme veya iman etmekten başka bir şey kabul olunmaz. Resulullah salla'llâhu aleyhi ve alihResulullah'in bıraktığı sünnet üzere, onların malları ganimet alınır, çocukları ise esir edilir. Zira Resulullah onlardan esir almış, (bazılarını) affetmiş ve (bazılarından da) fidye kabul etmiştir.

İkinci kılıç ise ehl-i zimmetin üzerine çekilmiş olan kılıçtır. Allah-u Teâla (bu konuda) şöyle buyurmuştur: "İnsanlara güzel söz söyleyin."(4) Bu ayet ehl-i zimmet hakkında inmişti; daha sonra diğer bir ayet inerek bu ayeti nesh etti:

"Kendilerine kitap verilenlerden, Allah ve ahiret gününe inanmayan, Allah'ın ve Resulünün haram kıldığını haram tanımayan ve hak dini (İslam'ı) din edinmeyenlerle, boyunlarını büküp kendi elleriyle cizye verene kadar savaşın."(5)

Onlardan her kim İslam ülkesinde olursa cizye vermek veya öldürülmekten başka bir yolu yoktur. Onların malları ganimet, çocukları ise esir alınır. Cizye vermeyi kabul ettiklerinde, onları esir almak haram,

malları muhterem, onlarla evlenmek ise câiz olur. Ama onlardan her kim, dar-ül harbda olursa (Müslümanlarla bir antlaşmaları olmayan küfür ülkesinde olursa), onları esir etmek, mallarını ganimet almak bize helaldir; onlarla evlenmek ise câiz değildir. Dar-ül İslam'a girerek cizye vermek veya öldürülmekten başka onlardan hiçbir şey kabul olunmaz.

Üçüncü kılıç ise Türk, Deylem(6) ve Hazar(7) müşrikleri gibi acem müşriklerinin üzerine çekilmiştir. Allah-u Teâla, Muhammed suresinin evvelinde, o kâfirlerin macerasını naklettikten sonra şöyle buyuruyor:

"(Kâfir olanlarla karşı karşıya geldiğiniz zaman) Hemen boyunlarını vurun; sonunda onları iyice bozguna uğratıp, zafer kazanınca da artık (esirler için) bağı sımsıkı tutun. Bundan sonra ya bir lütuf olarak, ya da bir fidye (karşılığı, bırakın onları). Öyle ki savaş ağırlıklarını bıraksın (sona ersin.)"(8)

"Lütuf"dan maksat, esir aldıktan sonra onları serbest bırakmaktır. "Fidye"den maksat da onlarla Müslümanların, aralarındaki savaş esirlerini, mübadeleyle serbest bırakmaları için yaptıkları antlaşmadır.

İşte bunlar, o kimselerdir ki, öldürülmek ve İslam'ı kabul etmekten başka onlardan hiçbir şey kabul olunmaz ve dar-ül harpta oldukları müddetçe de onlarla evlenmek câiz değildir.

Kınında hazır olan kılıç ise bağilerin (yani, hak olan İmam’a karşı baş kaldıran kimselerin) üzerine çekilmiştir. Allah-u Teâla, buyuruyor ki:

"Mü'minlerden iki topluluk birbirleriyle savaşırlarsa, hemen aralarını bulup düzeltin. Biri diğerine haksızlıkla saldırıda bulunacak olursa, artık haksızlıkla saldırıda bulunanla, Allah'ın emrine dönünceye kadar savaşın."(9)

Bu ayet indiğinde Resulullahsalla'llâhu aleyhi ve alih şöyle buyurdu: "Benim, Kur'ân'ın tenzili (zahirine amel etmek) üzere savaştığım gibi, sizlerden bazıları da benden sonra Kur'ân'ın te’vili üzere savaşacaktır.

" Resulullah salla'llâhu aleyhi ve alih'e: "O kimdir? diye sorduklarında: "Ayakkabısını yamayandır." buyurdular. Bu sözle Emir-ül Mü'minin aleyhi's-selâm'ı kastediyordu. (Çünkü İmam Ali aleyhi's-selâm o anda ayakkabısını yamamakla meşguldü.)

Ammar ibn-i Yasir, (Sıffin savaşında) şöyle diyordu: "Ben bu bayrakla üç defa Resulullah salla'llâhu aleyhi ve alih'le birlikte (düşmana karşı) savaştım; bu da dördüncüdür.

Allah'a andolsun ki eğer (Muâviye'nin ordusu), bizi "Hecere" (Bahreyn) hurmalıklarına kadar geri püskürtse, yine kendimizin hak, onların da batıl olduğunda şüphe etmeyiz."

Emir-ül Mü'minin Ali aleyhi's-selâm'ın, onların hakkındaki sireti (tavrı) Resulullah salla'llâhu aleyhi ve alih'in, Mekke'yi fethettiği gün, Mekke halkına olan tavrı ve sireti gibiydi;

zira Hazret-i Resulullah salla'llâhu aleyhi ve alih onların çocuklarını esir almadı ve: "Kim evine girip kapısını kapatır, silahını yere bırakırsa emandadır." buyurdu.

Nitekim Hz. Emir-ül Mü'minin Ali aleyhi's-selâm da Basra savaşında şu çağrıda bulundu: "Çocukları esir almayın, yaralıyı öldürmeyin ve firar edeni takip etmeyin. Kim evinin kapısını kapatır, silahını yere bırakırsa emandadır."

Kınında olan kılıç da, kısas hükmünün kendisiyle uygulandığı kılıçtır. Allah-u Teâla, buyuruyor ki: "Cana karşılık can ve göze karşılık da göz (kısas olunur.)"(10)

Bu kılıcı kınından çıkarmak maktullerin velileriyledir (kısas istediklerinde çıkarılır); hükmü ise bizimledir.

İşte bu kılıçlar, Allah-u Teâla'nın, Resulullah salla'llâhu aleyhi ve alih'i onlarla gönderdiği kılıçlardır. Kim onların hepsini veya onlardan birini veyahut onların sünnet ve ahkâmlarından bazılarını inkâr ederse, Allah-u Tebareke ve Teâla'nın, Peygamberi olan Muhammed salla'llâhu aleyhi ve alih'e indirdiği şeye kâfir olur.

(1)- A'raf/201.

(2)- An'âm/158

(3)- Tevbe/5 ve 11.

(4)- Bakara/83.

(5)- Tevbe/30.

(6)- Deylem, İran'ın şimdiki Hazar denizinin güneyinde olan Gilan eyaletidir.

(7)- Hazar, Hazar denizi kıyısında ve Kafkas dağlarında yaşayan bir kavimdi.

(8)- Muhammed/4.

(9)- Hucurat/9.

(10)- Maide/45.

12 Imam Kimdir İMAM CAFER SADIK (A.S.)'DAN

NAKLEDİLEN HADİSLER

Hz. İmam Sadık (a.s)'ın Züht, Hikmet, Öğüt ve Benzeri Konular Hakkındaki Sözleri

Cundeb oğlu abdullah'a tavsİyelerİ(1)

İmam Sadık aleyhi's-selam'ın Cundeb oğlu Abdullah'a şöyle buyurduğu rivayet edilmiştir:

Ey Abdullah! Şeytan bu aldatıcı dünyada tuzaklarını kurmuş ve sadece bizim dostlarımızı avlamak istiyor. Ama ahiret dostlarımızın gözünde hiç bir şeyi onunla değiştirmeye razı olmayacakları kadar büyüktür.

Daha sonra şöyle buyurdu:

Nerededir nur ile dolup taşan kalpler? Dünya, onların gözünde zehirli bir yılan ve yabancı bir düşman gibidir. Allah'a yönelerek, sorumsuz ve ayyaş insanların ilgi duyduğu şeylerden uzaklaşmışlardır. Benim gerçek dostlarım onlardır. Onların hürmetine fitneler yatışmakta ve belalar uzaklaşmaktadır.

Ey Cundeb oğlu Abdullah! Bizi tanıyan (bizim ilahi makamımızı bilen ve inanan) her Müslümanın her gece ve gündüz amellerine bakması ve kendisini hesaba çekmesi gerekir.

Eğer yaptığı işlerin, iyi iş olduğunu görürse o işleri daha da çoğaltmalıdır; aksi takdirde kıyamet günü rezil olmamak için kötü işlerden tövbe etmelidir.

Ne mutlu -yanılgıda olanlara verilen- dünya mal ve süsüne imrenmeyen kula. Ne mutlu ahirete talip olup onun için çalışan kimseye. Ne mutlu yalan arzularla kendisini meşgul etmeyen kimseye.

Daha sonra İmam Sadık aleyhi's-selâm şöyle buyurdu:

Allah, (halka) kandil ve meşale olan, amel ve çabasıyla onları bize doğru çağıran ve sırlarımızı ifşa etmeyen insanlara rahmet etsin.

Ey Abdullah! Mü’minler, Allah’tan korkan ve kendilerine bağışlanmış olan hidayetin ellerinden alınmasından endişe eden, Allah'ı ve nimetlerini hatırladıkları zaman korku ve dehşete kapılan,

Allah'ın ayetleri kendilerine okunduğunda, aşikar ettiği sonsuz kudretinden dolayı imanları artan ve Rab'lerine tevekkül eden kimselerdir.

Ey Abdullah! Cehalet eskiden beri varola gelmiş, temeli güçlenmiştir. Bunun böyle oluşu, halkın Allah'ın dinini oyuncak yapmalarından dolayıdır. Hatta ilimleriyle Allah’a daha yakın olduklarını sananlar bile O’ndan başkasını arıyorlar. İşte onlar zalimlerin ta kendileridir.

Ey Abdullah! Şiilerimiz azim ve sebat gösterselerdi, melekler onlarla musafaha eder (görüşür), bulutlar onların üzerine gölge düşürür, günleri aydın olur, gökten ve yerden onlar için rızıklar gelir, Allah, istedikleri her şeyi onlara verirdi.

Ey Abdullah! Çağrınızı kabul edenlerin (Şia’nın) günahkârları hakkında hayırdan başka bir söz söylemeyin. Allah’a huşu ile yalvararak başarılarını dileyin. Onlar için Allah’tan af dileyin.

Bize yönelen, velayetimizi kabul eden, düşmanlarımızla dost olmayan, bildiğini söyleyen, bilmediği veya şüphesi olduğu şeylerde ise susan kimse, (şüphesiz) cennettedir.

Ey Cundeb oğlu Abdullah! Ameline güvenen helak olur. Allah'ın rahmetine güvenerek günahlara cüret eden kurtulmaz.

“Öyleyse kim kurtulur" diye sorduğumda, İmam Sadık aleyhi’s-selâm: ‘Sevaba olan iştiyakları ve azaptan korkuları yüzünden kalpleri, (uçmakta olan) bir kuşun pençesinde imiş gibi, ümit ile korku arasında olan kimseler kurtulur’ diye buyurdular.

Ey Abdullah! Allah’tan kendisini hurilerle evlendirmesini ve nurdan olan bir tacı başına koymasını isteyen kimse, mü’min kardeşini sevindirmelidir.

Ey Abdullah! Gece, uykuyu, gündüz ise, konuşmayı azalt. İnsanın bedeninde göz ve dilden daha az şükreden bir uzuv yoktur. Hz. Süleyman’ın annesi, Süleyman aleyhi’s-selâm’a şöyle dedi:

"Oğlum (ihtiyacından fazla) uyumaktan sakın. Çünkü (fazla uyku) insanların hayır amellere muhtaç olduğu gün (kıyamet günü) seni yoksul bırakır.

Ey Cundeb oğlu Abdullah! Şeytan'ın, insanları avlamak için tuzakları vardır. Öyleyse Şeytan'ın ağ ve tuzaklarına yaklaşma.

“O tuzaklar nedir?” diye sorduğumda şöyle buyurdular:

Şeytan'ın tuzakları, insanı kardeşine iyilik etmekten alıkoymak, ağları ise Allah'ın farz kıldığı namazların vaktinde uyumaktır. Bilin ki; kardeşlerine iyilik yapmak ve onları ziyaret etmek için adım atmak gibi hiç bir ibadet yoktur.

Namazdan gaflet edenlere, halvetlerde uyuyanlara, fetret dönemlerinde (dinin zayıfladığı dönemde) Allah ve ayetleriyle alay edenlere yazıklar olsun! İşte bunlar ahirette nasibi olmayan kimselerdir. Kıyamet günü Allah onları konuşturmayacak, onları temizlemeyecektir ve onlar için şiddetli bir azap vardır."

Ey Abdullah! Kim kendisini cehennem ateşinden kurtarmaktan başka bir endişeyle sabahlarsa, büyük bir meseleyi basite almış ve Rabbinin vereceği az bir paya talip olmuştur.

Kim müslüman kardeşine hile yapar, onu tahkir eder ve ona karşı düşmanlık güderse, Allah onu cehenneme atar. Kim bir mü’mine haset ederse (onu kıskanırsa), tuzun suda eridiği gibi onun da imanı öylece kalbinde erir.

Ey Abdullah! Mü’min kardeşinin ihtiyacını karşılamak için adım atan bir kimse, Safa ve Merve arasında sa'y eden (koşan) kimse gibidir. Onun ihtiyacını karşılayan bir kimse de Bedir

ve Uhud savaşında Allah yolunda kanına boyanan kimse gibidir. Allah hiç bir ümmeti, fakir kardeşlerinin haklarını küçümse-medikleri müddetçe helak etmemiştir.

Ey Abdullah! Şiilerimize de ki: Farklı fikir ve düşüncelere kapılmasınlar. Allah'a andolsun ki, günahlardan kaçınmadıkça, dünyada çaba göstermedikçe ve Allah yolunda, (mü’min) kardeşler ile eşitlik sağlamadıkça velayetimize ulaşamazsınız. Halka zulüm eden kimse bizim Şialarımızdan değildir.

Ey Abdullah! Şia’mız, cömertlik, kardeşlere bağışta bulunmak, gece ve gündüz (farz ve sünnet olarak) elli rekat namaz kılmak gibi özelliklerle tanınırlar.

Şialarımız (sabırsızlıktan) köpek gibi ulumaz, karga gibi aç gözlü olmazlar, düşmanlarımızla komşu olmaz, açlıktan ölseler bile bizi sevmeyenlere el açmazlar.

Şiilerimiz, yılan balığı yemezler, ayakkabının üzerine mesh yapmazlar, öğlenin ilk vaktini (namaz kılmak için) gözetirler, şarap içmezler.

"Canım size feda olsun” dedim. "Onları nerede bulabilirim?"

İmam alyehi's-selâm şöyle buyurdu:

Dağların başında ve şehirlerin kenarında. Bir şehre girdiğinde halkla muaşeret etmeyen (oturup kalkmayan) ve halkın da kendi-siyle muaşeret etmediği kimseyi(2) sor, ara. İşte böyle bir adam, mü’mindir.

Allah-u Teâla (Habib-i Neccar hakkında) şöyle buyuruyor: "Şehrin (Antakya şehrinin) uzak bir ucundan bir adam koşarak geldi: "Ey kavmim, elçilere uyun"(3) dedi Allah'a andolsun ki, Habib-i Neccar yalnız idi.

Ey Abdullah! mü’minlere zülmün dışında, diğer bütün günahlar bağışlanır. Gösteriş için yapılan amellerin dışında, diğer bütün hayır ameller kabul edilir.

Ey Abdullah! Allah için sev, sağlam ipe (Kur’ân'a) sarıl ve hidayetten ayrılma. Böyle oldukça amellerin kabul edilir.

Allah-u Teala buyuruyor ki:

"Şüphe yok ki ben tövbe eden, inanan, salih amellerde bulunup da doğru yola erişen kimseyi bağışlayıcıyım."(4)

İmanla birlikte olmayan amel, kabul edilmez; amelsiz de iman olmaz, yakinsiz amel, huşusuz da yakin olmaz. Bunların hepsinin mihveri, hidayettir. Öyleyse hidayete erişenin ameli kabul edilir ve kabul edilmiş olarak melekut alemine yükselir. "Allah dilediğini doğru yola hidayet eder."(5)

Ey Abdullah! Allah-u Teâla'nın (rahmet ve nimet) yanında, O’nunla birlikte olmak ve Firdevs Cennet'ine yerleşmek istiyorsan, dünyaya önem verme, ölümü göz önünde tut ve yarın için bir şey biriktirme.

Bil ki; önceden göndereceğin her şey, (yaptığın ihsan ve ibadetler) faydana olduğu gibi, geriye bıraktığın şey de (biriktirdiğin dünya malı), zararınadır.

Ey Abdullah! Kazandığı maldan kendisini mahrum bırakan, o malı başkası için toplamaktadır. Heva ve hevesine uyan, düşmanına uymuştur. Kim Allah'a güvenirse, Allah,

ona dünya ve ahiret işleri için yeter ve gıyabında onun her şeyini korur. Her belaya karşı sabır, her nimete şükür ve her zorluğa çözüm yolu hazırlamayan kimse âciz kalır.

Evladına ve malına gelecek her belâ ve musibete karşı, sabretmeye çalış. Çünkü Allah, sabır ve tahammülünüzü denemek için emanet ve bağışını sizden geri alır. Günah işlemeye cesaretlendirmeyecek şekilde Allah'a ümitli ol

ve O'nun rahmetinden de ümit kesmeyecek şekilde ondan kork. Cahilin övgü ve sözlerine asla aldanma. Zira bu, kibirlenip, ululanmana ve amelinle övünmene

sebep olur. Gerçekten en iyi amel, ibadet ve tevâzudur.

Kendinden sonra mal bırakmakla, kendi malını zayi edip, diğerlerinin maddî durumunu düzeltmeye çalışma. Allah'ın sana kısmet ettiği mala kanaat et. Ancak, kendi yanında olanı (mevcut olan mal

ve sana verilen nimetlere) bak. Ulaşamayacağın bir şeyi arzu etme. Şüphesiz kanâat eden doyar; kanaat etmeyen ise doymaz. Ahiretten payını al. Zengin olduğunda azma.

Yoksul olduğunda sabırsızlık etme. Katı ve taş yürekli olma; çünkü böyle olursan halk sana yaklaşmaktan hoşlanmaz. Gevşek ve zayıf da olma; zira seni tanıyan seni tahkir eder.

Kendinden üstte olana karşı düşmanlık yapma; senden aşağıda olanla da alay etme! İşlerde o işin ehliyle çekişme (işi ehline bırak), akılsızlara itaat etme.

Herkesin yanında kendini küçültme. Kendi yükünü başkasının üzerine yükleme. Bir işin içerisinde kalıp pişman olmaman için işe girişmeden önce, o işin giriş ve çıkış yolunu öğren.

Kalbini ortak olduğun bir yakın, amelini peşinden gittiğin baban, nefsi emmareni mücadele ettiğin düşman ve sahibine geri vereceğin emanet kabul et. Sen kendi nefsinin doktoru kılınmışsın, sağlığının belirtisini tanımış, hastalığını öğrenmiş ve ilacını da bilmişsin. Öyleyse kendine nasıl bakacağına dikkat et.

Bir kimseye yaptığın iyiliği, minnet edip söyleyerek bozma; aksine o iyiliğini daha iyi bir iyilik izlesin. Şüphesiz bu, ahlakın için daha güzel, ahiretteki sevabın için de gereklidir.

İster cahil ol, ister alim, yumuşak huylu ve ağır başlı sayılmak için susmaya riâyet et. Zira bilginlerin yanında susmak senin için süs, cahillerin yanında susmak ise, sana bir örtüdür.

Ey Abdullah! Meryem oğlu İsa alehi's-selâm, ashabına şöyle buyurdu: "Eğer biriniz, uyuyan kardeşinin yanından geçerken onun arka veya önünden bir kısmının açıldığını görürse acaba açılmayan tarafını da açar mı yoksa açılan yerini örter mi?" Ashabın hepsi: "Açılan tarafını örteriz." dediler.

Hz. İsa aleyhi's-selâm: "Hayır; öyle değil, siz her tarafını açarsınız."

Ashab, bunun bir örnek olduğunu anlayınca: "Ey Ruhullah! nasıl açarız?" diye sordular. Hz. İsa şöyle buyurdu: "Sizlerden bazıları kardeşinin ayıbını gördüğünde onu örtmüyor. Gerçekten de siz,

lezzetleri terketmedikçe hedefinize erişemezsiniz; hoşlanmadığınız şeylere tahammül etmedikçe arzularınıza kavuşamazsınız. Haram olan bakıştan sakının.

Çünkü bu iş, kalbe şehvet tohumu eker ve bu, seni aldatmaya yeter. Ne mutlu bakışı gözünde değil de kalbinde olan kimseye. Köle sahipleri gibi halkın ayıplarına bakmayın, köleler gibi kendi ayıplarınızı görün. İnsanlar iki kısımdır: Belaya duçar olanla, olmayan. Belaya duçar olana acıyın ve sağlığınıza şükredin.”

Ey Abdullah! Seninle ilişkisini kesenle ilişki kur. Seni mahrum bırakana bağışta bulun. Kötülük yapana iyilik et. Küfredene selam ver. Düşmanlık yapana karşı insaflı davran.

Zulmedeni affet; nitekim sen de affedilmeyi seversin. Allah'ın seni affetmesinden ibret al. Güneşin hem iyi, hem de kötü insanlara doğduğunu ve yağmurun da hem salih, hem de hatalı kimselere yağdığını görmüyor musun?

Ey Abdullah! Halkın, seni iyi bilmesi için onların gözü önünde fakirlere yardım etme. Böyle yaptığında mükâfatını almış sayılırsın. Sağ elinle yaptığın iyilikten, sol elinin haberi olmamalıdır.

Çünkü Allah’ın rızasını kazanmak için gizlice verdiğin sadakadan dolayı Allah, seni - halkın verdiğin sadakadan habersiz kalmasının sana zararı ulaşmayacağı bir gün - kıyamet günü şahitlerin gözü önünde mükâfatlandıracaktır.

(Dua ettiğin vakit) sesini alçalt. Zira gizlediğin ve açığa vurduğun her şeyi bilen Allah, istemeden de ne isteyeceğini biliyor.

Oruç tuttuğunda kimsenin gıybetini etme. Orucunuza zulüm bulaştırmayın. Halkın bilmesi için yüzleri tozlu, saçları dağınık, dudakları kuru olup gösteriş için oruç tutan kimselerden olma!

Ey Abdullah! Tüm iyilikler ve tüm kötülükler senin önündedir. Bunları ancak ölümden sonra görebilirsin. Allah Azze ve Celle, hayrın tümünü de cennette, şerrin tümünü de cehennemde karar kılmıştır. Çünkü bunlar (cennet ve cehennem) kalıcıdır.

Allah kime hidayet bağışlayarak, iman ile aziz kılar, doğru yolu ilham ederek tabiatında nimetlerini tanıyacak bir akıl bırakır, dinini ve dünyasını idare edecek ilim ve hikmet bağışlar,

mükellef kıldığı şeyleri kolaylaştırmak üzere yardımda bulunur ve küçük amelleri yapmak için (bile) kendisinden yardım dilemeye davet ederse, böyle bir kimse, Allah'ın nimetleri, vaatettiği mükâfatları ve gücünden fazla kendisini mükellef kılmadığı için Allah'a şükretmeyi kendisine farz kılmalıdır; Allah'a karşı nankörlük etmemeli;

O'nu anmalı; O'nu unutmamalıdır; O'na itaat etmeli ve O'na karşı günah işlememelidir. Oysa ki insan, Allah'ın emrettiği şeylerden yüz çeviren, onları yapmaktan âciz kalan,

Rabbi önünde kendisine zillet elbisesini giydiren, heva ve hevesine uyan, ömrünü şehvetlerde geçiren ve dünyasını ahiretine tercih eden bir varlıktır. Bu durumdayken de Firdevs Cenneti'ni arzuluyor.

Zalimlerin amelini yapmakla, iyi iş yapanların makamlarına ulaşmaya heveslenmek kimseye yakışmaz. Ansızın kopacak olan kıyamet kopunca ve büyük felaket gelip çatınca ve

Cebbar olan Allah kesin hüküm vermek için terazileri kurunca ve bütün mahlukat hesap vermek için sahneye gelince, işte o zaman yücelik ve bağışın kimin olduğuna, hasret ve pişmanlığın da kime ulaşacağına yakin edersin. Öyleyse bu gün dünyada öyle bir iş yap ki, ahirette onunla kurtulacağına ümit edesin.

Ey Abdullah! Allah-u Teâla, vahyettiği şeylerin bazısında şöyle buyurmuştur:

"Ben, ancak, azametim için boyun eğen, benim için kendisini şehvetlerden alıkoyan, günlerini zikrimle geçiren, kullarıma karşı büyüklük taslamayan, açları doyuran,

çıplakları giydiren, musibete uğrayanlara acıyan ve gariplere yer veren kimsenin namazını kabul ederim. Böyle bir kulun nuru, güneşin nuru gibi etrafa yayılır.

Karanlıkta nur, cehalette ise hilim (olgunluk) veririm ona. İzzetimle onu korurum. Meleklerimi onu korumakla görevlen-diririm. Beni çağırdığında lebbeyk derim. Benden bir şey istedi-ğinde veririm. Bu kul benim indimde, meyvelerinin eşi bulunmayan ve bozulmayan firdevs Cenneti'nin bahçeleri gibidir.

Ey Abdullah! İslam (tevhid, nübüvvet ve meada ikrar etmek) çıplaktır; elbisesi hayâ, ziyneti ağırbaşlılık, cömertliği salih amel ve direği ise vera (şüpheli şeylerden kaçınma)dır. Her şeyin bir temeli vardır; İslam'ın temelide biz Ehl-i Beyt'in sevgisidir.

Ey Abdullah! Allah-u Teâla'nın, zeberced (yakut cinsinden sarı veya yeşil değerli bir tür taş) ve ipekle sarılmış, sündus (ipek işlemeli bir kumaş) ve diybac (bir çeşit zarif ipekli kumaş)

ile de süslenmiş, nurdan bir hisarı vardır. Bu hisar (kıyamet günü) bizim dostlarımızla düşmanlarımızın arasına çekilir. Beyinler (şiddetli bir sıcaktan dolayı) kaynadığında, yürekler ağızlara ulaştığında

ve ciğerler beklemekten dolayı şiştiğinde Allah dostları, bu hisarın içerisine

götürülür, orada Allah'ın güven ve himayesinde yer alırlar. Onlar için gönüllerin istediği ve gözlerin lezzet aldığı her şey orada vardır.

Allah'ın düşmanları ise çok terlediklerinden dolayı ağızları kilitlenir, korkudan yüreklerinin bağı kesilir ve Allah'ın onlar için hazırladığı azaba bakıp şöyle derler: "Bize ne oluyor ki, ken-dilerini kötülerden saydığımız adamları göremiyoruz?".(6)

Allah dostları onların bu durumuna bakıp gülerler. Nitekim Allah-u Teâla cehennem ehlinin şöyle dediğini nakletmiştir: "Biz onları alaya alır dururduk (şimdi onlar cehennem'de yoklar)

yoksa gözler mi onlardan kaydı?"(7) Diğer bir ayette de şöyle buyurmaktadır: "Artık bugünde, iman edenler kafir olanlara gül-mektedirler; tahtlar üzerinde bakıp seyrediyorlar."(8)

Allah-u Teâla, dostlarımızdan mü’min olan birine tek bir kelimeyle bile yardımda bulunan herkesi hesapsız cennete götürecektir.

12 Imam Kimdir İMAM MUSA KAZIM (A.S.)'DAN

NAKLEDİLEN HADİSLER

İmam Musa Kazım(a.s)’dan Hikmet, Nasihat, Güzel Ahlak, Takva ve Züht Hakkında Nakledilen Hadisler

Hİşam’a öğütlerİ ve AklI TarİF Etmesİ

Allah-u Teala Kur’an’da akıl ve idrak sahibini şöyle müjdelemiştir:

"Müjdele kullarımı artık, o kullarım ki sözü dinlerler de en güzeline uyarlar, onlar öyle kişilerdir ki Allah, doğru yola sevketmiştir onları ve onlardır akıl sahiplerinin ta kendileri."(1)

Ey Hişam ibn-i Hakem, Allah-u Teala akıl ile hüccetleri (kanıtları) insanlara tamamlamış, beyan (ilahi kitap) ile onlara hüccetlerini iletmiş ve kılavuzlar (peygamberler) ile de onları kendi rububiyyetine (rablığına) hidayet etmiş ve şöyle buyurmuştur:

"İlahınız tek bir ilahtır; O’ndan başka bir ilah yoktur; O Rahman ve Rahimdir." "Gerçekten göklerin ve yeryüzünün yaratılışında, gece ile gündüzün birbiri ardınca gelişinde,

insanlara fayda vermek üzere denizde yürüyüp giden gemide, Allah’ın gökten yağmur yağdırarak yeryüzünü, ölümünden sonra diriltmesinde, sonra da yeryüzüne yürüyen hayvanları yaymasında,

rüzgarları dilediği gibi estirip değiştirmesinde, gökle yer arasında emrine muti olan bulutta şüphe yok ki aklı erenler için (varlığına, birliğine) deliller vardır."(2)

Ey Hişam, Allah-u Teala bu nişaneleri halkın, kendilerini yaratıp yöneten birinin var olduğunu anlamaları için bir delil kılıp şöyle buyurmuştur: "Geceyi, gündüzü,

güneşi ve ayı sizin emrinize verdi; yıldızlar da O'nun emriyle emre hazır kılınmıştır. Şüphesiz bunda aklını kullanabilen bir topluluk için ayetler vardır."(3)

"Hâ mim. Andolsun her şeyi açıklayan kitaba, şüphe yok ki biz, akledesiniz, anlayasınız diye Kur'an'ı Arapça kıldık."(4)

"Size bir korku ve umut (unsuru) olarak şimşeği getirmesi ve gökten su indirmek suretiyle onunla ölümünden sonra yeri diriltmesi de, O'nun ayetlerindendir. Şüphe yok ki bunda, akleden topluluk için gerçekten deliller vardır."(5)

Ey Hişam, daha sonra Allah-u Teala akıl ehline öğüt vermiş ve onları ahirete rağbetlendirip şöyle buyurmuştur:

"Dünya yaşayışı, ancak bir oyundan, bir oyalanmadan ibarettir. Ahiret yurduysa korkup çekinenler için daha hayırlıdır. Yine de akletmez misiniz?"(6)

"Size verilen her şey, yalnızca dünya hayatının meta (geçimi) ve süsüdür. Allah katında olan ise daha hayırlı ve daha kalıcıdır. Yine de akletmez misiniz?"(7)

Ey Hişam, daha sonra Allah-u Teala, akletmeyen kimseleri azapla tehdit edip şöyle buyurmuştur:

"Sonra da geride kalanları yerle bir ettik. Siz onların yurtlarından sabah ve akşam vakitleri geçip gidiyorsunuz. Yine de akletmez misiniz?"(8)

Ey Hişam, daha sonra Allah-u Teala aklın ilim ile birlikte olduğunu beyan ederek şöyle buyurmuştur:

"Bu örnekleri insanlara vermekteyiz, ancak alimlerden başkası bunları akletmez."(9)

Ey Hişam, daha sonra Allah-u Teala akletmeyen kimseleri kınayıp şöyle buyurmuştur:

"Ne zaman onlara: "Allah'ın indirdiklerine uyun." dense, onlar: "Hayır, biz atalarımızı üzerinde bulduğumuz şeye (geleneğe) uyarız." derler. (De ki) ya ataları aklı bir şeye ermeyip doğru yolu da bulmamış idiyseler (yine de mi onlara uyacaklar)?"(10)

"Şüphesiz ki yerde yürüyen canlıların Allah katında en kötüsü, aklı, idrakı olmayan

sağır ve dilsizlerdir."(11)

"Onlara: "Gökleri ve yeryüzünü kim yarattı?" diye soracak olsan hiç tartışmasız, "Allah" diyecekler. De ki: "Hamd Allah'a mahsustur." Hayır, onların çoğu bilmezler."(12)

Daha sonra Allah çoğunluğu kınayıp şöyle buyurmuştur:

"Yeryüzünde bulunanların çoğunluğuna uyacak olursan, seni Allah'ın yolundan şaşırtıp saptırırlar..."(13)

"Ama onların çoğu bilmezler ve onların çoğu anlamazlar."(14)

Ey Hişam, daha sonra Allah-u Teala azınlığı methedip şöyle buyurmuştur:

"Kullarımdan şükretmekte olanlar pek azdır."(15)

"İman edip de salih amellerde bulunanlar ne kadar da azdır."(16)

"Zaten onunla birlikte çok azından başkası iman etmemişti."(17)

Ey Hişam, daha sonra Allah-u Teala akıllıları çok güzel bir şekilde anmış ve en güzel ziynetle ziynetlendirip şöyle buyurmuştur:

"Kime dilerse hikmeti ona verir; şüphesiz kendisine hikmet verilene büyük bir hayır verilmiştir. Temiz akıl sahiplerinden başkası öğüt alıp düşünmez."(18)

Ey Hişam, Allah-u Teala buyuruyor ki:

"Hiç şüphesiz bunda, (öncekilerin helakinde) kalbi -yani aklı- olan kimse için elbette bir öğüt (zikir) vardır."(19)

"Ve andolsun ki biz, Lokman'a hikmet -yani anlayış ve akıl- verdik."(20)

Ey Hişam, Lokman oğluna şöyle buyurmuştur: "İnsanların en akıllısı olman için hakka itaat et; dünya derin bir denizdir, birçok insan onda boğulmuştur. Bu denizde gemin takva, (geminin) yükü iman, yelkeni tevekkül, kaptanı akıl, kılavuzu (pusulası) ilim, demiri ise sabır olmalıdır."

Ey Hişam, her şeyin bir nişanesi vardır; akıllının nişanesi de tefekkürdür; tefekkürün nişanesi de susmaktır. Her şeyin bir bineği vardır; akıllının bineği de alçak gönüllülüktür.

Nehyedildiğin şeyi yapman, cehalet bakımından sana yeter.

Ey Hişam, elindeki "cevize" halk "incidir" derse sana bir faydası olmaz; çünkü sen

onun ceviz olduğunu biliyorsun. Elindeki "inci"ye de halk "cevizdir" derse sana bir zararı olmaz; çünkü sen onun inci olduğunu biliyorsun.

Ey Hişam, Allah-u Teala bütün peygamber ve elçilerini ancak kulların akıllarıyla Allah'ı tanımaları için göndermiştir. Öyleyse Allah'ı daha güzel tanıyanlar,

O'nun davetini daha güzel kabul ederler; aklı daha güzel olanlar, Allah'ın emrini daha güzel bilirler ve daha akıllı olanların makamları, dünya ve ahirette daha yüce olur.

Ey Hişam, hiçbir kul yoktur ki, bir melek onun perçeminden tutmamış olsun. Tevazu ettiğinde Allah onu yüceltir, tekebbür ettiğinde de Allah onu küçültür.

Ey Hişam, Allah-u Teala'nın, insanların üzerinde iki hücceti (kanıtı) vardır: Zahiri hüccet ve batını hüccet. Zahiri hüccet Resul, Peygamber ve İmamlardır; batını hüccet de akıllarıdır.

Ey Hişam, akıllı adam helalin kendisini şükretmekten alıkoymadığı ve haramın da sabrını taşırmadığı kimsedir.

Ey Hişam, kim üç şeyi üç şeye musallat kılırsa aklını yok etmek için heva ve hevesine yardım etmiş gibi sayılır: Fikrinin nurunu uzun arzularla söndüren, çok konuşmakla hikmetli sözlerini mahveden ve ibret almak nurunu nefsani şehvetlerle yok eden. Aklını yok eden kimse de dinini ve dünyasını ifsat eder.

Ey Hişam, aklını Allah'ın emirlerine önem vermekten alı-koyup, heva ve hevesini aklına egemen kıldığın halde, amelin Allah katında nasıl temiz olabilir?

Ey Hişam, yalnızlığa sabretmek, aklın güçlülüğünün belirtisidir. Kim Allah-u Tebareke ve Teala hakkında düşünürse, dünya ehlinden ve ona rağbet gösterenlerden uzaklaşır

ve Rabbi katında olan şeylere yönelir. Allah-u Teâla, ise korkuda onun munisi (dostu) ve yalnızlıkta yâri olur, fakirlikte onu ihtiyaçsız kılar ve aşireti olmaksızın da onu aziz eder.

Ey Hişam, halk Allah'a itaat için yaratılmıştır; kurtuluş itaatla, itaat ilimle, ilim öğrenmekle ve öğrenmek de akıl ile sağlanır ve ilim ancak rabbani alimden alınır; alim de akılla tanınır.

Ey Hişam, akıllı bir kimsenin az ameli Allah katında birkaç katıyla kabul olunur. (Ama) heva-heves ehli ve cahilin çok ameli ise reddolunur.

Ey Hişam, akıllı adam hikmetle bir arada olan az dünya malına razı olur; (ama) hikmetsiz olan çok dünya malına razı olmaz. İşte bunun içindir ki akıllıların

ticaretleri kârlıdır.

Ey Hişam, yeterli miktar seni ihtiyaçsız kılıyorsa, dünyada olan en az şey (sade yaşayış) sana yeter. (Ama) yeterli olan miktar seni müstağni kılmıyorsa (o zaman) dünyada olan hiçbir şey seni müstağni kılmaz.

Ey Hişam, akıllı kimseler, dünya malının ihtiyaçtan fazlasını terketmişler; nerde kaldı ki günahları terketmesinler. Oysa ki ihtiyaçtan fazlasını terketmek fazilettir, günahı terketmek ise farzdır.

Ey Hişam, akıllı kimseler dünyada zahidlik yapıp ahirete meyletmişlerdir. Çünkü onlar dünya ve ahiretin hem talip (arayan) ve hem de matlup (aranan, istenen) olduğunu anlamışlardır.

Kim ahireti talep ederse, dünya onu talep eder ve o kendi rızkını tamamıyla dünyadan alır. Kim dünyayı talep ederse ahiret onu talep eder; ölüm de onu yakalayarak, dünya ve ahiretini yok eder.

Ey Hişam, kim malsız zengin olmayı, kalbinin kıskançlıktan uzak olmasını ve dininin selamette kalmasını istiyorsa; dualarında Allah'tan aklını kamil etmesini dilemelidir.

Aklı kamil olan, yeterli olan miktara kanaat eder, yeterli olana kanaat eden zengin olur; yeterli olana kanaat etmeyen kimse ise kesinlikle zenginlik yüzü görmez.

Ey Hişam, Allah-u Teala, buyurmuştur ki: Salih olan bir kavim; kalplerinin saptığını, körlüğe ve helaka döndüğünü gördükleri zaman şöyle demişlerdir:

"Rabbimiz, bizi doğru yola sevkettikten sonra kalplerimizi saptırma ve kendi katından bize rahmet bağışla, şüphe yok ki sen, fazlasıyla bağışlayansın."(21)

Allah'ı tanımayan O'ndan korkmaz; göreceği ve hakikatini bulacağı sabit bir marifet de kalbine yerleşmez. Hiç kimse; sözü amelini tasdik etmedikçe ve gizli ameli açıktaki ameli ile mutabık olmadıkça bu marifete erişmez. Çünkü Allah-u Teala gizli ve örtülü olan akla, ancak zahir olan delili nişane kılmıştır.

Ey Hişam, Emir-ül Mü'minin Ali aleyhi's-selam şöyle buyuruyordu:

"Allah'a ibadet etmek için akıldan daha iyi hiçbir vesile yoktur."

Hiç kimsenin aklı, kendisinde şu birkaç haslet olmadıkça kâmil olmaz: Küfüründen ve şerrinden emin olunulması, olgunluk ve hayrının umulması, malının fazlasını (Allah rızası için) harcaması,

fazla konuşmaması, dünyada kendisine yetecek miktarla yetinmesi, ömür boyu

ilme doymaması, Allah'a itaat edip zelil olmanın, başkalarına (tağutlara) uyup izzetli olmaktan ona daha sevimli olması,

alçak gönüllü olmayı seçkinlikten daha fazla sevmesi, başkalarının az iyiliğini çok, kendisinin çok iyiliğini de az sayması, halkın hepsini kendisinden iyi bilmesi, kendisini de onların en kötüsü görmesi; bunlar aklın kemalidir.

Ey Hişam, dili doğru söyleyenin ameli temiz olur, iyi niyetli olanın rızkı çoğalır, kardeşlerine ve ailesine iyilik yapanın da ömrü uzar.

Ey Hişam, hikmeti cahillere öğretmeyin; hikmete zulmetmiş olursunuz ve onu ehlinden esirgemeyin; onlara cefa etmiş olursunuz.

Ey Hişam, (akılsızların) hikmeti size bıraktıkları gibi siz de dünyayı onlara bırakın.

Ey Hişam, yiğitliği olmayanın dini olmaz, aklı olmayanın da yiğitliği olmaz. Halkın en değerlisi dünyayı kendisi için bir makam olarak görmeyen kimsedir. Bilin ki bedenlerinizin kıymet ve değeri ancak cennettir. Öyleyse onu başka bir şeye satmayın.

Ey Hişam, Emir-ül Müminin Ali aleyhi's-selam şöyle buyuruyordu:

"Meclisin (toplantının) başında ancak üç sıfata sahip olan kimse oturabilir: Bir şey sorduklarında cevap veren, halkın söz bulup konuşamadığı zaman konuşan, mecliste oturanların maslahatına uygun olan görüşü ortaya koyan. Bu üç sıfattan birine sahip olmaksızın meclisin başında oturan kimse ahmaktır."

Hasan ibn-i Ali aleyhi's-selam şöyle buyurmuştur:

"İhtiyaçlarınızı karşılamak istediğinizde ehlinden isteyin."

"Ey Resulullah'ın oğlu, ehli kimlerdir?" diye sorulduğunda buyurdular:

"Allah'ın, Kur'anda beyan ettiği kimselerdir." Allah buyuruyor ki: "Hiç şüphesiz temiz akıl sahipleri öğüt alıp düşünmektedir."(22)

Ali ibn-i Hüseyin (İmam Zeyn-ul Abidin) aleyhi's-selam da şöyle buyurmuştur:

"Salih kimselerle oturmak insanı salaha (doğruluğa) götürür, alimlerin adabına uymak aklı çoğaltır, adil yöneticilere itaat etmek izzetin kemalidir; (ticaretle) malını artırmak ise yiğitliğin kemalidir.

İstişare edene doğru yolu göstermek nimetin hakkını eda etmektir. Halka eziyet etmemek aklın kemali olduğu gibi dünya ve ahirette de bedenin rahatlığına sebep olur.

Ey Hişam, akıllı kimse kendisini yalanlamasından korktuğu kimseye bir şey söylemez, reddedeceğinden endişe ettiği kimseye ağız açmaz (bir şey istemez), gücü yetmediği şeyi vaad etmez, arzu etmesiyle kınandığı şeyi arzu etmez ve aciz kalacağından korktuğu işe teşebbüs etmez.

(1)- Zümer/18.

(2)- Bakara/163-164.

(3)- Nahl/12.

(4)- Zuhruf/1,2,3.

(5)- Rum/24.

(6)- En’âm/32.

(7)- Kasas/60.

(8)- Saffat/136-138.

(9)- Ankebut, 43.

(10)- Bakara/171.

(11)- Enfal/22.

(12)- Lokman/25.

(13)- En’âm/116.

(14)- En’âm/37.

(15)- Sebe/13.

(16)- Sâd/23.

(17)- Hud/40.

(18)- Bakara/269.

(19)- Kâf/37.

(20)- Lokman/12.

(21)- Âl-i İmran/8.

(22)- Zümer/8.

12 Imam Kimdir İMAM ALİ RIZA(A.S.)'DAN

NAKLEDİLEN HADİSLER

İmam Ebu-l Hasan Ali Rıza (a.s)’dan Hikmet, Nasihat, Güzel Ahlak, Takva, Züht Hakkında Nakledilen Hadisler

İslam Şerİatinin KüllİyatiHakkindakİ Me’mun’un Sorularina VerdİğİCevap

Rivayet olunmuştur ki: Me'mun, Zürriyaseteyn lakabıyla tanınmış olan Fazl ibn-i Sehl'i şu mesajla İmam Rıza aleyhi's-selam’ın yanına gönderdi: ''İslam'ın helal ve haramlarını, farz ve müstehaplarını benim için bir araya toplamanı istiyorum. Çünkü siz Allah'ın halka olan hücceti ve ilim kaynağısınız."

İmam aleyhi's-selam bunun üzerine, mürekkep ve kağıt isteyip Fazl'a: "Yaz" diye buyurdular:

Bismillahirrahmanirrahim.

Her şeyden önce, Allah'tan başka ilah olmadığına, birliğine, muhtaçların sığınağı olduğuna, eşi ve çocuğu olmadığına, kayyum (her şeyi koruyan ve kendisi hiçbir şeye muhtaç olmayan), işiten, gören, güçlü, kaim, baki ve nur olduğuna, cehli olmayan alim, aczi olmayan kadir, muhtaç olmayan zengin ve zulmetmeyen adil olduğuna, her şeyi yarattığına,

hiçbir şeyin onun gibi olmadığına, benzeri, zıddı, misli ve dengi olmadığına ve Muhammed salla'llâhu aleyhi ve alih’in, O'nun kulu, elçisi ve emini olduğuna, insanlar arasından onu seçtiğine, elçilerin efendisi, peygamberlerin sonuncusu ve âlemlerin en üstünü olduğuna ve O'ndan sonra hiçbir peygamberin gelmeyeceğine,

şeriatının değişmiyeceğine, getirdikleri bütün şeylerin apaçık hak olduğuna şehadet ederiz. Onu (Peygamber'i) ve ondan önceki Allah'ın bütün resullerini, peygamberlerini ve hüccetlerini tasdik ederiz. O’nun sadık kitabını doğrularız. O kitap ki, "Ne önünden, ne de arkasından batıl ona nüfuz edemez. Hüküm ve hikmet sahibi,

hamda layık mabud tarafından indirilmiştir."(1) Bütün kitapları koruyandır; evvelinden sonuna kadar hepsi haktır. Muhkem ve müteşabihine, husus ve umumuna, vaad ve vaidine, nasih ve mensuhuna ve bütün haberlerine iman ederiz. Yaratıklardan hiçbir kimse onun mislini getiremez. Şehadet ederiz ki, Peygamber’den sonra mü’minlere hüccet

ve kılavuz olan, müslümanların işlerini idare eden, Kur'an'dan konuşan, ahkâmına alim olan, Peygamber’in kardeşi, halifesi ve vasisi olan, Peygamber’e olan nisbeti, Harun'un Musa'ya olan nisbeti gibi olan Ali ibn-i Ebi Talib aleyhi's-selam 'dır. Mü’minlerin emiri, muttakilerin rehberi, elleri, ayakları ak, yüzleri nurlu olanların

(kıyamet günü abdest uzuvları parlayanların) imamı, mü’minlerin reisi ve peygamberlerin vasilerinin en üstünüdür. Ondan (Hz.Ali'den) sonra da Hasan ve Hüseyin aleyhime's-selam ve günümüze kadar birbiri ardınca gelen diğer imamlardır. Onlar Peygamber'in zürriyeti, kitap ve sünnete herkesten daha alim, yargıda herkesten daha adil, her asır ve

zamanda imamete herkesten daha layık olanlardır

. Onlar, sağlam kulp ve hidayet imamlarıdır; varislerin en hayırlısı olan Allah, yer ve ehline mirasçı oluncaya dek dünya ehline hüccettirler. Onlara muhalefet eden sapıktır ve sapıklığa davet edendir; hak ve hidayeti terketmiştir.

Onlar Kur'an'ın tercümanı, Peygamber’in sözcüleridirler. Kim onları, isimleri ve babalarının isimleriyle tanımadan ve velayetlerini kabul etmeden ölürse, cahiliye ölümüyle ölmüştür.

Takva, iffet, sıdk, salah, gayret, iyiye de kötüye de emaneti iade etmek, secdeleri uzatmak, geceleri (ibadet için) kalkmak, haramlardan kaçınmak, sabırla fereci (kurtuluşu) beklemek, güzel arkadaşlık

ve güzel komşuluk yapmak, ihsanda bulunmak, eziyet etmemek, güler yüzlülük, mü’minlere nasihat etmek, acımak ve Yüce Allah’ın kitabında emrettiği gibi, yüzü ve elleri yıkayıp, başa ve ayaklara meshederek abdest almak onların dinî tavır ve gidişatlarıdır.

Abdestte, yüz ve elleri yıkamanın bir defası farz, ikincisi ikmaldır ve fazlası günahtır, sevabı yoktur. Abdesti ancak (bağırsaktan çıkan) gaz, bevl (idrar), gait (dışkı), uyku ve cünüplük bozar.

Kim mestin üzerine meshederse Allah’a, Peygamber’e ve Kur'an'a muhalefet etmiştir; abdesti de batıldır. Çünkü Ali aleyhi's-selam mestin üzerine meshetmede diğerlerine muhalefet etmiştir.

Ömer:(OA1) "Ben Peygamber’in (mest üzerine) meshettiğini gördüm." dediğinde Ali aleyhi's-selam şöyle buyurdular: "Maide suresi(2) inmeden önce mi yoksa indikten sonra mı?"

Ömer: "Bilmiyorum." dedi. İmam Ali aleyhi's-selam: "Ama ben biliyorum, Resulullah, Maide suresi indikten sonra artık mestlerinin üzerine meshetmedi." buyurdular.

Cenabet, ihtilam ve hayızdan dolayı gusletmek ve ölüyü yıkayanın gusletmesi farzdır. Cuma, kurban ve fıtır bayramı guslü, Mekke ve Medine'ye girme guslü, ziyaret, ihram ve arefe gününün guslü, Ramazan ayının birinci, on dokuzuncu, yirmi birinci ve yirmi üçüncü gecelerinin gusülleri ise sünnettir.

(Günlük) Farz namazlar: Öğle dört rek'at, ikindi dört rek'at, akşam üç rek'at, yatsı dört rek'at ve sabah 2 rek'at olmak üzere toplam 17 rekattır. Sünnet namazlar da 34 rek’attır:

Öğleden önce 8 rek’at, öğleden sonra 8 rek’at, akşamdan sonra 4 rek'at, yatsıdan sonra oturarak kılınan iki rek’at -ki 1 rek’at sayılır-, seher vakti 8 rekat,

3 rek’at vitir (iki rek’atı şef’, bir rek'atı da vitir niyetiyle kılınır) ve vitirden sonra da 2 rek’at (sabah namazı nafilesi). Namaz, vaktin evvelinde kılınmalıdır. Cemaatle kılınan her rek’at, ferdî kılınan iki bin rek’ata bedeldir.

Fâsıkın arkasında namaz kılma ve velayet ehlinden başkasına iktida etme. Murdar ve yırtıcı olan hayvanın derisinde namaz kılma. Gidişi bir menzil, dönüşü de bir menzil olan dört fersahlık yolda namaz seferidir;

namaz seferî kılındığı yerde orucu da yersin. Dört namazda kunut vardır: Sabah, akşam, yatsı, cuma ve öğle namazlarında.(3) Bütün kunutlar, rükudan önce ve kıraattan sonradır.

Cenaze namazı beş tekbirdir; cenaze namazının ne rükuu vardır, ne de secdesi. Ölünün mezarı dört köşeli (ve düz) olmalıdır; (deve hörgücü gibi) tümsek yapılmamalıdır. Fatiha suresinin besmelesi namazda sesli olarak okunur.

Her iki yüz dirhemin (gümüş paranın) farz olan zekâtı beş dirhemdir; bundan azının zekâtı yoktur. Bundan fazlasının her 40 dirheminden bir dirhem zekât verilir; 40 dirhemden az artışın zekâtı yoktur; üzerinden bir yıl geçmedikçe de zekât farz olmaz. Zekât ancak velayet ve marifet ehline verilir. Her yirmi dinar (altın paran)ın zekâtı,

yarım dinardır. Humus, bütün mallarda sadece bir defa farz olur. Buğdayın, arpanın, hurmanın, kuru üzümün ve yerden bitip beş vask'a (yaklaşık 850 kg.) ulaşan diğer bütün hububatın zekâtı,

(yağmur, ırmak ve nehir gibi) akar sularla sulanırsa onda birdir. Ama kuyu suyuyla sulanırsa onda yarımdır (yani yirmide birdir). Bu hüküm fakir ve zengin için aynıdır.

Diğer hububattan da bir iki avuç verilir. (Buğday, arpa, hurma ve kuru üzümde zekât farzdır, ama diğer hububatta müstehaptır.) Çünkü Allah hiç kimseyi, gücünün yeteceğinden fazla bir

şeyle yükümlü kılmaz; kulunu, gücünü aşan bir şeye zorlamaz. Vask 60 sa’dır, her sa’ 6 rıtl veya dört muddur, her mud Irak rıtlına göre iki rıtl ve rıtlın dörtte biridir.

Hz.Sadık aleyhi's-selam şöyle buyurmuştur: Sa’, Irak rıtlıyla dokuz, Medine rıtlıyla da altı rıtl'dır. (Bir sa’ yaklaşık üç kg'dır, mud da yaklaşık 750 gramdır, beş vask ise yaklışk 850 kg’dır.)

Fıtır zekâtı, küçük, büyük, hür ve köle olan herkes için farzdır. Fıtır zekâtı buğdaydan, yaklaşık yarım sa’ (1,5 kg) hurma ve kuru üzümden de bir sa’dır.(4) Fıtır zekâtının, velayet ehlinden başkasına verilmesi caiz değildir. Çünkü fıtır zekâtı farz (olan sadakalardan)dır.

Hayız on günden çok, üç günden de az olmaz. Müstehaze kadın, gusül edip namaz kılmalıdır. Hayız olan kadın, namazı terkeder, kazası da yoktur; orucu da terkeder, ama daha sonra kazasını tutar.

Ramazan ayının orucu, Ramazan hilalinin görülmesiyle başlar ve Şevval hilalinin görülmesiyle de sona erer. Teravih namazı (Ramazan ayı gecelerinde kılınan müstehap namazlar, diğer müstehap namazlar gibi) cemaatla kılınmaz.

Her ay üç gün oruç tutmak müstahaptır; her on günden birini; ilk on günde perşembe, ikinci on günde çarşamba, son on gününde de yine perşembe günü. Şaban ayının orucu güzeldir,

sünnettir de. Resulullah salla'llâhu aleyhi ve alih buyurmuştur ki: "Şaban ayı benim ayımdır, Ramazan ayı Allah'ın ayıdır." Ramazan ayının kaza olan oruçları ardarda tutulmasa da olur.

Hacca gitmeye gücü yeten kimsenin gidip Allah'ın evini ziyaret etmesi farzdır. Gitmeye gücü yetmekten maksat, azık ve binektir. Uzaktan gelenler için Temettu haccından başkası caiz değildir; diğerlerinin yaptığı gibi Kıran

ve İfrad haccı câiz değildir. Mikattan önce ihram câiz değildir. Allah Teâla buyurmuştur ki: "Hac ve Umreyi Allah için tamamlayın."(5) Enenmiş (hayaları çıkarılmış) hayvanın kurban edilmesi câiz değildir. Çünkü o nakıstır. Ama hayası burulmuş hayvanın kurban edilmesi câizdir.

Cihad, adil imamın emriyle yapılır. Kim, mal, mülk ve canını savunmak yolunda savaşıp da öldürülürse şehittir. Takıyye halinde hiçbir kâfiri öldürmek câiz değildir. Ancak can tehlikesi olmazsa

ve (o kâfir) katil veya bağî olursa o başka. Muhalif veya muhalif olmayan kimselerin mallarını (haksız yere) yemek câiz değildir. Takıyye yerinde (düşmanın egemen olduğu

ve karşı koymanın mümkün olmadığı bir yerde) takıyye etmek farzdır. Zalimin zulmünü uzaklaştırmak için takıyye olarak yemin edip de yemininin üzerinde durmayan kimseye, yemini bozma keffareti yoktur.

Talak, Allah'ın emri ve Peygambersalla'llâhu aleyhi ve alih'in sünnetine göre olmalıdır. Sünnete uygun olmayan talak, doğru değildir. Kur'an'a muhalif olan talak, talak değildir.

Aynı şekilde, sünnete muhalif olan nikah da nikah değildir. Bir erkeğin, aynı zamanda hür kadınlardan dörtten fazla hanımı olamaz. Bir kadına, sünnete uygun olarak üç defa talak verilirse başka birisiyle evlenip boşanmadıkça

(önceki kocasına) helal olmaz. Emir-ül Mü'minin Hz.Ali aleyhi's-selam şöyle buyurmuştur: "Üç talaklı (bir mecliste üç defa talak verilen) kadınlardan sakının. Çünkü (talakları sahih olmadığı için) onların kocaları vardır."

Peygamber salla'llâhu aleyhi ve alih'e her yerde, (özellikle) rüzgar estiğinde, aksırıldığında ve diğer zamanlarda salavat getirilir.

Allah'ın dostlarını ve dostlarının dostlarını sevmek, Allah'ın düşmanlarından nefret etmek, onlardan ve önderlerinden beraat etmek dinî vazifelerdendir.

Anne ve babaya iyilik etmelisin. Müşrik iseler, onlara itaat etmeyerek, dünyada onlarla iyi geçineceksin. Çünkü Allah Teâla şöyle buyurmuştur: "Bana ve anne-babana şükret; dönüş yalnız banadır.

Onlar (anne ve baba), hakkında bilgin olmayan şeyi bana şirk koşman için çalışırlarsa, onlara itaat etme."(6) Emir-ül Mü'minin Ali aleyhi's-selam şöyle buyurmuştur: "Onlar (Ehl-i Kitap),

alim ve rahipler için ne oruç tutuyor, ne de namaz kılıyorlardı; sadece Allah'a karşı masiyet etmelerini emrettikleri zaman, onlara itaat ediyorlardı."(7) Daha sonra buyurdular ki, Resulullahsalla'llâhu aleyhi ve alih'ten duydum ki, şöyle buyuruyordu: "Kim Allah'a itaatin dışında bir mahluka itaat ederse kâfir olmuş, Allah'tan başkasını ilah edinmiştir."

Hayvanlarda cenininin boğazlanması, annesinin boğazlanmasıyladır (yani hayvanın başını kestiklerinde karnındaki yavrusu da helal olur).

Peygamberlerin günahları, nübüvvet makamının saygısı için bağışlanmış olan küçük şeylerdir.

Allah'ın emrettiği şekliyle faraizde (Allah'ın kitabında miktarı açıklanan paylarda) avl(8) yoktur. Anne, baba ve evladın olmasıyla, koca ve karıdan başka hiçbir kimseye miras ulaşmaz. Mirasda belli bir payı olan, payı olmayandan daha evladır.

Asabe(9) de Allah'ın dininden değildir.

Yeni doğan erkek veya kız çocuğunun yedinci günü, akika kurbanı verilir, saçı kesilir, ismi konulur ve yine o günde saçının ağırlığı miktarınca altın veya gümüş sadaka verilir.

Kulların fiilleri, tekvin yaratılışıyla değil, takdir yaratılışıyla Allah'ın mahlukudur. Ne cebre(10) inan, ne de tefvize(11) Allah Teâla, suçsuzu günahkârın suçuyla hesaba çekmediği gibi evlat ve çocukları da babaların suçuyla cezalandırmaz. Çünkü Allah Teâla buyurmuştur ki:

"Doğrusu hiçbir kimse başkasının suçunu yüklenmez."(12)

"Doğrusu insana, kendi (emek ve) çabasından başkası yoktur."(13)

Allah Teâla bağışlar, zulmetmez. Allah Teâla, kullara zulmedeceğini ve onları saptıracağını bildiği kimseye, itaat etmeyi farz kılmaz. Kâfir olacağını ve Allah'ı bırakıp şeytana ibadet edeceğini(OA2) bildiği kulları da peygamberliğe seçmez. İslam, imandan başkadır. Her mü'min müslümandır, ama her müslüman mü'min değildir.

Hırsız, mü'min olduğu halde hırsızlık yapmaz. Şarab içen de mü'min olduğu halde şarap içmez. Mü'min mü'min olduğu halde Allah'ın haram kıldığı nefsi öldürmez.

Had (şer'i ceza'yı) hakkeden kimseler, ne mü'mindirler, ne de kâfir (yani müslümandırlar). Allah, kendisine cenneti ve orda ebedi kalmayı vaad ettiği bir mü'mini, cehenneme sokmaz.

Nifak, fısk veya büyük bir günahtan dolayı cehennem ateşini hakkeden kimse, ne mü'minlerle haşrolur ve ne de onlardan sayılır. Cehennem ancak kâfirleri kuşatır.

Sürekli işlenmesiyle sahibini cehenneme götüren her günah fıskdır. Allah'a şirk koşan, O'nu inkâr eden, munafık olan ve büyük günah işleyen herkes de fâsıktır. Şefaat, şefaat dileyenler için câizdir. Dil ile iyiliği emretmek ve kötülükten sakındırmak farzdır.

İman, farzları yerine getirmek, haramlardan sakınmaktır. İman, kalple inanmak, dille ikrar etmek ve uzuvlarla da amel etmektir.

Kurban bayramındaki (özel) tekbirler, kurban bayramı gününün öğle namazından itibaren on (farz) namazdan sonra söylenir. Ramazan bayramındaki tekbirler ise, bayram gecesinin akşam namazından itibaren beş (farz) namazdan sonra söylenir.

Kadın, çocuk doğurduktan sonra yirmi günden fazla namazı terkedemez. Eğer bu müddetten önce temizlenirse namazını kılar; aksi takdirde yirmi günden sonra

gusledip istihaze hükümlerine riayet ederek müstehaze kadın gibi namaza başlar.(14)

Kabir azabına, nekir ve münkere, öldükten sonra dirilmeye, hesaba (sorgu suale), teraziye ve sırata iman etmek, dalalet imamlarından ve onların takipçilerinden uzaklaşmak, onlardan beraat etmek, Allah'ın dostlarını sevmek, şarabın azını da çoğunu da haram bilmek dinimizdendir.

Her sarhoş edici şey şaraptır. Çoğu sarhoş eden şeyin, azı da haramdır. Mecburiyette kalan kimse bile şarap içmemelidir. Çünkü şarap onu (aklını mahvederek ruhi yönden) öldürür.

Her azı dişli yırtıcı hayvanın ve her penceli kuşun etini, kan olduğu için dalağı, cirri'yi (bir çeşit uzun ve pulsuz yılan balığı), tafiyi (öldüğünde suyun yüzüne çıkan pis bir balık), yılan balığını, zimmiri (bir çeşit dikenli balık), pulsuz olan her çeşit balığı ve kursaksız olan her çeşit kuşu haram biliyoruz.

İki tarafı birbiriyle eşit olmayan her çeşit yumurtanın yenmesi helaldir. İki tarafı birbiriyle eşit olan her çeşit yumurtanın yenmesi de haramdır.

Kaçınılması gerekli olan büyük günahlar da şunlardır: Allah'ın, öldürülmesini haram kıldığı nefsi öldürmek, şarap içmek, anne babaya eziyet etmek, savaştan kaçmak, zorla yetimin malını, murdarı,

kanı, domuz etini ve zaruret olmaksızın Allah'ın adı getirilmeden kesilen hayvanın etini yemek, belli olduktan sonra faiz ve haram mal yemek, kumar oynamak, tartı ve ölçüde eksik vermek,

iffetli hanımlara iftira etmek, zina ve livata yapmak, yalan yere şehadet etmek, Allah'ın rahmetinden ümit kesmek, Allah'ın cezasından korkmamak, zalimlerle yardımlaşmak,

onlara dayanıp güvenmek, yalan yere yemin etmek, sıkıntıda olmaksızın halkın hakkını vermemek, kibirli olmak, küfür (inkâr), savurganlık, hıyanet, tanıklığı gizlemek (tanıklık etmekten kaçınmak), (şarkı ve çalgı aletleri gibi) Allah'ı anmaktan alıkoyan şeylerle eğlenmek ve küçük günahları yapmakta ısrar etmek.

İşte bunlar dinin esaslarıdır. Hamd, âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur. Allah'ın salat ve selamı Peygamber'in ve soyunun üzerine olsun.

(1)- Fussilet/42.

(2)- Bu surede abdestin nasıl alınacağı beyan edilmiştir. (Maide/6)

(3)- Hadiste ikindi namazından söz edilmemesi, akşam ile yatsının bir, öğle ile

ikindinin de bir sayılmış olmasından olabilir. Buna göre dört namaz şunlardır: 1- Sabah. 2- Öğle ve ikindi. 3- Akşam ve yatsı. 4- Cuma (çev)

(4)-Başka rivayetlere göre buğdayla diğer şeyler arasında hiçbir fark yoktur. Müçtehidlerin fetvası da bu yöndedir.

(5)-Bakara/196. (İmam Hazretleri bu ayeti temettu haccı için delil göstermiştir.)

(6)- Lokman/14,15.

(7)- Kur'an'da Ehl-i kitap, alim ve rahiplerini ilah edindikleri için kınanmışlardır. Bu hadis, ilah edinmekle neyin kasdedildiğini beyan etmiştir.

(8)- Mirasın paylardan az gelmesi görüşüne fıkıhta "avl" denir. Örneğin varis, koca ile baba tarafından bir olan iki kız kardeş olursa, kocanın payı yarı, iki kız kardeşin de payı üçte iki olduğuna göre,

miras paylardan az gelir. Ehl-i sünnete göre bu miktar, paylarına orantılı olarak hem kocanın, hem de kız kardeşlerin paylarından azaltılır. Ama Ehl-i Beyt mektebine göre, bu miktar yalnızca kız kardeşlerin payından azaltılır. Çünkü kocanın payı Allah'ın farz kıldığı kesin paydır, ondan bir şey azaltılmaz.

(9) - Mirasın paylardan artması görüşüne fıkıhta "asabe" veya "ta'sib" denir. Ehl-i Sünnete göre belirlenmiş paylardan artan miktar, ölen kimsenin erkek kardeşleri, amcaları

ve amcazadeleri arasında bölünür. Ehl-i Beyt imamlarına göre ise, artan miktar da aynı pay sahiplerinden bazılarına yetişir, bir sonraki tabakaya sıra gelmez.

(10)- Cebir, yani kulun, fiillerinde mecbur oluşu.

(11)- Tefviz, yani kulun kendi haline terkedilmesi.

(12)- Fatır/18, Zumer/7.

(13)- Necm/39.

(14)- Ulemâ, diğer hadisleri de nazara alarak çocuk doğurmuş olan bir kadının kan gördüğü takdirde en fazla on gün namazlarını terkedebileceğine fetva vermişlerdir.

(OA1)

(OA2)

NAKLEDİLEN HADİSLER

İmam Muhammed Taki (a.s)'dan, Züht, Hikmet, Öğüt Ve Benzeri Konularda Nakledilen Sözler

İmam (a.s)'ın, İhram Halİnde B İr Av Öldüren Kİmsenİn Hükmü Hakkında Verdİğİ Cevap

Me'mun, kızı Ümm-ü Fazl'ı, İmam Muhammed Taki aleyhi's-selâm'la evlendirmeye karar aldığında, yakın akrabaları toplanıp Me'mun'a şöyle dediler: "Ey Emir-ül Mü'minin, Allah aşkına, sahip olduğumuz makamı ve

giydiğimiz izzet elbisesini (yani hilafet makamını), Beni Abbas hanedanından çıkarma. Bizimle, Ali evlatları arasında eskiden beri varolan ihtilafları biliyorsun."

Me'mun şöyle dedi: "Susun, Allah'a and olsun ki ben, onun (İmam Muhammed Taki aleyhi's-selâm'ın) hakkında hiçbirinizin sözünü kabul etmiyeceğim."

Onlar: "Ey Emir-ül Mü'minin, kendi kızını ve gözünün nurunu, Allah'ın dininin hükümlerini bilmeyen, helalı haramdan ve farzı sünnetten ayırt edemeyen bir çocukla mı evlendiriyorsun? Onun edep öğrenmesi, Kur'ân okuması ve helalı haramdan ayırt etmesine kadar beklesen daha iyi olur." dediler.

Me'mun: "O sizin hepinizden daha fakihtir" dedi ve şöyle devam etti: "O, Allah'ı, Resulünü, sünnetini ve ahkâmını (sizden) daha iyi biliyor. O, Kur'an okumakta, Kur'an'ın muhkem ve müteşabihini,

nasih ve mensuhunu, zahir ve batınını, has ve âmmını, tenzil ve te'vilini bilme hususunda hepinizden daha üstündür. Dilediğiniz şeyi ondan sorun; eğer durum, dediğiniz gibi olursa, sözünüzü kabul ederim. Ama benim dediğim şekilde olursa, o zaman onun, sizin yerinize geçmesi gerektiğini anlamış olurum."

Bunun üzerine mecliste hazır bulunanlar, Me'mun'un yanından ayrılıp o günün başkadısı olan Yahya ibn-i Eksem'i çağırdılar. Meseleyi ona açıp, İmam Muhammed Taki aleyhi's-selâm'ın cevabını bilemeyeceği zor bir fıkhî mesele hazırlamasını istediler; bu iş için ona özel hediyeler vaad ettiler.

Onlar ve İmam Muhammed Taki aleyhi's-selâm Me'mun'un meclisinde bir araya geldiklerinde, onlardan biri "Ey Emir-ül Mü'minin! Yahya ibn-i Eksem'in soru sormasına müsaade eder misiniz?" dedi.

Me'mun: "Ey Yahya! Ebu Cafer'in fıkıhta ne derecede yüce makama sahip olduğunu bilmen için dilediğin fıkhi soruyu ondan sor." dedi.

Yahya: "Ey Ebu Cafer! Allah seni salihlerden kılsın, ihram halinde bir av öldüren

şahıs hakkında ne dersin?" dedi.

İmam Cevad aleyhi’s-selâm şöyle buyurdular:

"Avı haremin dışında mı öldürmüş, içerisinde mi? Söz konusu kimse hükme alim miydi, cahil miydi? Kasıtlı olarak mı bu işi yapmış, kasıtsız olarak mı? Avlayan adam köle miydi, hür müydü? Çocuk muydu,

büyük müydü? İlk defası mıydı, daha önceden de bu işi yapmış mıydı? (Avlanan hayvan) kuşlardan mıydı, yoksa başka türden mi? Kuş ise yavru muydu, yoksa büyük müydü? Avlayan,

bu işi tekrarlamak isteyen birisi mi, yoksa yaptığından pişman olan biri mi? Bu işi geceleyin ve o hayvan yuvasında bulunduğu bir zamanda mı yapmış, yoksa gündüz ve açıkta mı? Bu adam, hac ihramında mıydı, yoksa Umre ihramında mı?"

(Bu sorular karşısında) Yahya donup kaldı; onun bu halini mecliste bulunanların hepsi anladı ve Ebu Cafer’in verdiği bu cevap herkesi şaşkına döndürdü.

Me’mun: "Ey Ebu Cafer! Nikâh hutbesini okuyayım mı?" dedi. İmam aleyhi’s-selâm: "Evet, okuyabilirsin ey Emir-ül Mü’minin." diye buyurdular.

Bunun üzerine Me’mun, şu hutbeyi okudu: "Nimetine ikrar olsun diye Allah'a hamd ederim. Azametini yüceltmek için O’ndan başka bir ilah olmadığına şehadet ederim.

İsmi geldiğinde Muhammed'e ve Ehl-i Beyt'ine Allah'ın selamı olsun. Allah'a hamd ve Peygamber'e salat ve selamdan sonra; Allah'ın bütün mahlukata olan kesin hükümlerinden biri de onları,

helal yolla haramdan ihtiyaçsız kılmasıdır. Allah-u Teâla buyuruyor ki: "İçinizden evli olmayanları, kölelerinizden ve cariyelerinizden salih olanları evlendirin; eğer fakir iseler,

Allah kendi fazlından onları zengin eder. Allah geniş nimet sahipidir, bilendir." Muhammed ibn-i Ali (İmam Cevad aleyhi’s-selâm), Abdullah'ın (Me'mun’un) kızı Ümm-ü Fazl'a

evlenme teklifinde bulundu, beş yüz dirhem ona mihir tayin etti ve ben de (kızımı) ona tezvic ettim. Ey Eba Cafer! Kabul ediyor musun?" İmam aleyhi’s-selâm: Ben de bu evliliği, bu miktar mihirle kabul ettim." buyurdular.

Me’mun, nikâh töreninden sonra bir düğün ziyafeti düzenledi; yakınlarını, önde gelenleri ve devlet memurlarını kendi makam ve mevkilerine göre ödüllendirdi ve her sınıfa layık olan bağışta bulundu.

Mecliste bulunanların çoğu dağıldığında Me’mun: "Ey Ebu Cafer! Eğer uygun görüyorsanız, av öldürmekle ilgili bu sınıfların her birine farz olan keffareti bize açıklayınız." dedi.

İmam aleyhi’s-selâm buyurdular ki: "Eğer ihram halinde olan şahıs, haremin dışında bir av öldürürse ve av büyük kuşlardan olursa; keffaret olarak bir koyun kurban kesmelidir. Eğer bu amel haremin dahilinde yapılmış olursa, keffareti iki kat olur.

Eğer haremin haricinde bir kuş yavrusunu öldürmüş olursa, o zaman keffaret olarak sütten kesilen bir kuzu kurban kesmelidir; kuş yavrusunun kıymetini vermesi gerekmez.

Çünkü bu işi haremde yapmamıştır. Ama eğer bu işi haremin dahilinde yaparsa, bir kuzu kurban kesmeli, ayrıca kuş yavrusunun kıymetini de vermelidir.

Eğer (haremin dışında avladığı) yabani hayvanlardan olursa; zebra için keffaret olarak bir inek kurban kesmelidir; deve kuşu içinse, bir dişi deve kurban etmelidir.

Eğer buna gücü yetmezse, altmış fakiri doyurmalıdır; buna da gücü yetmezse, on sekiz gün oruç tutması gerekir. Eğer (öldürdüğü) bir inek olursa, keffaret olarak bir inek kurban kesmelidir;

buna gücü yetmezse, otuz fakiri doyurmalıdır; buna da gücü yetmezse, dokuz gün oruç tutmalıdır. Eğer avladığı hayvan bir ceylan olursa, keffaret olarak bir koyun kurban etmelidir; buna gücü yetmezse, on fakiri doyurmalıdır; buna da gücü yetmezse, üç gün oruç tutmalıdır.

Eğer bunları haremin dahilinde yapmış olursa, cezası iki kat olur. ''...Cezası Kabe'ye götürülen bir hayvanı kurban etmektir.'' Bu, farz olan bir haktır.

Eğer bu işi hac ihramında iken yapmış olursa, “Kâbe’ye götürülen kurbanlığı” farz bir hak olarak Mina’da halkın kurban kestiği yerde kesmelidir. Ama bu işi Umre ihramında yapmış olursa, kurbanlığı Mekke'de Kâbe'nin etrafında kesmelidir. (Keffaretin) iki kat olması nedeniyle de kıymeti miktarınca da sadaka vermelidir.

Eğer bir tavşan veya tilki avlarsa, bir koyun kurban kesmeli ve koyunun kıymeti miktarınca da sadaka vermelidir.

Eğer haremin güvercinlerden birini öldürürse, keffaret olarak bir dirhem sadaka vermeli ve bir dirhemle de haremdeki güvercinler için yem almalıdır. Güvercin yavrusu için yarım dirhem, yumurtası için de dirhemin dörtte birini (sadaka) vermelidir.

İhramlı bir şahsın, bilgisizlik yüzünden veya yanlışlıkla yapmış olduğu herhangi bir

işin, av hariç, keffareti yoktur. Ama av için, ister, bilgisizlik yüzünden yapmış olsun, ister bilerek, ister yanlışlıkla yapmış olsun, ister kasıtla, keffaret vermesi gerekir.

Kölenin yapmış olduğu işlerin keffareti, efendisine farz olan miktarda, efendisinin üzerinedir. Ama baliğ olmayan çocuğun yaptığı işlerin keffareti yoktur.

Eğer ihramda olan kimse bu işi yapmayı tekrarlarsa o, Allah'ın kendisinden intikam alacağı kimselerdendir. Eğer ihram halinde, avı başkasına gösterir ve başkası onu öldürürse

(yine) ihramda olan kimseye keffaret farz olur. Eğer bu işten vazgeçmezse, keffaretin yanı sıra ahirette azaba duçar olur. Ama eğer pişman olup tövbe ederse, keffaret verdikten sonra artık ahirette azap edilmez.

Eğer avlama niyeti olmaksızın geceleyin yanlışlıkla yuvalarına dokunursa, üzerine bir şey farz olmaz. Ama eğer onu avlarsa, ister gece olsun, ister gündüz, üzerine keffaret farz olur.

Hac için ihrama giren kimse, kurbanlığı Mekke'de kesmelidir.

Me’mun, bu hadisin İmam aleyhi’s-selâm’ın dilinden yazılmasını emretti. Daha sonra bu evliliği istemeyen akrabalarına dönüp şöyle dedi: "İçinizde böyle cevap verebilecek bir kimse var mıdır?"

Akrabaları: "Vallahi yoktur; kadı da böyle cevap veremezdi.” dediler. Sonra: Ey Emir-ül Mü’minin, sen onu bizden daha iyi tanıyormuşsun." dediler.

Bunun üzerine Me’mun şöyle dedi: "Yazıklar olsun size! Siz bu hanedanın, gördüğünüz (normal) insanlar gibi olmadığını bilmiyor musunuz? Resulullah salla’llahu aleyhi ve alihi'in Hasan ve

Hüseyin aleyhime’s-selâm’ın çocukken biatlerini kabul ettiğini ve başka hiçbir çocukla biatlaşmadığını bilmiyor musunuz? Ve babaları Ali aleyhi’s-selâm’ın, dokuz yaşında iken Resulullah salla’llahu aleyhi ve alihi’e iman ettiğini,

Allah ve Resulünün de, onun imanının kabul ettiklerini ve başka hiçbir çocuğun imanının kabul edilmediğini ve Resulullah salla’llahu aleyhi ve alih, ondan başka hiçbir çocuğu iman etmeye davet etmediğini bilmiyor musunuz?

Yine bu neslin birbirlerinden olan tek bir zürriyet olduğunu ve öncekileri için geçerli olan şeylerin sonrakileri hakkında da geçerli olduğunu bilmiyor musunuz?”

NAKLEDİLEN HADİSLERİLGİNÇ BİR MESELE

Me’mun, Yahya ibn-i Eksem'den: "İmam Muhammed Taki aleyhi’s-selâm’ın,

cevabını vermekten aciz kalacağı zor bir mesele sormasını istedi.

Yahya: "Ey Ebu Cafer! Zina yapan bir kişinin zina yaptığı kadınla evlenmesi hakkında ne dersin; bu helal mıdır?" diye sordu.

İmam Muhammed Taki aleyhi’s-selâm şöyle buyurdu: "Kendi nütfesi veya başkasının nütfesinden temizlenene (hamile olup olmadığı anlaşılana) kadar sabretmelidir.

Çünkü, onun kendisiyle ilişkide bulunduğu gibi başkasıyla da ilişkide bulunması mümkündür. (Hamile olmadığı anlaşıldıktan) Sonra isterse onunla evlenebilir.

Bu kadın, bir kişinin, ilk önce hurmasını haram olarak yediği ve daha sonra da onu satın alarak hurmasını helal olarak yediği bir hurma ağacına benzer."

Bunun üzerine, Yahya susup kaldı. Daha sonra İmam Cevad aleyhi’s-selâm, Yahya'ya yönelerek: "Ey Ebu Muhammed! Bir erkeğe sabahleyin haram, kuşluk vakti helal, öğle vakti haram,

öğleden sonra helal, ikindi vakti haram, akşamleyin helal, gece yarısı haram, şafakta helal, güneş yükseldiğinde haram ve yine öğle vakti helal olan bir kadın hakkında ne dersin?” dedi.

Yahya ve diğer fakihler, İmam’ın bu sorusundan şaşkına dönüp cevabını vermekten aciz kaldılar.

Me’mun: "Ey Ebu Cafer! Allah seni aziz kılsın, kendiniz bu meseleyi bize açıklayın." dedi.

İmam aleyhi’s-selâm şöyle buyurdular: "Şu şekilde olur: Adamın biri kendine helal olmayan bir cariyeye bakar sonra onu satın alır, helal olur; sonra azad eder, neticede ona haram olur;

sonra onunla evlenir, helal olur; sonra zihar eder (senin sırtın annemin sırtı gibidir der), haram olur; sonra ziharın keffaretini verir, helal olur; sonra (bir defa) boşar haram olur;

daha sonra talaktan rucu' eder, helal olur; sonra İslam'dan çıkar, kadın kendisine haram olur, sonra tövbe ederek İslam'a döner, önceki nikahıyla (yeni bir nikaha ihtiyaç olmaksızın) karısı kendisine helal olur.

Nitekim Resulullah salla'llahu aleyhi ve alihi kendi kızı Zeyneb'in Ebu-l Âs ibn-i Rabi ile olan önceki nikahını, müslüman olduğunda da geçerli kabul ettiler.

NAKLEDİLEN HADİSLERKISA SÖZLERİ

1- Adamın biri: "Bana nasihat edin." deyince İmam (a.s): "Kabul eder misin? diye sordu. O adam: "Evet, kabul ederim." dedi. İmam şöyle buyurdular: "Sabrı kendine yastık et, fakirlikten çekinme,

şehvetleri (lezzetleri) terket, heva ve hevese muhalefet et ve bil ki, Allah'ın gözünden uzaklaşamazsınız. Öyleyse nasıl bir halde olacağına dikkat et."

2- Allah-u Teâla peygamberlerden birine şöyle vahyetti: "Dünyadan el çekmen (zahid olman), sana peşin bir rahatlık kazandırır. Her şeyden kopup bana yönelmen, seni bana aziz kılar. (Sonuçta bunların hepsi kendin içindir.) Ama benim için düşmanımla düşman veya dostumla dost oldun mu?"

3- İmam için götürülmekte olan değerli bir kumaş, yolun yarısında çalınır. Kumaşı götürmekle sorumlu olan şahıs, bir mektup yazarak olayı İmam'a bildirir.

Bunun üzerine İmam kendi mübarek yazısıyla şöyle bir mektup yazar: "Bizim hem canımız ve hem de malımız Allah'ın, tatlı bağışlarından ve emanet edilen ödünçlerindendir.

Dilediği şeyden, bizi memnunluk ve hoşnutlukla faydalandırır. Dilediği şeyi de, ecir ve sevap karşısında bizden alır. Kimin sabırsızlığı, sabrına galip gelirse, ecri yok olur. Biz bu durumdan Allah'a sığınırız."

4- Kim bir işe şahit olur da onu sevmezse o işte bulunmayan kimse gibi olur. Kim de bir işte bulunmayıp da o işe razı olursa, o işte bulunan kimse gibi olur.

5- Kim bir konuşanı dinlerse, ona tapmış olur. Konuşan Allah'tan konuşursa, dinleyen Allah'a tapmış olur; konuşan Şeytan'ın dilinden konuşursa, dinleyen Şeytan'a tapmış olur.

6- Davud ibn-i Kasım şöyle diyor: İmam Cevad'dan "Samed"in manası nedir?" diye sordum. İmam (a.s): "Samed boşluğu olmayandır."dedi İmam'a "Samedden maksat içi olma-yandır diyorlar." dedim. İmam: "İçi olan her şeyin boşluğu da vardır." diye buyurdular.

7- Ebu Haşim-i Caferi şöyle diyor: "İmam aleyhi's-selâm'ın, Me'mun'un kızı Ümm-ü Fazl ile evlendiği gün İmam'a: "Ey mevlam, bugünün bereketi bize çok büyüktür." dedim. İmam (a.s) buyurdular ki:

"Ey Ebu Haşim, bugün Allah'ın bereketleri bize çok büyüktür?" "Evet, öyledir ey mevlam; bugün ne söylemem gerekir?" dedim. İmam: "Hayrın sana ulaşması için hayır söyle." buyurdular.

"Ey mevlam, dikkatle bunu yapacağım." dedim. İmam aleyhi's-selâm: "Bu durumda hidayete kavuşur ve hayırdan başka bir şey görmezsin." diye buyurdular.

8- İmam dostlarından birine şöyle yazdı: “Bu dünyada birbirimizden ayrıyız. Ama (ahirette) kimin fikri ve inancı, arkadaşının fikir ve inancının aynısı olursa, nerede olursa olsun o da onunla birlikte olur. Asıl yerleşme yurdu, ahiret yurdudur.”

9- Tövbeyi geciktirmek, aldanmaktır. Vazifeleri hep sonraya ertelemek ise şaşkınlıktır. (Günah işlemek amacıyla) Allah'a karşı bahane aramak, helak olmaya sebep olur.

Günah işlemekte ısrar etmek, kendini Allah'ın tuzağından güvende bilmenin sonucudur. (Oysa) “...Allah'ın tuzak kurmasından, hüsrana uğrayan topluluktan başkası güvende olmaz."

10- İmam aleyhi’s-selâm’ı, Medine'den Kufe'ye götüren bir deveci, İmam ona ücret olarak dört yüz dinar verdiği halde yine çene çalınca şöyle buyurdular: "Sübhanellah, kulların şükrü kesilmezse, Allah'ın bol bağışının kesilmeyeceğini bilmiyor musun?"

11- Kadınların Resulullah salla'llahu aleyhi ve alihi’e biat etmesi şöyle idi: Resulullah elini, içerisinde su bulunan bir kaba daldırıp çıkarıyor, daha sonra kadınlar, Allah'a ikrar ve iman, Resulünün de kendilerinden aldığı ahdi tasdik etmek amacıyla ellerini o kabın içerisine daldırıyorlardı.”

12- Bir şeyi (işi) sağlamlaşmadan önce açıklamak, o şeyin (işin) bozulmasına sebep olur.

13- Mü’min, Allah’tan olan bir başarıya, nefsinden olan bir öğütçüye ve nasihatçının da nasihatını kabul etmeye muhtaçtır.

- İmam Muhammed Takı (a.s), o zaman dokuz yaşında idi.

- Ebu Cafer, İmam Muhammed Taki’nin künyesidir.

- İmam Muhammed Taki’nin lakaplarından biri de “Cevad”dır.

- Nur/32.

- Maide/95.

- Maide/95.

- A’raf/99.

12 Imam Kimdir İMAM ALİ NAKİ (A.S.)'DAN

NAKLEDİLEN HADİSLER

İmam Ali Naki a.s’dan Hikmet, Nasihat, Güzel Ahlak, Takva, Zühd Hakkında Nakledilen Hadisler

İmam Ali Naki (a.s)’ın Cebir Ve Tefviz(1) Ehlinin Reddi Ve Cebirle Tefvizin Arasında Yer Alan Hadd-I Vasatın İsbatı Hakkındaki Mektubu

Bu Muhammed ibn-i Ali tarafından gönderilen bir mektuptur:

Allah'ın selam, rahmet ve bereketi sizlerin ve hidayet yoluna uyanların üzerine olsun.

Mektubunuz ulaştı, zikrettiğiniz şeyleri anladım; kader bahsine dalarak dininiz hakkında ihtilafa düşmüşsünüz, bazılarınız cebre, bazılarınız ise tefvize inanmıştır.

Bu mesele hakkında işiniz tefrikaya, birbirinizle ilişkiyi kesmeye ve düşmanlık etmeye kadar varmış. Nihayet bu meselenin izahı hakkında benden görüş belirtmemi istemişsiniz; bunların hepsini anlamış bulunmaktayım.

Allah size rahmet etsin, şunu bilmelisiniz ki, biz nakledilen birçok rivayet ve hadislere baktık; Allah'ı tanıyan ve İslam'ı kabul eden bütün fırkaların elinde mevcut olan hadis ve rivayetlerin iki kısımdan ibaret olduğunu gördük. Bu hadisler ya kabul edilmesi gereken haktır veya reddedilmesi gereken batıl.

Bütün ümmet, aralarında hiç bir ihtilaf olmaksızın Kur’ân'ın hak olduğunda görüş birliğindedir. Bütün fırkalar Kur’ân'ın hakkaniyeti ve doğruluğunu itiraf etmişlerdir. Resulullah salla’llâhu aleyhi

ve alih şöyle buyurmuştur: "Ümmetim dalalet üzere birleşmez." Böylece ümmetin, üzerinde ittifak ettiği ve birbirleriyle ihtilaf etmedikleri her şeyin hak olduğunu bildirmiştir.

Kur’ân haktır, onun Allah tarafından indirildiği ve doğruluğu hakkında ümmet arasında hiç bir ihtilaf yoktur. Öyleyse Kur’ân bir hadisi te'yid eder, ümmetten bir grup da onu inkâr etmeye kalkışırsa, Kur’ân'ın doğruluğunun herkesçe kabul edilmiş olması ilkesi hükmüyle, tereddütsüz onun doğruluğunu kabul ve ikrar etmeleri gerekir. Bu durumda, onu inkâr etmekten vazgeçmezlerse, (o zaman) dinden çıkmaya mahkum olurlar.

Kur’ân'ın tasdik ve te'yid ettiği ve doğruluğuna Kur’ân'dan şahid gösterebileceğimiz ilk hadis, Peygamber salla'llâhu aleyhi ve alih’den nakledilen, kitaba uygun olan ve hiçbir söz onunla çelişmeyen şu hadistir;

Resulullah salla'llâhu aleyhi ve alih buyurmuştur ki: "Ben sizin aranızda iki değerli şey bırakıyorum: Allah'ın kitabını ve yakınlarım olan Ehl-i Beyt'imi, bunlara sarıldığınız müddetçe sapıklığa düşmezsiniz ve bu ikisi havuzun (Kevser'in)

kenarında bana ulaşıncaya kadar birbirinden ayrılmazlar."

Bu hadisin doğruluğuna delil olarak Kur’ân'da apaçık şahid bulunmaktadır. Mesela şu ayet gibi:

"Sizin veliniz, ancak Allah ve O'nun resulü, namaz kılan ve rüku halindeyken zekâtı veren mü’minlerdir. Kim Allah'ı, O'nun Resulünü ve (sözü edilen) mü'minleri veli edinirse, hiç şüphe yok, galip gelecek olanlar, Allah'ın taraftarlarıdır."(2)

Ehl-i Sünnet alimleri konuyla ilgili olarak rivayet etmişlerdir ki, bu ayet Emir-ül Mü’minin Ali aleyhi’s-selâm hakkında nazil olmuştur. Çünkü Hz. Ali aleyhi’s-selâm rüku halinde yüzüğünü sadaka olarak vermiş,

Allah-u Teâla da mezkur ayeti nazil ederek onu övmüştür. Görüyoruz ki Resulullah salla'llâhu aleyhi ve alih de şöyle buyurmaktadır: "Ben kimin mevlası isem, Ali de onun mevlasıdır."

Yine Hz. Ali'ye buyurmuştur ki: "Senin bana nisbet mevkin Harun’un Musa’ya mevkisi gibidir. Ancak benden sonra peygamber gelmeyecektir." Yine buyurmuştur ki: "Ali, benim borcumu ödeyen, vaadlerime vefa eden ve benden sonra size halifemdir."

Diğer hadislerin menşe ve kaynağı olan birinci hadis sahih ve müttefik-un aleyh'tir, onlardan hiç kimse bu hadis hakkında ihtilaf etmemiştir; bu hadis, ayrıca Kur’ân’a da mutabıktır.

Kur’ân ve diğer hadislerin bu hadisi te'yid ettiğine göre, ümmetin ister istemez bunu kabul edip ikrar etmesi gerekir. Çünkü bu hadislerin Kur’ân'dan açık delilleri vardır;

Kur’ân onlarla muvafıktır, onlar da Kur’ân'la. Daha sonra Hz. Peygamber'den gelen bu hadislerin muhtevası, sadık olan imamlardan da gelmiş ve onları meşhur ve güvenilir bir grup nakletmişlerdir.

Bundan dolayı bu hadislere her mü’min erkek ve kadının uyması gerekli ve farzdır; inat ehlinden başka hiç kimse buna karşı çıkmaz. Çünkü Ehl-i Beyt'in sözleri, Allah'ın sözlerine muttasıl (bağlı)dır. Örneğin, Allah-u Teâla Kur’ân'da şöyle buyuruyor:

"Gerçek şu ki, Allah ve Resul’ünü incitenler; Allah, onlara dünyada da ahirette de lanet etmiş ve onlar için aşağılatıcı bir azap hazırlamıştır."(3)

Bu ayetin benzerini Peygamber'in sözlerinde de görmekteyiz; buyurmuştur ki:

"Kim Ali'yi incitirse beni incitmiştir, kim beni incitirse Allah'ı incitmiştir, kim de

Allah'ı incitirse, Allah'ın intikamına duçar olur."

Diğer bir hadiste de şöyle buyurmuştur:

"Kim Ali'yi severse beni sevmiştir, kim de beni severse Allah'ı sevmiştir."

Ben-i Velîâ kabilesi hakkında da şöyle buyurmuştur: "Allah ve resulünü seven, Allah ve resulünün de kendisini sevdiği kendi nefsim gibi olan birini onlara göndereceğim; Ey Ali kalk, onlara doğru hareket et."

Hayber savaşında da şöyle buyurmuştur:

"Yarın öyle bir kişiyi onlara göndereceğim ki, O, Allah'ı ve Resulünü sever; Allah ve Resulü de onu sever. O öyle bir kişidir ki, sürekli hamle eder, kaçmaz ve Allah onun eliyle fethi müyesser kılmadıkça geri dönmez."

Böylece Peygamber salla'llâhu aleyhi ve alih, onu (düşmanın üzerine) göndermeden önce zafer müjdesi verdi; bütün ashab acaba bu fazilet kime nasib olacak diye heyecanla bekliyordu.

Ertesi gün Resulullah salla'llâhu aleyhi ve alih, Ali aleyhi's-selâm'ı çağırıp (Yahudilerin cephesine) göndererek onu bu faziletle seçkin kıldı; ona "Kerrar, gayr-i ferrar"(4) lakabını verdi; ve "Allah ve Resul'ünü seven" birisi diye vasıflandırarak, Allah ve Resul'ünün de onu sevdiğini bildirdi.

Ben bu açıklamayı, sözkonusu mevzuyla ilgili bir delil ve cebir, tefviz ve bunların arasında yer alan hadd-ı vasat hakkında açıkla- yacağımız şeye bir te'yid olarak zikrettim. Yardım ve güç Allah'tandır ve bütün işlerimizde O'na tevekkül ediyoruz.

Biz konuya İmam Sadık aleyhi's-selâm'ın şu hadisiyle başlıyoruz; buyurmuştur ki:

"Ne cebir doğrudur ve ne de tefviz; doğru olan bu ikisinin arasında yer alan hadd-ı vasattır. Bu ise şunlardan ibarettir: Bedenin sıhhati, yolun açık oluşu, yeterli zamanın olması ve azığın, mesela bineğin varlığı ve insanı işe yönelten sebebin (saikin) var olması."

İşte İmam Sadık aleyhi's-selâm bütün faziletleri bu beş şeyde bir araya toplamıştır. Eğer, kulun bunların herhangi birinde noksanlığı olursa o noksanlıktan

dolayı sorumluluk ondan kalkar. İmam Sadık aleyhi's-selâm insanların (cebir ve tefviz hakkında) arayıp öğrenmeleri gerekli olan şeylerin esasını açıklamış,

Kur'ân bunu te'yid etmiş ve Peygamber salla'llâhu aleyhi ve alih'in apaçık sözleri de ona tanıklık etmiştir. Çünkü, Peygambersalla'llâhu aleyhi ve alih ve Ehl-i Beyt'inin sözleri Kur'ân'ın sınırlarını aşmaz.

Dolayısıyla eğer sahih hadisler nakledilir ve onların kanıtları Kur’an’dan araştırılır, Kur’ân’ın da onlarla muvafık ve onlara bir delil olduğu görülürse, onlara uymak farz olur.

Mektubun evvelinde zikrettiğimiz gibi, inat ehlinden başka hiç bir kimse bunu aşıp geçmez. Biz de İmam Sadık aleyhi’s-selâm’ın cebir ve tefviz arasında yer alan hadd-ı vasatı isbat edip,

cebir ve tefviz akidesini reddetmekle ilgili olan bu sözü hakkında tahkik yaptığımız zaman, Kur’ân'ın bu sözün doğruluğuna tanıklık ettiğini ve onu tasdik ettiğini görüyoruz.

İmam Sadık aleyhi’s-selâm’dan, onun te'yidinde diğer bir rivayet de naklolunmuştur. İmam Sadık aleyhi’s-selâm’a: "Allah, kulları günah işlemeye mecbur mu kılmıştır?" diye sorulduğunda İmam Sadık aleyhi’s-selâm:

"Allah bundan daha adildir." cevabını verdiler. "Öyleyse, işleri onlara tefviz (havale) mi etmiştir?" denildiğinde de: "Allah bundan daha muktedirdir" buyurdular.

Diğer bir hadiste de şöyle buyurmuştur:

"İnsanlar kader hakkında üç kısımdır: Bazıları işlerin onlara havale edildiğini sanırlar; bunlar, Allah'ın kudretini zayıf sayıp helak olanlardır. Bazıları Allah'ın kulları günah işlemeye mecbur ettiğini ve

onları güç yetiremedikleri halde bir şeye mükellef kıldığını zannederler; bunlar da, Allah'ı hükmünde zalim bilip helak olanlardır. Bazıları da, Allah'ın, kulları güçleri kadar mükellef kıldığını

ve güçlerinin haricinde olan bir şeyi onlardan istemediğini söylerler ve iyilik yaptıklarında Allah'a şükrederler, kötü iş yaptıklarında da Allah’tan mağfiret dilerler; işte bunlar olgunlaşmış müslüman-lardır.

Böylece İmam Sadık aleyhi’s-selâm haber vermiş ki: “Kim cebir ve tefvize uyar ve bunlara inanırsa hakka aykırı hareket etmiştir.”

Ben (bu beyanla), cebre inananın hataya düştüğünü, tefvizi kabul edenin de batıla duçar olduğunu izah ettim. Dolayısıyla hadd-i vasat bu ikisinin arasında yer almış oldu.

İmam aleyhi’s-selâm, daha sonra şöyle buyurmuştur:

Ben meseleyi, hakikati arayan kimsenin konuyu daha kolay kavrayabilmesi ve meselenin izahını kolayca araştırabilmesi için bu (üç çeşit) yolların her birine,

Kur’ân'ın apaçık ayetlerinin doğruluğuna tanıklık ettiği ve akıllıların tasdik edeceği bazı örnekler veriyorum. Tevfik ve ismet Allah'tandır.

İnananın hatadan kurtulamayacağı cebir akidesine gelince; bu inanç Allah-u Teâla'nın, kulları günah işlemeye mecbur kılıp, bununla birlikte onlara azap edeceğini sanan kimselerin inancıdır.

Kim böyle düşünürse, Allah'ı hükmünde zalim bilmiş olur ve O'nun şu sözünü tekzip ve reddetmiştir. Çünkü Allah-u Teâla buyuruyor ki:

"Rabbin hiç bir kimseye zulmetmez."(5)

Yine başka bir ayette cehennem ehline hitap olarak buyuruyor ki:

"Bu (azap) da, senin ellerinin önceden takdim ettiği (hazırladığı) şeydir. Hiç şüphe yok ki Allah, kulları için zulmedici değildir."(6)

Yine diğer bir ayette de şöyle buyurmaktadır:

"Şüphe yok ki Allah, insanlara hiçbir şeyle zulmetmez. Ancak insanların kendileri kendilerine zulmederler."(7)

Bu konu hakkında diğer birçok ayet de mevcuttur. Öyleyse kim günah işlemeye mecbur olduğunu sanırsa, günahını Allah'ın üze-rine atmıştır ve günahkârlara ceza vermediği için Allah'a,

zulüm isnad etmiştir; Allah'a zulüm isnad eden kimse ise, O'nun kitabını tekzip etmiştir ve Kur’ân'ı tekzip eden de ümmetin icmasıyla kâfirdir.

Cebir akidesinin misali şuna benzer ki; kendi nefsine ve dünya malından hiçbir şeye malik olmayan bir köleye sahip olan efendi, onun durumunu çok iyi bildiği halde para vermeksizin bir mal almak için onu pazara gönderir,

köleye sahip olan efendinin kendisi de istediği malların sahiplerini razı ederek bedeli ödenmeden hiçbir kimsenin o malları almaya cüret edemeyeceğini bilir, öte yandan bu kölenin efendisi kendisini adil,

insaflı, hekim ve zulüm etmeyen birisi olarak tanıttığı ve kölenin bir şeye malik olmadığını ve kendisinin de istediği şeyin bedelini ona vermediğini ve mal sahipinin de

parasız ona bir şey vermeyeceğini bildiği halde köleye, alınması gereken malı alıp getirmezsen şöyle böyle yaparım diyerek tehdidde bulunur, köle de eli boş pazara gidip efendisinin emrettiği şeyi temin etmek istediğinde mal sahibinin,

para vermeden hiç bir şey vermeye hazır olmadığını görerek mecburen ümitsiz ve

eli boş olarak efendisinin yanına geri döner ve efendisi de bu durumdan öfkelenir ona işkence yapar.

Acaba bu durumda efendisinin, kölesinin dünya malından hiç bir şeye sahip olmadığını ve ona alınması gereken malın parasını vermediğini bildiği için adalet ve hikmeti gereği onu cezalandırmaması gerekmez mi?

Eğer onu cezalandırırsa haksız yere ona zulüm yapmış olmaz mı? Sözünü ettiği adalet, insaf ve hikmetini de batıl etmiş olmaz mı? Bu durumda eğer onu cezalandırmazsa, o zaman da kendisini yalanlamış olur; çünkü, ilk önce yalan yere onu cezalandıracağını söylemişti. Bunların her ikisi de adalet ve hikmetle bağdaşmaz.

Allah-u Teâla zalimlerin söylediği sözlerden daha yücedir.

Öyleyse; cebir veya cebri gerektiren akideye inanan, Allah'ı zalim bilmiş ve O'nu zulüm ve tecavüzle suçlamıştır. Çünkü böyle bir durumda Allah mecbur kıldığı kimselere azap etmiş olur.

Kim, Allah'ın kulları mecbur kıldığını (kendi iradeleri dışında işler yaptırdığını) sanırsa, Allah'a zulüm isnadında bulunmamak için mecburen, Allah, kullardan azabı kaldırmıştır demek zorunda kalacaktır.

Kim de Allah'ın, günahkârları azaptan muâf kıldığını sanırsa Allah'ın vaadlerini tekzip etmiştir. Çünkü Allah şöyle buyurmaktadır:

"Hayır, iş öyle değil; kim bir kötülük işler de günahı kendisini kuşatırsa (artık) onlar ateş ehlidirler, orada temelli kalıcıdırlar”.(8)

"Gerçek şu ki, yetimlerin mallarını zulümle yiyenler, ancak ateş yerler, (o mallar, karınlarında ateştir adeta) ve onlar, alevli ateşe girecekler."(9)

"Şüphesiz ayetlerimize karşı küfre sapanları yakında ateşe sokacağız. Derileri yanıp döküldükçe, azabı tatmaları için onları başka derilerle değiştireceğiz. Şüphe yok ki Allah, güçlü ve üstün olandır, hüküm ve hikmet sahibidir."(10)

Bu konu hakkında başka birçok ayetler de mevcuttur. Her kim Allah'ın vaadlerini tekzip ederse, Kur’ân'ın ayetini tekzip ettiği için kâfir olur. Bu adam, Allah'ın buyurduğu şu kimselerdendir;

"Yoksa siz kitabın bir bölümüne inanıp da bir bölümünü inkâr mı ediyorsunuz? Artık sizden böyle yapanların cezası, dünya hayatında aşağılanmak; kıyamet gününde de azabın en şiddetli olanına uğratılmaktır. Allah yapmakta olduklarınızdan gafil değildir.”(11)

Ama bizim akidemiz şöyledir:

Allah-u Teâla kulları, onlara verdiği güçten dolayı kendi amel ve fiillerine göre cezalandırmakta ve aynı güçle de onlara emir ve nehiy de bulunmaktadır.

Kur’ân'da şöyle buyuruluyor:

"Kim bir iyilikle gelirse, kendisine bunun on katı vardır, kim de bir kötülükle gelirse, onun mislinden başkasıyla cezalandırılmaz ve onlar haksızlığa da uğratılmazlar."(12)

"O gün bir gündür ki herkes, yaptığı her hayrı hazır bir halde karşısında bulacak, işlediği kötülükle de kendisi arasında pek uzun bir mesafe olmasını arzulayacak. Allah, sizi kendisiyle sakındırır."(13)

"Bugün (kıyamet günü) her bir nefis, kendi kazandığıyla karşılık görür. Bugün zulüm yoktur."(14)

İşte bu apaçık kesin ayetler, cebir ve cebre inananları açık bir şekilde reddetmektedir. Kur’ân'da buna benzer çok ayetler vardır; ama konunun fazla uzamaması için onlardan, sadece bir bölümünü zikrettik. Tevfik Allah'tandır.

İmam Sadık aleyhi’s-selâm’ın batıl bildiği ve ona inanan ve ona uyanları kusurlu gördüğü tefviz meslesi de şu kimsenin sözüdür ki:

''Allah-u Teâla, kendi emir ve nehyi ile işledikleri amelleri kullara devretmiş ve onları kendi iradesine bırakmıştır.'' Böyle bir sözün açıklanmasını ve üzerinde dikkatle durulmasını isteyen kimseler için,

Hz. Peygamber’in Ehl-i Beytin'den olan hidayete ermiş imamların açıkladığı dakik bir nükte vardır: Onlar bu konuda şöyle buyurmuşlardır: "Eğer Allah, gerçekten teklif işini halka bırakmış olsaydı

o zaman Allah'ın, halkın seçtiği her şeye rıza göstermesi ve neticede Allah’ın mükâfatına layık olmaları ve yaptıkları hiç bir cinayetten dolayı cezalandırılmamaları gerekirdi.”

Bu söz gerçekte şu iki anlamı içermektedir: Ya kullar Allah'a isyan edip kendi akide ve fikirlerini istesede istemesede zorla O’na kabul ettirmişlerdir; böyle bir iş Allah'ın kudretinin zaafı

ve gevşekliğini gerektirir veya şu anlamı içerir ki: Allah-u Teâla'nın onları, istesinler veya istemesinler kendi emir ve nehiylerine itaat etmeleri için mecbur kılacak bir gücü yoktur,

bu yüzden de emir ve yasaklarını ve bunların uygulanmasını onların kendi isteğine bırakmıştır; yani Allah, onları kendi iradesine itaat ettirmekten aciz olduğundan dolayı iman ve küfrü seçmekte onları yetki sahibi ve muhtar kılmıştır.

(1)- Bir işi birisine bırakmak; tefviz ehlinden maksat; Allah'ın, insanların işlerini kendilerine bıraktığına inanan ve tarihte Kaderiyye fırkası diye tanınan fırkadır.

Cebriyye fırkası ise bunun aksine yaratıkların bütün işlerinde mecbur olduklarına inanan fırkadır.

(2) - Maide/55,56.

(3)- Ahzab/57. Peygamber'e eziyet etmek, Allah'a eziyet etmektir; Peygamber'in Ehl-i Beytine eziyet etmek de Peygamber'e eziyet etmektir.

(4)-Yani sürekli hamle eden ve düşmandan kaçmayan.

(5)- Kehf/49.

(6)- Hac/10.

(7)- Yunus/44.

(8)- Bakara/81.

(9)- Nisâ/10.

(10)- Nisâ/56.

(11)- Bakara/85.

(12)- En'âm/160.

(13)- Âl-i İmrân/30.

(14)- Mü'min/17.

12 Imam Kimdir İMAM HASAN ASKERİ (A.S.)'DAN

NAKLEDİLEN HADİSLER

İmam Hasan Askeri (a.s)'ın Çeşitli Konularla İlgili Hadisleri

İmam Hasan Askeri (a.s)'ın İshak İbn-i İsmail-i Nişaburi'ye(1) Mektubu

Allah-u Teâla, bizi ve seni kendi örtüsüyle örtsün ve bütün işlerinde seni kendi

lütfuyla gözetsin. Mektubunu (okudum ve ne demek istediğini) anladım. Allah sana hayır versin.

Biz, Allah'ın şükrü ve nimeti sayesinde dostlarımıza acıyan, Allah'ın onlara ard arda verdiği ihsan ve fazlından dolayı sevinen ve Allah'ın onlara verdiği her nimete saygı duyan bir Ehl-i Beyt'iz.

Ey İshak, Allah, sana ve senin gibi basiretli kıldığı kimselere merhametiyle nimetini tamamlasın, nimetinin tamamlanmasını da cennete girmek olarak mukadder kılsın. Her nimetin şükrü -o nimet ne kadar büyük ve değerli olsa bile- "Elhamdulillah" demekle (Allah'a hamd etmekle) yerine getirilir. Ben de: "Sana bağışta bulunup tehlikeden seni kurtardığı ve

çetin yolu sana kolaylaştırdığı için Allah'a, ebediyete kadar hamd edenlerin en üstün hamdıyla hamd olsun." diyorum. Allah'a andolsun ki bu iş (imamı tanımak), oldukça zor ve çetindir; ve önceki semavi kitaplarda zikri geçmiş olan sarp bir geçittir.

Siz hem önceki imamın döneminde onun vefatına kadar ve hem de benim zamanımda bazı işlerde bulundunuz ki, benim nazarımda o işlerde beğenilecek bir görüş ve başarıya sahip değildiniz.

Ey İshak, şunu kesin olarak bil ki, kim bu dünyadan kör olarak çıkarsa, ahirette de kör ve yolca daha sapık olur.

Ey İshak, (bu) gözler kör olmaz, fakat göğüslerdeki kalpler kör olur. Nitekim Allah-u Teâla kitabının muhkem ayetinde zalim olan kimseden naklen şöyle buyuruyor: (O zalim der ki:) "Rabbim,

beni neden kör olarak haşrettin, halbuki ben görüyordum?" (Allah da) Der ki: "İşte böyle; sana ayetlerimiz gelmişti de sen onları unutuvermiştin (kalp gözünü açmamıştın), bu gün de sen işte böyle unutulursun.

"(2) Allah'ın, halkına olan hüccetinden, şehirlerinde olan emininden ve kullarına olan gözetleyicisinden -önceki babaları olan peygamberler ve sonraki babaları olan vasiler dışında- hangi ayet daha büyüktür? (İşte bu yüzden Allah'ın en büyük ayeti olan zamanın imamını tanımamak kıyamet gününde körlüğe sebep olur).

Sizi şaşkın halde nereye götürüyorlar? Siz de hayvanlar gibi başınızı aşağı salıp nereye gidiyorsunuz? Hakdan vazgeçip batıla mı yöneliyorsunuz? Allah'ın nimetine nankörlük mü ediyorsunuz?

Yoksa Allah'ın kitabının bazısına iman edip, bazısını inkâr eden kimselerden mi oluyorsunuz? Sizden ve sizden olmayanlardan böyle yapanların cezası, dünya hayatında aşağılanmak ve baki olan ahiret yurdunda da uzun azaptan başka bir

şey değildir. Allah’a andolsun ki bu, büyük bir aşağılıktır.

Allah-u Teâla’nın, minnet ve rahmetiyle bazı vazifeleri size farz kılması, size muhtaç olduğundan dolayı değildir. Çünkü O’ndan başka ilah yoktur. Kendisinden bir rahmet olarak; iyiyi kötüden ayırtetmesi,

göğüslerinizdeki sırları sınaması, kalplerinizde olanları temizlemesi, rahmetine doğru yarışmanız ve cennetteki makamlarınızın (ameller hasebiyle) birbirinden üstün olması için

o vazifeleri size farz kıldı. Böylece haccı, umreyi, namazı, zekâtı, orucu ve velayeti (Ehl-i Beyt İmamlarını tanımayı) size farz kıldı. Farzların kapılarını açmanız için, size bir kapı açtı ve yolunu bulmanız için, size bir anahtar (yani velayeti) verdi.

Eğer Muhammed salla'llâhu aleyhi ve alih ve evlatlarından olan vasileri olmasaydı, hayvanlar gibi şaşkınlık içerisinde kalıp farzlardan hiç birini tanımazdınız. Acaba şehire,

giriş kapısından başka bir yerden girilir mi? Allah Peygamber’den sonra veliler atamakla size olan nimetini tamamladığında kitabında şu ayeti indirdi: “Bugün dininizi ikmal ettim,

üzerinizdeki nimetimi tamamladım ve size din olarak İslam’ı seçip beğendim.”(3) Velileri için sizin üzerinizde bazı haklar farz kıldı. Eşleriniz, mallarınız, yiyecek ve içeceklerinizi size helal olması için o hakları eda etmeyi size emretti. Allah buyuruyor ki:

“De ki: Sizden, tebliğime karşılık bir ücret istemiyorum, istediğim ancak yakınlarıma sevgi göstermenizdir.”(4)

Bilin ki kim (bu hakları ödemekte) cimrilik ederse bu cimriliği sadece kendi zararınadır; Allah müstağnidir (ihtiyaçsızdır), sizlerse muhtaçsınız. O’ndan başka ilah yoktur. Lehinize ve aleyhinize olan konuşmalar uzadıkça uzadı.

Eğer Allah-u Teâla, üzerinizdeki nimetini tamamlamayı irade etmiş olsaydı, önceki İmam aleyhi’s-selâm vefat ettikten ve siz akıbetinizin ne olacağı hakkında gaflet içinde bulunduğunuz bir

dönemde İbrahim ibn-i Abde’yi size (vekil) atadıktan ve Muhammed ibn-i Musa Nişaburi vasıtasıyla size gönderdiğim mektuptan sonra benim ne bir yazımı görürdünüz, ne

de bir sözümü işitirdiniz. Her halukârda yardım istenecek olan ancak Allah’tır. Sakın Allah hakkında (ve din hususunda) kusur etmeyin; yoksa hüsrana uğrayanlardan olursunuz. Allah’ın itaatından yüz çeviren ve onun evliyasının

öğütlerini kabul etmeyen kimse, Allah'ın rahmetinden uzak olsun.

Allah size, kendisine, Resulüne ve ulu-l emre itaat etmeyi emretmiştir. Allah, sizin güçsüzlüğünüz ve gafletinizden dolayı size merhamet edip işlerinizde sizi sabırlı kılsın.

İnsanı, Kerim olan Rabb'ine karşı mağrur eden nedir? Eğer sert taşlar, bu mektupta olan şeylerin bazısını anlamış olsalardı, Allah korkusundan parçalanarak O'na itaate yönelirlerdi.

Dilediğiniz şeyi yapın; "Allah sizin amellerinizi görecektir, O'nun Resulü de, mü'minler de. Daha sonra gizliyi de açığı da bilenin yanına döndürüleceksiniz ve O, size yapmakta olduklarınızı haber verecektir."(5)

Hamd, âlemlerin rabbi Allah'adır. Allah'ın rahmeti, Muhammed ve tüm soyuna olsun.

İmam hasan askerİ (a.s)'dan kIsa sözler.

1- Münakaşa etme; yoksa değerin yok olur. Şaka yapma; yoksa başkaları sana karşı cür'et kazanır (heybetin sarsılır).

2- Kim mecliste makamından aşağı bir yerde oturmaya razı olursa, yerinden kalkıncaya kadar Allah ve meleleri ona salat ederler.

3- (İmamet konusunda) delil isteyen bir kişiye şöyle yazdılar:

" Kim nişane ve açık bir delil isterse, istediği şey ona verilir. Daha sonra nişane ve delil istediği kimseden (imamdan) yüz çevirirse, iki kat azap edilir. Kim sabreder (mucize istemez)se Allah tarafından te'yid edilir.

İnsanlar, gönderilen semavi kitapların yolunu seçmek üzere yaratılmışlardır. Allah'tan doğruluğu niyaz ediyoruz. Sonuç, ya hakka teslim olmaktır veya (kabul etmeyip) helak olmaktır."

4- Şiilerinden birisi, İmam'a şiilerin ihtilafını dile getiren bir mektup yazdı. İmam Hasan Askeri (a.s) da mektubun cevabında şöyle yazdı:

"Allah-u Teâla, akıllı kimseleri muhatap almaktadır. (Allah'ın sözü daima akıllı kimselere yöneliktir.) İnsanlar benim hakkımda birkaç gruba ayrılmışlardır.

Bir grup kurtuluş yolu üzere olan gerçeği bulan, hakka sarılan, aslın dalına tutunan(6) şek ve şüphe etmeyen, benden başka sığınılacak bir önder tanımayan kimselerdir.

Bir diğer grup ise, hak ehlinden olmayan kimselerdir. Bunlar deniz yolcusu

gibidirler ki, deniz dalgalandığında sarsılır, sakinleştiğinde de sakinleşirler. Diğer bir grup da,

Şeytan'ın kendilerine galip olduğu kimselerdir. Bunların işleri de kıskançlıklarından dolayı hak ehline itiraz edip karşı çıkmaktır. Öyleyse sen sağa-sola yönelen kimseyi terket.

Çünkü çoban koyunlarını toplamak istediğinde onları az bir çabayla toplar. Sakın (sırları) ifşa etme ve riyaset talep etme. Bunlar insanı helak olmaya götüren hasletlerdir."

5- Affedilmeyecek günahlardan biri de, kişinin "Keşke, sadece bu günahımdan sorguya çekilsem" (yani, bu günah önemli değil) demesidir. Daha sonra şöyle buyurdular: İnsanlar arasında şirk, karıncanın karanlık gecede siyah bir deri üzerindeki ayak izinden daha gizlidir.

6- "Bismillahirrahmanirrahim" Allah'ın ism-i a'zam'ına, gözün siyahının beyazına olan yakınlığından daha yakındır.

7- Şiilerden bir grubun kendisinin imameti hakkında ihtilafa düştüklerinde İmam (a.s) şöyle yazdı:

"Babalarımdan hiç biri benim gibi bu topluluğun şüphesine duçar olmamıştır. Eğer inandığınız bu mesele (imamet), bir vakite kadar olan ve sonra kesilen bir şeyse, (imametin süresinin bittiğine dair) şüpheniz yerinde olur. Ama, eğer hayat devam ettikçe devam edecek olan bir şeyse, artık o zaman bu şüphenin anlamı kalmaz."

8- İyilerin, iyileri sevmesi, iyiler için sevaptır. Kötülerin, iyileri sevmesi ise, iyiler için bir üstünlüktür. Kötülerin iyilere düşmanlığı, iyiler için bir ziynettir. İyilerin kötülere düşmanlığı ise, kötüler için bir aşağılanmadır.

9- Yanından geçtiğin herkese selam vermen ve mecliste makamından aşağıda oturman tevazudandır.

10- Taaccüp etmeden gülmek, cahilliktendir.

11- Bel kıran musibetlerden biri de, gördüğü iyiliği gizleyen ve kötülüğü açığa vuran komşudur.

12- Şiilerine buyurdular ki: "Sizlere Allah'tan korkmayı, dininiz hususunda vera'lı (şüpheli şeylerden kaçınan) olmayı, Allah için çaba göstermeyi, doğru konuşmayı, size güvenip yanınızda emanet bırakan kimseye ister iyi olsun,

ister kötü emanetini iade etmeyi, secdeleri uzatmayı ve iyi komşuluk yapmayı tavsiye ediyorum; işte Muhammed salla'llâhu aleyhi ve alih bunlarla gönderilmiştir.

Onların (Ehl-i sünnet'in) namazlarına katılın, cenaze merasimlerine katılın, hastalarını ziyaret edin, haklarını ödeyin.

Sizden biri, dininde vera'lı, doğru konuşan, emaneti sahibine veren ve halka karşı güzel ahlaklı olduğunda "Bu Şiidir" denilir. Bu ise bizi hoşnut eder. Allah'tan korkun, bizlere süs olun,

utanç vesilesi olmayın. Muhabbetleri bize doğru çekin; her çeşit kötülüğü bizden uzaklaştırın. Çünkü biz, hakkımızda söylenen her iyiliğin ehliyiz ve hakkımızda söylenen her kötülükten uzağız.

Allah'ın kitabında, bizim hakkımız, Hz. Resulullah'a yakınlığımız ve Allah tarafından da tertemiz (masum) kılındığımız açıklanmıştır. Bizden başka, hak olarak hiç kimse bu makamı iddia edemez.

Allah'ı ve ölümü çok anın. Kur'an'ı çok tilavet edin. Peygamber salla'llâhu aleyhi ve alih'e çok salavat getirin. Çünkü Peygamber'e salavat getirmenin on hasenesi (sevabı) vardır. Size yaptığım tavsiyeleri unutmayın. Selamımı size ileterek sizi Allah'a emanet ediyorum.

13- İbadet, çok oruç tutmak ve çok namaz kılmak değildir; ibadet, Allah'ın yarattıkları hakkında çok düşünmektir.

14- İki yüzlü ve iki dilli olan kul ne de kötü kuldur; yüzüne karşı kardeşini över, arkasında ise (gıybet ederek) etini yer. Kardeşine bir nimet ulaşırsa onu kıskanır, bir belaya uğrarsa onu yalnız bırakır.

15- Öfke, her şerrin anahtarıdır.

16- İki yüz altmışıncı (Hicri Kameri) yılında şiilerine şöyle buyurdular: Aranızda olduğumuz müddetçe size, sağ ele yüzük takmayı emrediyorduk, şimdiyse gaybet dönemimiz ulaştığı için Allah bizim ve sizin işlerinizi aşikar edene (ve hak hükumet iş üze-rine gelene) dek size sol ele yüzük takmayı emrediyoruz.

Çünkü bu, sizin biz Ehl-i Beyt'e olan dostluğunuzun bir nişanesidir. Bunun üzerine şiiler İmam'ın huzurunda yüzüklerini sağ ellerinden çıkarıp sol ellerine taktılar. Daha sonra İmam (a.s) onlara: "Bunu bütün Şiilerimize ulaştırın" diye buyurdular.

17- En huzursuz insanlar, kin güden kimselerdir.

18- İnsanların en takvalısı, şüpheli olan işlere teşebbüs etmeyen kimsedir. İnsanların en abidi, farzları eda eden kimsedir. İnsanların en zahidi, haramları terkeden kimsedir. İnsanların en çok çaba göstereni, günahları terkeden kimsedir.

19- Şüphesiz, siz kısalan bir süre ve sayılı günler içerisinde yer almışsınız; ölümse

ansızın gelir. Hayır eken, saadet biçer. Şer eken de pişmanlık biçer. Her ekici, ektiğine ulaşır. Ağır davranan, (dünyada kendisine belirlenen) nasibinden mahrum kalmadığı gibi, haris de nasibinden fazlasını elde edemez. Kime hayır verilirse, o hayrı Allah bağışlamıştır. Kim de şerden korunursa onu da Allah korumuştur.

20- Mü'min mü'mine bereket, kafire ise hüccettir.

21- Ahmağın kalbi ağzındadır; hikmet sahibi olan kimsenin ağzıysa kalbindedir.

22- Garantilenmiş rızık, seni farz bir işten alıkoymasın.

23- Abdestli olduğunda haddini aşan, abdestini bozan kimse gibidir.

24- Hakkı terkeden her güçlü, zelil olur; hakka sarılan her zelil de, izzet kazanır.

25- Cahil ile dost olan ıstırap çeker.

26- İki hasletten üstün bir şey yoktur: Allah'a iman etmek ve kardeşlere faydalı olmak.

27- Evladın küçüklükte babaya karşı saygısızlığı, büyüdüğünde ona karşı gelmesine sebep olur.

28- Mahzun bir şahsın yanında, sevinçli olduğunu göstermek edepsizlik sayılır.

29- Hayattan daha iyisi, kaybettiğinde hayata nefret ettiğin şeydir. Ölümden daha kötüsü ise, başına geldiğinde ölümü arzuladığın şeydir.

30- Cahile riyazet çektirmek (nefsinin isteklerine karşı durmasını sağlamak) ve bir şeye alışkan olanı alışkanlığından vazgeçirmek, mucize gibi bir iştir.

31- Tevazu, kıskanılmayan bir nimettir.

32- Bir kimseyi zahmete sokacak bir şeyle ona ikramda bulunma.

33- Kardeşine gizlide öğüt veren onu süslemiş, açıkta (halkın önünde) öğüt veren de onu kötülemiştir.

34- Allah'ın nimetiyle kuşatılmayan hiç bir bela yoktur.

35- Mü'minin, kendisini alçaltacak şeye ilgi göstermesi ne de kötüdür.

Hz. Peygamber ve pâk imamlardan (Allah'ın selamı onlara olsun) zikrettiğimiz konularda elimize ulaşan hadisler burada son buldu. Zamanımızın sahibi ve asrımızın hücceti olan İmam Mehdi aleyhi's-selâm'ın mektup ve yazılarından,

Şia arasında mütevatir ve yaygın olmasına rağmen bir şey zikretmedik. Çünkü bu mektuplarda kitabımızın amacına uygun olan bir hadis bulamadık. Elbette, bizim onun hakkındaki inancımız Hidayet İmamları (Allah'ın selamı onların hepsinin üzerine olsun) olan geçmiş babaları hakkındaki inancın aynısıdır.

Şimdi de daha fazla öğüt almamız ve faydalanmamız için üslup yönünden önceki hadislere benzeyen ve onlara uygun olan diğer hadisleri zikrediyoruz.

Tevfik veren Allah'tır, O bize yeterlidir ve O, ne güzel sahiptir.

münacâtlar ve öğütler.

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM:

Allah-u Teâla'nIn Hz. Musa İbn-İ İmran (A.S) İle münacatI

Ey Musa, dünyada uzun arzulu olma. Çünkü taş yürekli olursun ve taş yürekli olan da benden uzaktır. Kalbini Allah korkusuyla öldür. Eski elbiseli ve taze kalpli ol; (öyle ki) yeryüzü ehline gizli,

gök ehli arasında tanınmış olasın. Düşmanından kaçanın feryat etmesi gibi günahlarının çokluğundan dolayı dergâhımda feryat et (ağlayıp sızla). Bu iş için benden yardım dile. Çünkü ben en iyi yardım dilenilenim.

Ey Musa, ben kullardan yüceyim, kullar benden aşağıdır. Her şey bana boyun eğmektedir. Kendine su-i zanda bulun. Salih kimseleri, senin gibi sevmedikçe evladını dinine emin bilme.

Ey Musa, yıkan, guslet ve salih kullarıma yaklaş.

Ey Musa, namazlarında ve çekiştikleri şeylerde salih kullarımın imamı ol. Sana indirdiğim şeye uygun olarak onların aralarında hak (ve adalet) ile hükmet. Çünkü sana indirdiklerim açık bir hüküm, aydınlatıcı bir delildir; öncekilerin akıbetini ve sonrakilerin başına gelecek şeyleri açıklayan bir nurdur.

Ey Musa, bakire kızın oğlu, merkeb, bornoz, zeytin, zeytin yağı ve mihrap sahibi olan Meryem oğlu İsa hakkında sana şefkatli olmayı tavsiye ediyorum.(7) Ondan sonra da pâk,

temiz, mutahhar olan kırmızı deve sahibi (Resulullah) hakkında sana tavsiye de bulunuyorum. O'nun senin kitabında (Tevrat'ta)ki nişanesi şöyledir:

Mü'min, semavi kitapların koruyucusu, rüku ve secde eden, Allah dergâhına rağbet gösteren ve (azabından) korkandır. Kardeşleri yoksullar ve yardımcıları ise diğer kavimlerdir (yani Medine halkıdır).

Dönemi, darlık, ıztırap ve öldürme dönemidir. İsmi Ahmed ve Muhammed-i Emin'dir. Öncekilerin baki kalanlarından (yani geçmiş peygamberlerin soylarından)dır.

Bütün kitaplara ve bütün peygamberlere iman eder. Ümmeti, merhum ve mübarektir. Onların belirli saatleri vardır ve o saatlerde namaz vaktini bildirirler. Öyleyse onu tasdik et. Çünkü o senin kardeşindir.

Ey Musa, o benim eminimdir. Sadık ve mübarek bir kuldur. Elini vurduğu her şey bereket bulur. Benim ilmimde bu böyle geçmiş ve onu böyle yaratmışım. Onunla kıyameti başlatacağım.

Onun ümmetiyle dünya son bulacaktır. Beni İsrâil zalimlerine tavsiye et ki onun ismini mahvetmesinler; onu yalnız bırakmasınlar; gerçi onlar bu işi mutlaka yapacaklardır. O peygamberi benim için sevmek hasenedir. Ben onunlayım. Ben onun hizbindenim; o da benim hizbimdendir; benim hizbim de mutlak galiptirler.

Ey Musa, sen benim kulum, ben ise senin ilahınım. Hakir yoksulları küçümseme ve zenginlere de imrenme. Benim zikrimin karşısında huşulu ol. Zikrimi tilavet ettiğinde rahmetime ümitli ol.

Tevrat okumanın lezzetini huşulu ve hüzünlü bir sesle bana duyur. Beni andığın vakit mutmain ol. Bana ibadet et ve (hiç bir şeyi) bana şirk koşma. Şüphesiz, büyük efendi benim.

Ben seni nutfeden, hakir bir sudan, çeşitli unsurların karışmış olduğu çiğnenmiş bir yerin balçığından yarattım; derken (bu balçık) bir insan şekline geldi. Onu bir mahluk olarak yaratan benim. Künhüm yüce, işimse kutsaldır. Benim benzerim hiç bir şey yoktur. Diri, ebedi ve zeval bulmayan benim.

Ey Musa, beni çağırdığında korkulu, dehşetli ve haşyetli ol ve benimle münacat ettiğinde, ürperen kalpten kaynaklanan bir haşyetle münacat et. Hayat günlerini Tevrat'ımla dirilt;

güzel hasletlerimi cahillere öğret; zahiri ve batini nimetlerimi onlara hatırlat ve onlara de ki: İçinde bulundukları sapıklıklarda eğlenip gaflete dalmasınlar; Çünkü benim sorgulamam onlar için çok şiddetlidir.

Ey Musa, benimle olan bağın kesilirse başkasına bağlanamazsın. Öyleyse bana ibadet et ve hakir bir kul gibi karşımda dur. Kendi nefsini kına. Çünkü o kınanmaya daha layıktır. Benim kitabımla, İsrâiloğulları'na ululanma. Bu aydınlatıcı öğüt kalbin için yeterlidir ve o alemlerin Rabbinin (c.c) kelâmıdır.

Ey Musa, beni ne zaman çağırırsan bulursun ve şüphesiz ben yapmış olduğun şeyleri affederim. Gök, korkuyla beni tesbih ediyor. Melekler benim korkumdan

vahşet içindedirler.

Yer, ümitle beni tesbih ediyor. Bütün yaratıklar boyun eğerek beni tesbih etmektedirler. Daha sonra namaza önem ver. Çünkü onun benim huzurumda yüce makamı ve sağlam bir yeri vardır.

Namazdan sayılan şeyleri (ibadetleri) onunla birleştir. Allah rızası için verilen zekât, temiz mal ve temiz rızıktan olmalıdır. Çünkü ben, rızam için verilen temiz şeyden başkasını kabul etmem.

Bunun yanısıra sıla-i rahim de yap. Şüphesiz Rahman ve Rahim olan benim. Akrabalık bağını, kulların birbirlerine şefkatli davranmaları için kendi rahmetimden bir lütuf olarak yarattım.

Bu bağın ahirette benim yanımda özel bir yeri vardır. Ben akrabalık bağını koruyana merhamet edeceğim ve bu bağı korumayandan rahmetimi keseceğim. Emrimi zayi eden kimseye işte böyle yaparım.

Ey Musa, dilenciye ikram et; yanına geldiğinde hoş bir dille veya az bir bağışla geri çevir. Çünkü bazen dilenci olarak yanına gelen ne insandır ve ne de cin; Allah'ın bir meleğidir.

Sana verdiğim nimetler hakkında nasıl davrandığını ve bağışladığım malda (başkalarıyla) nasıl eşitlik sağladığını sınamak için senin yanına geliyor.

Öyleyse yalvarıp yakarmakla bana huşu et. Kitabı hüzünlü bir sesle oku. Bil ki efendinin kölesini çağırdığı gibi yüce makamlara erişmen için ben de seni çağırıyorum. İşte bu benim sana ve senin geçmiş atalarının üzerine olan ihsanımdır.

Ey Musa, hiç bir halde beni unutma. Malının çokluğuna sevinme. Çünkü beni unutmak kalbi katılaştırır. Çok mal ise çok günahlarla beraberdir. Yer mutidir, gök mutidir ve deniz mutidir.

Kim bana isyan ederse bedbaht olur. Ben Rahman ve Rahimim. Her zamanın Rahmanı (bağışlayanı)yım. Refâhtan sonra zorluk, zorluktan sonra refâh ve padişahlardan sonra da padişahlar getiririm.

Benim padişahlığım ise daimi, kalıcı ve zeval bulmayandır. Yerde ve göklerde hiç bir şey benim için gizli değildir. Varlığı benden başlayan bir şey nasıl bana gizli kalabilir? Zorunlu olarak bana döneceğin halde nasıl oluyor da benim katımda olana kavuşmak için gayret göstermiyorsun.

Ey Musa, beni kendi kalen kıl. Salih ameller hazineni benim yanımda bırak. Benden kork; başkasından değil. Çünkü dönüş banadır.

Ey Musa, tövbeye koş ve günah işlemekte acele etme. Namaz kılarken karşımda durduğunda bekle (acele etme). Benden başkasına ümit bağlama. Beni zorluklara karşı siper, musibetlere karşı sığınak kıl.

Ey Musa, hayır işlerde hayra rağbet edenlerle yarış. Çünkü hayır, ismi gibi güzeldir; şerri de aldananlara bırak.

Ey Musa, salim kalman için dilini kalbinin ötesinde kıl (düşünerek konuş). Faydalanabilmen için gece ve gündüz beni çok an. Pişman olmaman için hata (ve günahların) peşine takılma. Çünkü hataların (günahların) vaat edilen sonu cehennem ateşidir.

Ey Musa, günahı terkedenlere karşı güzel konuş ve onlarla birlikte otur. Onları, gizli olan durumların için(8) kendine kardeş edin. Seninle çalışmaları için onlarla çalış.

Ey Musa, rızam için yapılan şeyin azı çoktur; ama başkaları için yapılan şeyin çoğu da azdır. Senin en değerli günlerin önündeki günlerdir, o günlerin nasıl bir gün olduğuna bak ve onun için bir cevap hazırla.

Çünkü sen durdurulup sorguya çekileceksin. Zaman ve ehlinden öğüt al. Çünkü zamanın uzunu (tez gelip geçtiği için) kısadır, kısası da (kadri bilindiği takdirde) uzundur ve her şey fanidir.

Ahirete ilginin artması için, amelinin karşılığını gözünle görüyormuşsun gibi çalış. Dünyanın geleceği de geçmişi gibidir. Her amel eden, basiret ve örnek üzerine amel etmelidir.

Ey İmran oğlu, kendi hayrın için çalış. Umulur ki sorguya çekilme günü ve batıl ehlinin ziyan gördüğü gün kurtulmuş olasın.

Ey Musa, nefsini dünya sevgisinden temizle ve dünyadan vazgeç. Çünkü ne dünya senin içindir ve ne sen dünya içinsin. Zalimlerin evi seni ne ilgilendirir? Ama hayır amel yapan kimse olursa o başka; dünya böyle bir insan için ne güzel evdir.

Ey Musa, dünya ve dünya ehli birbirleri için imtihan vesilesidir. Dünya onların nazarında bezenmiştir; mü'min nazarında ise ahiret süslenmiştir; usandığı zaman (kuvvet almak için) ona bakar.

Ahiret lezzeti, onunla dünya lezzeti arasında perdedir. Gece yarıları ve seher vakitleri süvarinin maksadına koştuğu gibi ahirete olan iştiyakı onu harekete geçirir. Üzüntülü olarak gündüzü geçirdiği gibi gamlı olarak da akşamlar. Ne mutlu ona; onun gözünün önünden perdeler kalkmış olursa ne güzellikler görmez ki...

Ey Musa, servetin (sana) yöneldiğini gördüğünde: "Cezasında acele edilen bir günahtır" de. Fakirliğin yöneldiğini gördüğünde de: "Merhaba salih kişilerin

alametine” de. Ne cebbar ve zalim ol ve ne de zalimlerle dost ol.

Ey Musa, sonu kınanılacak hayata, uzun olsa bile ömür denilmez. Senden uzaklaştırılan zorlukların akıbeti iyi olursa sana zararı olmaz.

Ey Musa, kitap (Tevrat, veya levh-i mahfuz) tam bir sarahatle senin akıbetini beyan etmiştir. Bununla birlikte nasıl oluyor da bu gözler uyuyabiliyor? Bazılarının sürekli gaflet

ve şehvete dalmaları olmasaydı hayattan zevk almaları hiç mümkün olur muydu? Oysa doğru olanlar bu nimetler ve lezzetlerin daha azı için bile ağlayıp inlemekteler.

Ey Musa, kullarıma de ki, merhamet edenlerin en merhametlisiyim; çaresizlerin duasını kabul eden, kötülüğü (üzüntüyü) gideren, zamanı değiştiren, bolluk getiren, az ameli bile kabul eden, çoğa mükâfat veren ve fakiri ihtiyaçsız kılan benim.

Benim, daimi galip ve muktedir olduğumu kabul edip dile getirdikten sonra geçmişte işlediklerini telafi etmek için bana dua etsinler. Senin kapına gelen her suçluya de ki: En geniş olan dergâha hoş geldiniz; alemlerin Rabbinin dergâhına yükünüzü indirdiniz.

Onlar için mağfiret dile ve (onlara karşı) onlardan biri gibi ol. Sana bağışladığım faziletten dolayı onlara ululanma. Onlara de ki: Yetkisi benden başkasının elinde olmayan fazilet ve rahmetimden bağış dilesinler. Ben büyük fazilet sahibiyim. Suçlulara sığınak, çaresizlere yardımcı, günahkârları affedenim.

(Ey Musa,) senin benim yanımda beğenilmiş bir makamın vardır. Beni temiz bir kalp ve doğru konuşan bir dille çağır. Emrettiğim gibi ol ve emrime itaat et. Başlangıcı senden olmayan (nübüvvet

ve kitap gibi) şeylerle kullarıma ululanma ve bana yaklaş. Çünkü ben sana yakınım. Ağırlığı ve taşınması seni inciten şeyi senden istemiş değilim, ancak kabul etmem ve bağışta bulunmam için beni çağırmanı istemişim. Te’vil ve tefsirini benden aldığın ve indirilmesi de benimle olan şey (Tevrat) ile bana yaklaş.

Ey Musa, yere bak. Çünkü o yakın bir zamanda senin kabrin olacaktır. Gözlerini göğe dik. Zira başının üzerinde büyük bir padişah vardır. Dünyada olduğun müddetçe kendi haline ağla.

Helak olmaktan ve tehlikelerden kork. Sakın dünya hayatının süs ve şatafatı seni aldatmasın. Zulme razı olma ve kendin de zulmetme. Şüphesiz ben mazlumun hakkını zalimden almak için onun pususundayım.

Ey Musa, iyilik on kat sayılır, kötülükse bir; ama bu bir helak olmaya sebep olur. Bana şirk koşma; bana şirk koşman sana yakışmaz. Sebat göster ve doğru ol. İndimde olana rağbet eden

ve yaptıklarına pişmanlık duyan kimsenin duası gibi dua et. Şüphesiz gündüzün ışığı, gecenin karanlığını nasıl giderirse iyilik de kötülüğü giderir. Yine gecenin karanlığının gündüzün ışığını kapsaması gibi kötülük de öylece iyiliği kapsayıp onu karartır.

(1)- İshak b. İsmail Nişaburi, İmam Hasan Askeri'nin sıka (güvenilir) ashabındandır. Bk. Camiu'r-Rvat Erdebili, c.1, s.80.

(2)- Tâhâ/125-126.

(3)- Maide/3.

(4)- Şura/22.

(5)- Tevbe/105.

(6)- Asıldan maksat, peygamber ve geçmiş imamlardır.

(7)- Yani Hz.İsamerkebe binmek, bornuz giymek, zeytin ve zeytin yağı bölgesinde zuhur etmek ve mihrapta ibadet etmek gibi sıfatlarla tanınır.

(8)- Vafi kitabının nakline göre, ayıpların için.

12 Imam Kimdir İMAM MEHDİ (A.S.)'DAN

NAKLEDİLEN HADİSLER

Kendi Başlarına Terk Etmemiştir!

"Allah-u Teala, halkı abes olarak yaratmamıştır, onları kendi başlarında da terk etmemiştir. Hayır, onları kendi kudretiyle yaratmıştır; onlara kulak, göz, kalp ve akıllar vermiştir.

Sonra onlara, müjdeleyici ve korkutucu Peygamber (a.s) göndermiştir; onları, Allah'ın itaatine emretmekte, O'na karşı günah işlemekten sakındırmakta; yaratıcıları ve dinleriyle ilgili bilmedikleri meseleleri onlara öğretmekteler; onlara bir takım kitaplar da vermiştir...

Allah Teala, o peygamberlerden bazısına ateşi soğuk ve esen kılmıştır, onu kendine halil (dost) edinmiştir; onlardan bazısıyla konuşmuştur, asasını ejderha yapmıştır; onlardan bazısı Allah'ın izniyle ölüyü diriltmiş, kör ve abraşları iyileştirmiştir; onlardan bazılarına kuş dilini (kuşların konuşmasını anlamayı)

öğretmiştir...

Daha sonra Muhammed'i (s.a.a) alemlere bir rahmet olarak peygamberliğe mebus kılmıştır; onun vesilesiyle dinini tamamlamış ve peygamberler göndermeye son vermiştir; onu bütün insanlara göndermiş, sadakatinde gerekeni aşikar etmiş, alamet ve nişanelerinden gerekeni açıklamıştır.

Sonra onun da (s.a.a) ruhunu almıştır; imameti (yöneticilik makamını) ondan sonra onun kardeşi, amcası oğlu, vasisi ve varisi olan Ali bin Ebu Talib (a.s)'a vermiştir; daha sonra onun birbirinin ardınca evlatlarından olan vasilerine vermiştir;

onların vasıtasıyla dinini diriltmiş, nurunu tamamlamıştır... onları günahlardan masum kılmış, ayıplardan uzaklaştırmıştır; kirden temizlemiş ve şüpheli şeylerden uzak tutmuştur; onları ilminin hazinedarı, hikmetinin emanet bırakıldığı mahzen ve sırrının yeri kılmıştır; onları bir takım delillerle teyit etmiştir..." [1]

Eğer Böyle Olmasaydı!

Biz gerçi, dünya hükümeti zalimlerin elinde olduğu müddetçe, kendimizin ve imanlı Şiilerimizin bazı maslahatlarından dolayı zalimlerin yerleşim bölgelerinden uzak bir yerde ikamet ediyoruz, ama sizin durumunuzdan haberdarız, durumunuz bize gizli değildir... Biz, sizi gözetmekte ihmalkarlık etmiyoruz, sizi unutmamışız da. Eğer böyle olmasaydı, musibetler belinizi büker ve düşmanlar kökünüzü kazırdı..." [2]

Sana Şikayet Ediyoruz!

"Allah'ım, Peygamberimizin (s.a.a) yanımızda olmamasından, İmamımızın gaybetinden, düşmanımızın çokluğu ve sayımızın azlığından, fitnelerin şiddetinden ve zamanın şerlerinin bizi güçsüz düşürmesinden sana şikayet ediyoruz.

(Allah'ım,) Muhammed ve Ehl-i Beyt'ine salat gönder; katından olan acil bir zaferle, zorlukları gidermenle, güçlü bir yardımınla, aşikar kıldığın hak bir saltanatla, bizleri kapsayan geniş bir rahmetinle ve bizleri örten bir afiyetle, bize yardımda bulun; kendi rahmetin hürmetine ey rahm edenlerin en merhametlisi!" [3]

Boş Kalmayacağını Bilmiyorlar mı?

"Ben basiretten sonra körlükten, hidayetten sonra sapıklıktan, tehlikeli amel ve fitnelerden Allah'a sığınıyorum. Allah Teala buyuruyor ki: "Elif lam Mim. İnsanlar yalnızca iman ettik diyerek sınanmadan bırakılacaklarını mı sandılar?"

Bu insanlar nasıl fitneye düşüyor, hayranlık içerisinde dolaşıp duruyor, sağ ve solu tutuyorlar? Bunlar dinlerini mi parçalamışlar, tereddüde mi kapılmışlar, yoksa hakka karşı inat mı ediyorlar, yoksa doğru rivayetlerin ve sahih hadislerin getirdiği (açıkladığı) şeyden mi haberleri yoktur? Veya haberleri var da kendilerini

bilmezliğe mi vuruyorlar?

Yeryüzünün, Allah'ın zahir veya gizli hüccetinden boş kalmayacağını bilmiyorlar mı? Acaba Peygamberden sonra İmamların birbirinin ardınca sırasıyla geldiğini ve İmametin Allah'ın emriyle önceki İmama (Hz. Hasan Askeri'ye) ulaştığını, o da önceki babalarının mevkisinde oturup halkı hakka ve doğru yola hidayet ettiğini bilmiyorlar mı?

O, aydınlatıcı bir nur, ışık saçan bir yıldız, parlayan bir aydı. Allah Teala kendi katında olanı onun için seçti (onu kendi rahmetine götürdü). O da babalarının tuttuğu yolu tuttu, kendisinden alınan ahd üzere onların ayaklarının yerine ayak bastı, o belirlenen bir ahd üzere kendi vasisini belirledi; Allah o vasiyi bir müddete kadar kendi emriyle sakladı,

kendi takdiri gereği iradesiyle onun yerini gizli tuttu. Onun mevkisi bizim aramızdadır, onun fazileti bizim içindir. Eğer Allah, ondan men ettiği şeyi ona izin verir ve gizli kalmasındaki hükmünü ondan kaldırırsa, hakkı en güzel biçimde, en açık delille ve en aşikar nişanesiyle onlara gösterir, zuhur ederek hüccet ve delilini ikame eder. Ama Allah'ın takdiri mağlup olmaz, iradesi reddedilmez ve tevfikinden ileri geçilmez." [4]

Ne Zaman Bir Nişane Kaybolduysa!...

"Acaba Allah Teala'nın; "Ey iman edenler! Allah'a , Resulüne ve ululemre itaat edin" diye buyurduğunu duymadınız mı? Acaba bu emri, kıyamet gününe kadar sürecek olan bir emir değil mi? Acaba Allah Teala'nın, Adem (a.s)'dan en sonuncu İmam'a (İmam Hasan Askeri'ye) dek sizin için sığınacağınız sığınak ve hidayetinize vesile olacak nişaneler kıldığını görmediniz mi?

Ne zaman bir nişane kaybolduysa diğer bir nişane zahir oldu; bir yıldız battıysa (yerine) bir başkası doğdu. Allah Teala onun (İmam Hasan Askeri'nin) ruhunu aldığında, kendisi ve kulları arasındaki sebebi (bağı) kestiğini sandınız.

Hayır, hiç bir zaman böyle olmamıştır ve kıyamete kadar da böyle olmayacaktır; sonunda onlar hoşlanmasa da Allah'ın emri zahir olacaktır." [5]

Hidayet Olursun

"Hidayet olmak istersen, hidayet olursun; arasan bulursun." [6]

Onlar Benim Hüccetimdir

"Vuku bulan vakıalarda, bizim hadislerimizi rivayet edenlere müracaat ediniz; zira onlar benim sizlere olan hüccetimdir ve ben de Allah'ın onlara olan hüccetiyim." [7]

Kim Kendi Malı Gibi Harcarsa!

“Kim elindeki malımızı, bizim emrimiz olmaksızın kendi malını harcadığı gibi helal bilip harcarsa melundur ve kıyamet günü biz onun hasmı (düşmanı) olcağız. Nitekim Resulullah (s.a.a) buyurmuştur ki :

“Kim Ehl-i Beyt’imden, Allah’ın haram kıldığı şeyi helal sayarsa, benim dilimle ve duası kabul olan her peygamberin diliyle lanete uğramıştır.” Öyleyse kim bize zulmederse,

bize zulmeden zalimlerin sırasında yer alacak ve Allah’ın laneti onun üzerine olacaktır. Çünkü Allah Teala buyurmuştur ki: “Bilin ki, Allah’ın laneti zalimlerin üzerinedir.” [8]

Allah’ın Rahmetinden Uzak!

“Yatsı namazını (bir mazereti olmaksızın) yıldızlar birbirine girene kadar erteleyen kimse, melundur! Melundur! Sabah namazını yıldızlar kayboluncaya kadar geciktiren kimse de Allah’ın rahmetinden uzaktır! Allah’ın rahmetinden uzaktır!” [9]

Akrabalık Bağı!

“Allah-u Teala ile hiç kimse arasında akrabalık (bağı) yoktur.” [10]

Yalancı ve İftiracı!

“Bilin ki, gerçekten hak bizimledir ve bizim aramızdadır; bizden başka hakkın kendisinde olduğunu söyleyen kimse, yalancı ve iftiracıdır; bizden başka kim onu iddia ederse azgın ve sapıktır.” [11]

İlahi!...

“İlahi! Sana yalvaran, karada ve denizde seni çağıran kimselerin hakkı hürmetine Muhammed ve Âl-i Muhammed’e salat gönder; Muhammed ve Âl-i Muhammed’in hakkı hürmetine mümin erkek

ve kadınların fakirlerine zenginlik ve genişlik; mümin erkek ve kadınların hastalarına şifa, sıhhat ve rahatlık; mümin erkek ve kadınların yaşayanlarına lütuf ve keramet; mümin erkek

ve kadınların ölülerine mağfiret ve rahmet; mümin erkek ve kadınların gariplerine kendi vatanlarına salim ve kazançlı geri dönmeyi merhamet buyur!” [12]

Sahiplerine Ulaştırırsa!

“Kim, din hususunda Rabbinden çekinir ve üzerinde (humus, zekat vb.) olan borcunu hak sahiplerine ulaştırırsa, bozucu fitnelerden ve karartıcı sıkıntılardan güvende kalır.

Kim de, Allah’ın verdiği nimetleri, verilmesini emrettiği kimseye vermekte cimrilik yaparsa, dünya ve ahrette zarara uğrayanlardan olur.” [13]

Bizi Onlardan Uzaklaştıran Şey!

“Eğer Şiilerimiz -Allah onları kendi itaatine muvaffak kılsın- üzerlerine farz olan ahde vefa etmede kalpleri bir olursa, bizimle görüşmek saadeti onlardan geciktirilmez;

bize nispet sahip oldukları gerçek marifet üzere bizimle görüşme mutluluğu en yakın bir zamanda onlara nasip olur. Bizi onlardan uzaklaştıran şey, sevmediğimiz şeyleri yapmaları hususundaki haberin bize ulaşmasıdır.

Allah en iyi yardım dilenendir; O bize yeter ve O ne güzel vekildir. Allah’ın salat ve selamı, korkutucu ve müjdeci olan efendimiz Muhammed’e ve onun pâk Ehl-i Beyt’ine olsun.” [14]

Allah’ım!...

“...Allah’ım, ben dünyanın hayır, ahretin ise sevabını senden istiyorum. Allah’ım, helalinle haramdan ve fazlınla bütün yaratıklarından beni müstağni kıl. Allah’ım, ben yararlı bir ilim,

huşulu bir kalp, şifa verici yeterli bir yakin, temiz bir amel, güzel bir sabır ve büyük bir mükafat senden diliyorum. Allah’ım, nimetine şükretmeyi bana ihsan et, ihsan ve keremini bana artır, sözümü halk arasında duyulan, amelimi kendi katında yücelmiş, hayırlardaki eserime uyulmuş ve düşmanımı kahrolmuş kıl.

Allah’ım, Muhammed’e ve onun seçkin Âl’ine gece ve gündüzler (sürekli olarak) salat gönder; eşrarın şerrinden beni koru; günah ve suçlarımdan beni arındır; cehennem ateşinden beni kurtar; dinlenme evine beni kondur; beni ve bütün mümin ve mümine dini kardeşlerimi bağışla; kendi rahmetinle ey rahm edenlerin en merhametlisi!” [15]

Gaybetin Faydası!

“Gaybetim döneminde benden faydalanmaya gelince; bu dönemde benden faydalanmak, bulutlarla örtülen güneşten yararlanmaya benzer. Ben yeryüzü ehli için kurtuluş ve emniyet vesilesiyim.

Nitekim yıldızlar da gök ehli için emniyet vesileleridir. Öyleyse sizi ilgilendirmeyen

şeyleri sormayın. Sizden istenilmeyen şeyleri bilmek için kendinizi zahmete düşürmeyin. Ferecin yakın olması için çok dua ediniz. Çünkü dua sizin kurtuluş vesilenizdir.” [16]

Batılı Yok Etmek İster

“Allah-u Azze ve Celle, hakkı tamamlayıp batılı yok etmek ister...” [17]

Allah’ım!

“...Allah’ım, zengin seninle zengin olmak isteyen ve sana muhtaç olandır; fakir ise yaratığınla zengin olmak isteyip senden yüz çevirendir; Öyleyse Muhammed ve Âl-i Muhammed’e salat gönder; kendinle beni yaratığından müstağni eyle ve beni yalnızca sana el açan kimselerden kıl.

Allah’ım, bedbaht; tövbe önünde ve rahmet arkasında olduğu halde ümidini kesen kimsedir; amelim zayıf olsa da, rahmetine ümidim güçlüdür; öyleyse güçlü ümidim için zayıf amelimi bana bağışla.

Allah’ım, biliyorsun ki, kulların arsında benden daha katı kalpli, günahı daha büyük olan vardır; ben de bilmekteyim ki, senden daha güçlü, daha çok rahmeden ve daha çok bağışlayan yoktur; öyleyse ey rahmetinde tek olan (Allah), hatalarında tek olmayanı bağışla.

Allah’ım, şüphesiz sen emrettin, biz ise isyan ettik; sen nehyettin, biz ise kaçınmadık; sen hatırlattın, biz ise unuttuk; sen gözümüzü açtın, biz ise kendimizi körlüğe vurduk; sen sakındırdın,

biz ise (hakka) tecavüz ettik; bu, senin bize yaptığın ihsanın karşılığı değildi (ama biz yaptık); oysa sen bize bildirdiğin ve bizden sakladığın şeye daha alimsin; bizim yaptığımızı ve bize yapılanı daha iyi bilmektesin;

o halde Muhammed ve Âl-i Muhammed’e salat gönder; hata ve unuttuklarımızdan dolayı bizi muaheze etme, yanımızda olan haklarını bize bağışla, ihsanını bize tamamla ve rahmetini bize indir...” [18]

Ayakkabını Çıkar!

Uzun bir hadiste “fahle na’leyke” (ayakkabılarını çıkar) ayetinin tefsirinde şöyle buyurmuştur:

“Musa (a.s), kutsal vadide rabbine münacat ettiğinde (O’na yalvarıp yakardığında) şöyle arz etti: “Ey Rabbim! Ben sevgimi yalnızca sana halis kıldım, kalbimi senin dışındakilerden arındırdım.”

Musa (a.s) ailesini çok seviyordu. Allah-u Teala (onun bu sözü üzerine) şöyle buyurdu: “Ayakkabılarını çıkar” Yani eğer sevgin bana halis ise (sadece beni seviyor isen), kalbin de başkasına yönelmekten arındırılmışsa, o halde ailenin sevgisini kalbinden sök at.” [19]

Gaybetin Felsefesi!

“Gaybetin vuku bulmasının nedenine gelince; Allah (c.c) buyuruyor ki: “Ey İman edenler, size açılandığında hoşunuza gitmeyecek olan şeyleri sormayın...” Babalarımdan her birinin boynunda, zamanlarındaki tağutların biati vardı, ama ben öyle bir zamanda kıyam edeceğim ki, tağutlardan hiç birinin biati boynumda olmayacaktır.” [20]

Allah’ım!...

“Allah’ım, eğer sana itaat ettiysem övgü senindir; eğer isyan ettiysem hüccet senindir; rahatlık ve ferahlık sendendir; nimet verip şükrü kabul eden, güçlü olup bağışlayan Allah münezzehtir.

Allah’ım, eğer sana isyan etmişsem, senin en çok sevdiğin şeyde yani sana iman etmede sana itaat etmişim; sana çocuk nispeti vermemişim ve sana hiçbir şeyi şerik koşmamışım; bunların hepsinde senden taraf bana minnet vardır, benden taraf sana minnet yoktur.” [21]

O Halde Nasıl Câiz Olabilir!

“Başkasının malında, onun izni olmaksızın tasarruf etmek hiç kimseye câiz değildir; o halde bizim malımızda iznimiz olmaksızın tasarruf etmek nasıl câiz olabilir!? Kim bizim emrimiz olmaksızın malımızda tasarruf ederse,

Allah’ın ona haram kıldığı şeyi helal bilmiştir. Yine kim haksız yere malımızdan bir şey yerse, ateş yemiştir ve yakında da cehennem ateşine atılacaktır.” [22]

Artık O Zaman!

“Her biriniz, sevgimizi kazanacak işleri yapmaya ve sevmediğimiz işlerden ise uzak durmaya çalışın. Çünkü bizim işimiz (zuhur etmememiz) ansızın, birden bire olacaktır; artık o zaman tövbenin ona bir faydası olmayacak ve cezalandırmamızdan onu kurtaramayacaktır.” [23]

Başkasına İhtiyacımız Yok!

“Şüphesiz, Allah Teala bizimledir; o halde bizim başkasına ihtiyacımız yoktur. Hak bizimledir; öyleyse bizden ayrılan bizi korkuya düşüremez.” [24]

Kıyam edecek İmam!

“Mehdi benim; zamanın kıyam edecek İmamı benim; yeryüzünü zulümle dolduğu gibi adaletle dolduracak olan benim; yeryüzü kesinlikle hüccetsiz kalmayacaktır.” [25]

Bizi Sevmenizi!

“Bizi sevmenizi ve bize yönelmenizi açık sünnetler esasına dayandırın.” [26]

Allah’ım!...

“Allah’ım, bize, sana itaat etmek muvaffakiyetini, isyandan uzaklaşmayı, niyetin doğruluğunu ve saygısı korunması gereken kimseleri tanımayı ihsan et; hidayete erişmek ve onda sabit kalmakla bize ikramda bulun; dillerimizi doğruluk ve hikmetle güçlendir;

kalplerimizi ilim ve marifetle doldur; karınlarımızı haramdan ve şüpheli şeylerden arıt; ellerimizi zulüm ve tecavüzden alıkoy; gözlerimizi kötülüklerden ve hıyanetten koru; kulaklarımızı boş söz ve gıybete kapat.

Alimlerimize, dünyaya düşkün olmamayı ve hayırseverliği; öğrencilere ciddi çalışmayı ve rağbeti; dinleyenlere uymayı ve öğüt almayı ihsan et.

Müslümanların hastalarına şifa ve rahatlık; ölülerine şefkat ve rahmet, yaşlılarımıza vakar ve ağır başlılık, gençlerimize hakka dönüş ve tövbe, kadınlarımıza haya ve iffet, zenginlerimize alçak gönüllülük ve cömertlik, fakirlerimize sabır ve kanaat lütfet.

Gazilere galibiyet, tutsaklara kurtuluş, emir sahiplerine adalet ve şefkat, emir altındakilere (halka) insaf ve güzel huy nasip et.

Hacı ve ziyaretçilerin yol azıkları ve nafakalarını bereketli kıl; onlara farz kıldığın hac ve umreyi eda etmelerini müyesser eyle; ey merhametlilerin en merhametlisi! Fazlın ve rahmetinle dualarımızı kabul buyur.” [27]

Zuhurun Gerçekleşmesi İse

“Gerçekten tam gaybet vaki olmuştur. Allah (c.c) izin vermedikçe zuhur gerçekleşmeyecektir. Zuhurun gerçekleşmesi çok uzun bir zamandan, kalpler katılaştıktan, yeryüzü de zulümle dolduktan sonra olacaktır.” [28]

Konuşma Müsaadesi Verdiği Zaman!

“Allah-u Teala, bize konuşma müsaadesi verdiği zaman, hak aşikar, batıl ise yok olacaktır.” [29]

İntikam Alacak Olan!

“Ben Allah’ın yeryüzündeki Bakiyyetullah’ım (O’nun baki bıraktığı hüccetim); O’nun düşmanlarından intikam alacak olan da benim.” [30]

Bizi İnkar Etmekle Eşittir!

“Maarifi (dini ve islami hükümleri), bizim yolumuzu bırakarak başka yoldan talep etmek, bizi inkar etmekle eşittir.”[31]

Biz Kimden Teberri Ediyorsak!

“Biz kimden teberri ediyorsak, Allah, melekleri, peygamberleri ve dostları da ondan teberri etmekteler.”[32]

Allah’ım!...

“Allah’ım, biz senden İslam ve ehline izzet bağışlayacağın, nifak ve ehlini zelil edeceğin onurlu bir devletin tahakkuk bulmasını istiyoruz; öyle bir devlet ki, bizi o devlette, itaatine davet edenlerden ve hidayet

yolunun öncülerinden kılasın, onun vesilesiyle dünya ve ahiret kerametini bize ihsan edesin. Allah’ım, haktan bize tanıttığın şeyi taşımaya muvaffak et; eksiğimiz olan (tanımadığımız) şeyi de bize ulaştır (bizi ondan haberdar kıl).” [33]

Bir Dirhem Yerse!

“Kim bize ait maldan haram olarak bir dirhem yerse, Allah’ın, meleklerin ve insanların laneti onun üzerine olsun.” [34]

Temiz Olmanız İçindir!

“Mallarınıza gelince; onları (sizlerden) kabul etmemiz, temiz olmanız içindir; öyleyse isteyen versin, istemeyen vermesin; Allah’ın bize verdiği size verdiğinden daha hayırlıdır.” [35]

Allah’ım!...

“Allah’ım, rahmetinin Peygamberi ve nurunun kelimesi olan Muhammed’e rahmet et. Kalbimi yakin, göğsümü iman, fikrimi sebat, azmimi ilim, kuvvetimi amel, dilimi doğruluk, dinimi katından olan basiret,

gözümü ışık, kulağımı hikmet, dostluğumu Muhammed ve Âl-i Muhammed’e dostluk ve velayet nuruyla doldur ki sana kavuşarak ahdine vefa etmiş olayım da rahmetin beni sarmış olsun; Ey Mevla! Ey övülmüş!” [36]

Ey Nurların Nuru!

“Ey Nurların nuru! Ey her şeyi tedbir eden! Ey kabirdekileri haşr eden! Muhammed ve Âl-i Muhammed’e salat gönder; bana ve Şialarıma darlıktan kurtuluş ve üzüntüden çıkış yolu ver; yolu bizlere genişlet;

kendi katından bize açıcı şey bağışla; sana layık olacak şekilde bizim hakkımızda davran; ey kerim, ey merhametlilerin en merhametlisi!” [37]

Allah’ım!...

“Allah’ım, kendini bana tanıt, eğer kendini bana tanıtmazsan Resulünü tanıyamam; Allah’ım, Resulünü bana tanıt, eğer Resulünü bana tanıtmazsan hüccetini tanıyamam; Allah’ım, hüccetini bana tanıt, eğer hüccetini tanıtmazsan dinimden saparım; Allah’ım, cahilliye ölümüyle beni öldürme ve hidayet ettikten sonra kalbimi saptırma.” [38]

Allah’ın İradesine Bağlıdır!

“Ama ferecin (zuhurun gerçekleşmesiyle kurtuluşun) ortaya çıkmasına gelince; o, Allah Teala’nın iradesine bağlıdır; vakit tayin edenler yalan söylemişlerdir.” [39]

Öyleyse Namaz Kıl!

“Namaz gibi hiçbir şey şeytanın burnunu yere sürtemez; öyleyse namaz kıl ve şeytanın burnunu yere sürt.” [40]

[1] - Bihar’ul- Envar, c. 53, s. 194.

[2] - Kelmet’ul- İmam Mehdi, s. 190.

[3] - İhticac, c. 2, s. 474; Sahifet’ul- Mehdi, s. 336.

[4] - Kelimet’ul- İmam Mehdi, s. 314.

[5] - Kemal’ud- Din, c. 2, s.487.

[6] - Kemal’ud- Din, c. 2, s. 502; Suhuf’ul- Mehdi, s. 354.

[7] - Kemal’ud- Din, c. 2, s. 484.

[8] - Kemal’ud- Din; Kelimet’ul- İmam Mehdi, s.204.

[9] - Bihar’ul- Envar, c. 52, s. 484.

[10] - Kemal’ud- Din, c. 2, s. 484.

[11] - Kemal’ud- Din, c. 2, s. 511.

[12] - El- Misbah-u lil Kef’ami, s. 306.

[13] - Bihar, c. 53; Kelimet’ul- İmam Mehdi, s. 200.

[14] - Bihar, c. 53; Kelimet’ul- İmam Mehdi, s. 204.

[15] - Sahifet’ul- Mehdi, s. 312.

[16] - Bihar, c. 53, s. 181; Kelimet’ul- İmam Mehdi, s. 290.

[17] - Bihar’ul- Envar, c. 53, s.193.

[18] - Sahifet’ul- Mehdi, s. 320.

[19] - Bihar, c. 52, s. 83; c. 3, s. 65; c. 83 s. 237.

[20] - Kemal’ud- Din, c. 2, s. 485.

[21] - Muhec’ud- Da’vat, s. 295; Suhuf’ul- Mehdi, s. 174.

[22] - Kelimet’ul- İmam Mehdi, s. 206.

[23] - Kelimet’ul- İmam Mehdi, s. 192; İhdicac, s. 498.

[24] - Kemal’ud- Din, c. 2, s. 511.

[25] - Bihar’ul- Envar, c. 52, s. 2.

[26] - Bihar’ul- Envar, c. 53, s. 179.

[27] - Sahifet’ul- Mehdi, s. 18; el- Misbah-i Kef’ami, s. 281.

[28] - Bihar, c. 53, s. 196; Gayybet, s. 178.

[29] - Bihar’ul- Envar, c. 53, s. 196.

[30] - Bihar’ul- Envar, c. 52, s. 24.

[31] - Sahifet’ul- Mehdi, s. 334.

[32] - İhticac, c. 2, s. 474.

[33] - Sahifet’ul- Mehdi, s. 244.

[34] - Kemal’ud- Din, c. 2, s. 522.

[35] - Kemal’ud- Din, c. 2, s. 484.

[36] - Sahifet’ul- Mehdi, s. 42.

[37] - El- Cennet’ul- Vakiye, b. 26; Suhuf’ul- Mehdi, s. 162.

[38] - Sahifet’ul- Mehdi, s. 260.

[39] - Kemal’ud- Din, c. 2, s. 484.

[40] - Bihar’ul- Envar, c. 53, s. 182.